

საქართველოს მთავრობის დადგენილება

N 533 2017 წლის 7 დეკემბერი ქ. თბილისი

„საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი სტრატეგია 2017 – 2021-ის“ დამტკიცების შესახებ

მუხლი 1. „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის „რ“ ქვეპუნქტისა და მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე და „საჯარო მმართველობის განხორციელების სტრატეგიული დოკუმენტების – „საქართველოს საჯარო მმართველობის რეფორმის გზამკვლევი 2020-ისა“ და „პოლიტიკის დაგეგმვის სისტემის რეფორმის სტრატეგია 2015-2017-ის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 19 აგვისტოს №427 დადგენილებით დამტკიცებული „პოლიტიკის დაგეგმვის სისტემის რეფორმის სტრატეგია 2015-2017-ის“ გათვალისწინებით, დამტკიცდეს თანდართული „საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი სტრატეგია 2017 – 2021“.

მუხლი 2. დადგენილება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

პრემიერ-მინისტრი

გიორგი კვირიკაშვილი

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი
სტრატეგია 2017-2021

სარჩევი

სარჩევი	2
1. <u>შესავალი</u>	3
2. <u>არსებული ვითარების ზოგადი მიმოხილვა და გამოწვევები</u>	5
3. <u>სტრატეგიული მიმართულებები</u>	9
4. <u>ზოგადი რისკები (SWOT- ანალიზი)</u>	10
5. <u>სტრატეგიული მიზნები და ამოცანები</u>	11
5.1 <u>ადრეული და სკოლამდელი აღზრდა და განათლება</u>	12
5.1.1 <u>არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები</u>	12
5.1.2 <u>მიზნები და ამოცანები</u>	13
5.1.3 <u>რისკები</u>	15
5.2 <u>ზოგადი განათლება</u>	15
5.2.1 <u>არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები</u>	15
5.2.2 <u>მიზნები და ამოცანები</u>	20
5.2.3 <u>რისკები</u>	22
5.3 <u>პროფესიული განათლება</u>	24
5.3.1 <u>არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები</u>	24
5.3.2 <u>მიზნები და ამოცანები</u>	27
5.3.3 <u>რისკები</u>	30
5.4 <u>უმაღლესი განათლება</u>	32
5.4.1 <u>არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები</u>	32
5.4.2 <u>მიზნები და ამოცანები</u>	35
5.4.3 <u>რისკები</u>	39
5.5 <u>მეცნიერება, ტექნოლოგია და ინოვაცია (STI)</u>	39
5.5.1 <u>არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები</u>	39
5.5.2 <u>მიზნები და ამოცანები</u>	44
5.5.3 <u>რისკები</u>	46
6. <u>მონიტორინგი და შეფასება</u>	47
7. <u>განხორციელების ინსტრუმენტური ჩარჩო და კომიტეტები</u>	47
7.1 <u>ინსტიტუციური ჩარჩო</u>	47
7.2 <u>პარტნიორები</u>	48
7.3 <u>სამოქმედო გეგმა</u>	48
8. <u>დაფინანსების წყარო</u>	49
<u>დანართები:</u>	49

1. შესავალი

განათლება წარმოადგენს ადამიანის ერთ-ერთ ფუნდამენტურ უფლებას და მნიშვნელოვან პირობას ქვეყნის მდგრადი განვითარებისთვის. შესაბამისად, ხარისხიანი და ხელმისაწვდომი განათლებისა და მეცნიერების სისტემის უზრუნველყოფა საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია და დეკლარირებულია როგორც ქვეყნის განვითარების ქვაკუთხედი.

ბოლო წლებში განათლებისა და მეცნიერების სისტემის რეფორმირებაში საქართველომ მნიშვნელოვან პროგრესს მიაღწია. ქვეყანამ გაატარა რიგი რეფორმები, რომლებიც მიმართული იყო პოსტ-საბჭოთა განათლების სისტემის გარდაქმნისა და ახალი სისტემის შექმნისკენ, რაც შესაბამისობაში მოვიდოდა სწრაფად ცვლად მსოფლიო მოთხოვნებთან და საერთაშორისო სარჩიელზე კონკურენტუნარიანი იქნებოდა.

სიღრმისეული რეფორმების მიუხედავად, კვლავ რჩება ბევრი გამოწვევა განათლების და გადამზადების სერვისების ხარისხთან და თანასწორ ხელმისაწვდომობასთან მიმართებაში. ასევე, გამოწვევებს შორის არის განათლების კავშირი შრომის ბაზართან, მეცნიერებისა და კვლევების განვითარების ხელშეწყობა.

მთავრობის ახალი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგია „საქართველო 2020“, ისევე როგორც საქართველოს მთავრობის რეფორმების ოთხპუნქტიანი გეგმა, განათლებას პრიორიტეტულ მნიშვნელობას ანიჭებს, რომელიც უზრუნველყოფს ადამიანური კაპიტალის განვითარებას და მის ეფექტიან ჩართულობას ქვეყნის განვითარების პროცესებში. შესაბამისად, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ბიუჯეტი, ბოლო 5 წლის განმავლობაში, 650 მლნ ლარიდან 1.1 მილიარდამდე გაიზარდა და 2017 წელს მშპ-ს 3.1 %-ს მიაღწია.

აღნიშნულ დოკუმენტებში განათლების სტრატეგიული პრიორიტეტები მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორცაა განათლების პროგრამების შესაბამისობის უზრუნველყოფა შრომის ბაზრის მიმდინარე და მომავალ მოთხოვნებთან, სკოლამდელი განათლების ხელმისაწვდომობა, ყველა დონეზე განათლების ხარისხისა და ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება, დასაქმებაზე მიბმული პროფესიული მომზადება, უმაღლესი განათლების, მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების კავშირი ქვეყნის ეკონომიკის მდგრად განვითარებასთან. მთავრობის ოთხპუნქტიანი გეგმა, ასევე, ხაზს უსვამს იმ კონკრეტული საგანმანათლებლო პროგრამების მნიშვნელობას, რომელთა მიზანია ეროვნული, სოციალური და კულტურული მახასიათებლების გაძლიერება, ისევე როგორც ქვეყანაში მოქალაქეობრივი თვითშეგნების განვითარება.

ზემოაღნიშნული მიზნების მისაღწევად, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ შეიმუშავა განათლებისა და მეცნიერების ახალი ერთიანი სტრატეგია 2017-2021 (შემდგომში - სტრატეგია) წლებისთვის, რომელიც ეფუძნება ქვეყანაში მიმდინარე რეფორმებს, განათლების, მეცნიერებისა და გადამზადების სფეროს მიღწევებისა და გამოწვევების ანალიზს. სტრატეგია მოიცავს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სისტემის ყველა მიმართულებას: ბავშვთა ადრეული/სკოლამდელი აღზრდა და განათლება, ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლება, ზრდასრულთა განათლება, მეცნიერება და კვლევები. სტრატეგიის დოკუმენტში

დაცულია მთელი ცხოვრების მანძილზე განათლების (LLI) პრინციპი და განათლების სხვადასხვა დონეების შორის კავშირის უზრუნველყოფა. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო აქტიურად ითანამშრომლებს შესაბამის სამინისტროებთან და სხვა პარტნიორ ორგანიზაციებთან, მათ შორის დარგობრივი განათლების პოლიტიკისა და კოორდინაციის მექანიზმის შემუშავების მიზნით. სტრატეგიაში აღწერილია, თუ როგორ უნდა იყოს ორგანიზებული და განვითარებული საქართველოს განათლების სისტემა, რათა ამ სისტემამ წვლილი შეიტანოს საზოგადოების წინსვლაში, დემოკრატიული მმართველობის გაძლიერებაში, დასაქმების ზრდაში, ცვალებად სამყაროში ინდივიდების თვითრეალიზაციისა და ქვეყნის კონკურენტულიანობის ზრდაში.

წარმოდგენილი დოკუმენტი სრულად ითვალისწინებს საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებითა და შესაბამისი დანართებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს განათლების, გადამზადებისა და ახალგაზრდობის, მეცნიერების, კვლევისა და ტექნოლოგიური განვითარების სფეროში. იგი, ასევე, შესაბამება ბოლონიის პროცესის მოთხოვნებს, ევროპარლამენტისა და ევროპის საბჭოს რეკომენდაციებს მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის მიმართულებით, გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების ფარგლებში შეთანხმებულ აქტივობებს, რომელთა შესრულების ვალდებულება საქართველომ იკისრა. დოკუმენტი ეყრდნობა და შესაბამისობაშია საქართველოს მთავრობის ოთხ პუნქტიან გეგმასთან, მთავრობის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგია „საქართველო 2020“-თან, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს გაცხადებულ სტრატეგიულ მიმართულებებთან და სხვა დარგების სტრატეგიებთან, სადაც განათლების კომპონენტი იკვეთება.

სტრატეგია ორიენტირებულია განათლების სფეროში ევროკავშირის შესაბამის პოლიტიკასა და პრაქტიკასთან დაახლოვებაზე, რაც დაკავშირებულია განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების განხორციელებისას ბოლონიის პროცესის ფარგლებში შემუშავებული რეკომენდაციების, მათ შორის, უმაღლესი განათლების ევროპული სივრცის ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების (ESG) მოთხოვნების გათვალისწინებასთან. დოკუმენტი ასევე შესაბამისობაშია ე.წ. კოპენჰაგენისა და ტურინის პროცესებით გათვალისწინებულ ღირებულებებთანა და მიდგომებთან. სტრატეგიის დოკუმენტი ასევე ითვალისწინებს პროფესიული განათლებისა და გადამზადების ევროპულ კრედიტების სისტემის (ECVET) ეტაპობრივ დანერგვას საქართველოს პროფესიული განათლების სისტემაში. 2017 წელს შემუშავებულ და განახლებულ მოდულურ პროგრამებში ამ პრინციპის შესაბამისად განხორციელდა კრედიტების მინიჭება სწავლის შედეგებისთვის.

განათლებისა და მეცნიერების ეროვნული სტრატეგიის განხორციელებაში მირითადი პასუხისმგებლობა აკისრია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს. სტრატეგიის მომზადებაში აქტიური მონაწილეობა მიიღეს სხვადასხვა სახელმწიფო დაწესებულებებმა, დონორმა ორგანიზაციებმა, როგორიცაა ევროკავშირის წარმომადგენლობა საქართველოში, UNICEF-ი და აშშ ათასწლეულის გამოწვევის კორპორაციის მეორე კომპაქტი. სტრატეგიაში ასევე გათვალისწინებული იქნა მსოფლიო ბანკისა და USAID-ის მიერ შემუშავებული ანალიტიკური დოკუმენტები.

2. არსებული ვითარების ზოგადი მიმოხილვა და გამოწვევები

განათლებასა და მეცნიერებას აქვს სტრატეგიული მნიშვნელობა ჩვენი ქვეყნის მდგრადი ეკონომიკური განვითარებისა და კეთილდღეობისათვის. მაღალი ხარისხის განათლება და მეცნიერება არის სოციალური კონსოლიდაციისა გარანტი. მაღალი ხარისხის განათლება ხელს უწყობს კეთილდღეობის ამაღლებას და პიროვნული, სოციალური და პროფესიული განვითარების აუცილებელი წინაპირობა. ამ მიზნების მისაღევად, საგანმანათლებლო სისტემა უნდა იყოს ყველასათვის ხელმისაწვდომი და ქვეყნის ყველა მოქალაქე უზრუნველყოს მაღალი ხარისხის მდგრადი შედეგების მიღწევის შესაძლებლობით.

არსებული მონაცემებით, საქართველოს სკოლამდელ საგანმანათლებლო სისტემაში, ფუნქციონირებს 1447 ბაგა-ბალი, რომელებშიც დასაქმებულია 5184 აღმზრდელი და 600 მეთოდისტი. საქართველოში ფუნქციონირებს 2085 საჯარო და 236 კერძო სკოლა. 2016-2017 სასწავლო წლის სტატისტიკის შესაბამისად, ქვეყნის მასშტაბით, სკოლის მოსწავლეთა რაოდენობა შედგენს 564 729 მოსწავლე (საჯარო 508 888; კერძო - 55 841), ხოლო სკოლის მასწავლებელთა რაოდენობაა 65 445 (საჯარო - 59 779; კერძო - 5 666). ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების ადმინისტრაციული და ტექნიკური პერსონალის რაოდენობაა საჯარო დაწესებულებებში 22 179, ხოლო კერძოში - 4 022. პროფესიული განათლების პროგრამებს ახორციელებს 39 საჯარო და 78 კერძო დაწესებულება. აღნიშნულ დაწესებულებებში პროფესიულ სტუდენტთა რაოდენობა შედგენს 16 516 (საჯარო 12 037; კერძო - 4 479), ხოლო პროფესიულ მასწავლებელთა რაოდენობა შედგენს 4 172 (საჯარო - 2 198 ; კერძო - 1 974). აღნიშნულ დაწესებულებებში დასაქმებული პერსონალის რაოდენობაა 1637 (საჯარო -798; კერძო - 839). საქართველოში ფუნქციონირებს 75 ავტორიზებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება, სადაც 140 000-მდე სტუდენტი სწავლობს და დასაქმებულია 13 000-მდე აკადემიური, კვლევითი და ადმინისტრაციული პერსონალი. უნივერსიტეტებში ინტეგრირებულ 42 სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში დასაქმებულია 2446 პირი, ხოლო 3 სსიპ სამეცნიერო კვლევით ინსტიტუტში - 461 პირი.

გასული ოთხი წლის განმავლობაში საქართველოს მთავრობამ, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს საშუალებით, განახორციელა ძალიან მნიშვნელოვანი ინტერვენციების სერია, რომელიც მიზნად ისახავდა განათლების ყველა დონეზე ხელმისაწვდომობის, ეფექტუარობისა და ხარისხის ზრდას. ამ მიზნების შესაბამისად, გაიზარდა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ბიუჯეტი, რომელიც 2012 წელს 650 მლნ ლარს შეადგინდა, ხოლო 2017 წელს 1.1 მილიარდს აჭარბებს და მთლიანი შიდა პროდუქტის 3.1 % აღწევს.

მნიშვნელოვანი ცვლილებები განხორციელდა განათლების სფეროს სამართლებრივი რეგულირების თვალსაზრისით. 2016 წელს მიღებულ იქნა კანონი ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ, რომელმაც, თითქმის 7-წლიანი შუალედის შემდეგ, შესაძლებელი გახადა საგანმანათლებლო ფუნქციების საბაზო ბალებში დაბრუნება, რაც სასკოლო მზაობის მაღალი ხარისხის მისაღევად აუცილებელ პირობას წარმოადგენს. ასევე, ცვლილებები განიცადა კანონმა უმაღლესი განათლების შესახებ. განხორციელებული ცვლილებების მიზანი იყო სწავლისა და კვლევის ინტეგრაციის ხელშეწყობა, სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების სამეცნიერო პოტენციალის გამოყენება უმაღლესი განათლების ყველა საფეხურზე და ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელების შესაძლებლობის შექმნა. შემუშავდა და უახლოეს პერიოდში დამტკიცდება ახალი კანონი პროფესიული განათლების შესახებ.

2012 წელს დაიწყო და დღემდე გრძელდება მოქმედი ეროვნული სასწავლო გეგმის შემდგომი განვითარება და დაწერვა, რომელიც მიმართულია არსებული გამოწვევების გადაჭრისკენ თანამედროვე ტენდენციების გათვალისწინებით. 2016 წელს დასრულდა ზოგადი განათლების ეროვნული სასწავლო გეგმის დაწყებითი საფეხურის ნაწილის განახლება, რასაც მოყვება სახელმძღვანელოების განახლება და ხარისხის გაუმჯობესება. აღნიშნული ცვლილებები მაღაში შევა 2018 წელს.

პერსანენტულად მიმდინარეობს საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება საჯარო სკოლებში, პროფესიულ და უმაღლეს საგანმანათლებლო და კვლევით დაწესებულებებში. ამავდროულად ხდება საგანმანათლებლო დაწესებულებების ქსელის გაფართოვება განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით. შემუშავებულია სოფლად მდებარე მცირეკონტრინგენტიანი სკოლების განვითარების კონცეფცია და დაწყებულია მშენებლობა თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით.

2013 წლის დეკემბერში დამტკიცდა პროფესიული განათლების რეფორმის სტრატეგია და დაიწყო პროფესიულ განათლებაში სისტემური გარდაქმნა, რომელიც მოიცავს პროფესიულ განათლებასა და შრომის ბაზრის მოთხოვნებს შორის შესაბამისობის უზრუნველყოფას, საგანმანათლებლო პროგრამების რეფორმას, დამსაქმებელთა ჩართულობით ახალი პროფესიული პროგრამების შემუშავებას და ინოვაციური სწავლების ხელშეწყობას სახელმწიფო პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინოვაციური სასწავლო ლაბორატორიებით აღჭურვის გზით და სხვა შესაბამისი მექანიზმების გამოყენებით.

2013 წლიდან სახელმწიფო სრულად აფინანსებს სწავლას სახელმწიფო პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში; 2013 წელს გაფორმდა სექტორული მხარდაჭერის ხელშეკრულება ევროკავშირის წარმომადგენლობასთან და დაიწყო საბიუჯეტო და ტექნიკური დახმარების 4 წლიანი პროექტების განხორციელება საქართველოს პროფესიული განათლების რეფორმის მხარდასაჭერად; 2015 წლიდან გაძლიერდა მეწარმეობის სწავლება პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში; 2016 წლიდან დაიწყო პროფესიული პროგრამების სამუშაოზე დაფუძნებული/დუალური სწავლების პრინციპით განხორციელება.

2014 წლის 27 ივნისს ხელმოწერილი საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების ცალკეული თავებით განისაზღვრა მეცნიერებისა და განათლების სფეროში ევროკავშირთან საქართველოს თანამშრომლობა. კერძოდ, შეთანხმების მე-12 თავი ითვალისწინებს თანამშრომლობას კვლევის, ტექნოლოგიების განვითარებისა და დემონსტრირების სფეროში, ხოლო მე-16 თავში მოცემულია განათლებას, ტრეინინგებისა და ახალგაზრდობის მიმართულებით თანამშრომლობის თემები. აგრეთვე, საქართველოს საგანმანათლებლო-სამეცნიერო სფეროსთვის მნიშვნელოვან რესურსს წარმოადგენს ევროკავშირის კვლევისა და ინოვაციების პროგრამის „პორიზონტი 2020“-ის 77 მილიარდიანი ფონდი, რომლის წევრიც საქართველო 2016 წელს გახდა და რომლის ფარგლებშიც, კონკურსის წესით, უკვე დაფინანსდა ქართული ორგანიზაციების მიერ წარდგენილი 17 პროექტი, 5.2 მლნ. ლარზე მეტი ჯამური ღირებულებით. ამასთან ქვეყანას უბრუნდება გადახდილი საწევროს ნახევარი, მეცნიერების შემდგომი განვითარების მიზნით.

საქართველო აქტიურად არის ჩართული ევროკავშირის პროგრამაში ERASMUS+ და 131 პარტნიორ ქვეყანას შორის მე-8 ადგილს იკავებს წარმატებული პროექტების კუთხით. შედეგად, 2015 წლიდან 1500-ზე მეტი საქართველოს მოქალაქეობის მქონე სტუდენტების სწავლა დაფინანსდა ევროპის წამყვან უნივერსიტეტებში. 2017 წლის აქტიურად მიმდინარეობდა თანამშრომლობა ERASMUS+ის პროგრამის ფარგლებში უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების, აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალისა და სტუდენტების მონაწილეობით.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სისტემის რეფორმირებისას უმნიშვნელოვანესია ამერიკის შეერთებული შტატების მიერ ათასწლეულის გამოწვევის მეორე კომპაქტის ფარგლებში მიმდინარე დახმარება, რომლის ჯამურ ღირებულებას 140 მილიონი აშშ დოლარი შეადგენს. აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში, ტექნიკური დახმარების გარდა, რეგიონებში ასამდე საჯარო სკოლის სრული რეაბილიტაცია მიმდინარეობს. დაწყებულია შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე ორიენტირებული, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი 45-მდე პროფესიული პროგრამების შემუშავება კერძო სკეტორისა და საერთაშორისო პარტნიორების ჩართულობით, აშშ სან დიეგოს უნივერსიტეტი კი სამ ქართულ უნივერსიტეტთან ერთად ამერიკულ დიპლომს სთავაზობს საქართველოს მოქალაქეობის მქონე სტუდენტებს.

2014 წელს დაწესებიდან, სსიპ - განათლების საერთაშორისო ცენტრის მიერ დაფინანსდა 483 საქართველოს მოქალაქეების სწავლა მსოფლიოს წამყვან უნივერსიტეტებში.

განხორციელებული რეფორმების მიუხედავად, ქართული საგანმანათლებლო სისტემა ჯერ კიდევ დგას გარკვეული გამოწვევის წინაშე, რომელთა დაძლევა წარმოადგენს 2017-2021 წლების განათლებისა და მეცნიერების ეროვნული სტრატეგიის მთავარ მიზანს.

სიღრმისეული რეფორმების მიუხედავად, კვლავ რჩება ბევრი გამოწვევა განათლების და გადამზადების სერვისების ხარისხთან და თანასწორ ხელმისაწვდომობასთან მიმართებაში. გამოწვევებს შორისაა განათლების კავშირი შრომის ბაზართან, შემოქმედებითი და სამეწარმეო უნარ-ჩვევების განვითარება განათლების ყველა საფეხურზე, ასევე, მეცნიერებისა და კვლევების ხელშეწყობა. სამართლებრივ რეგულირებას და სისტემის გარკვეულ ცვლილებას საჭიროებს განათლების უწყვეტობის უზრუნველყოფა და საგანმანათლებლო ჩიხების აღმოფხვრა.

გლობალიზაციამ და ტექნოლოგიურმა ცვლილებებმა წარმოქმნა ახალი შესაძლებლობები განათლებისა და დასაქმების სფეროში. ციფრულმა ტრანსფორმაციამ შეცვალა შრომის ბაზარი და შექმნა ახალი უნარების განვითარების საჭიროება. შესაბამისად, განათლების სისტემამ უნდა უზრუნველყოს ახალგაზრდები შესაბამისი კომპეტენციით, ცოდნითა და უნარ-ჩვევებით, რაც, ასევე, თანამედროვეობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევაა, რომელსაც განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ უნდა უპასუხოს შესაბამისი სამართლებრივი და მარეგულირებელი ცვლილებებით განათლების ყველა დონეზე.

საქართველოს მთავრობა განათლების ინტერნაციონალიზაციას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს და მიიჩნევს, რომ ის იქონიებს დიდ გავლენას საქართველოში განათლებისა და კვლევის ხარისხის გაუმჯობესებაზე. განათლების ინტერნაციონალიზაციის ერთ-ერთ ხელშეწყობა ფაქტორს წარმოადგენს ქართული საგანმანათლებლო დაწესებულებების საერთაშორისო თანამშრომლობა

ევროპისა და ამერიკის წამყვან უნივერსიტეტებთან. ამის ნათელი მაგალითებია: სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის და სამი ქართული სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ ერთობლივი და უცხოუროვანი საბუნებისმეტყველო, საინჟინრო და მათემატიკური მიმართულებების (STEM) საბაკალავრო პროგრამების განხორციელება და ქუთაისის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის შექმნის ინიციატივა. რაც საქართველოს უმაღლესი განათლების, მეცნიერების, კვლევისა და ინოვაციების რეგიონულ ცენტრად ჩამოყალიბებას ემსახურება.

საქართველოს განათლების სისტემა, წარმატების მისაღწევად, საჭიროებს ძალისხმევის გაგრძელებას საგანმანათლებლო სისტემის ინტერნაციონალიზაციისთვის, კვლევებისა და ცოდნის გაღრმავების გაძლიერებისთვის, აკადემიური პერსონალისა და კადრების, ასევე სტუდენტების საერთაშორისო მობილურობისათვის, რათა დააკმაყოფილოს საერთაშორისო სტანდარტები და შექმნას უმაღლესი ხარისხის განათლების პროგრამები ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე შრომის ბაზრის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

უმაღლესი განათლების ხარისხის შენარჩუნებისა და ამაღლების პროცესში მნიშვნელოვანია უმაღლესი განათლების სფეროში ევროპული თანამშრომლობის გაძლიერება, რომლის უმნიშვნელოვანესი ნაწილია უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპულ ქსელთან (ENQA) თანამშრომლობის გაღრმავება. ENQA-ს სრულფასოვანი წევრის სტატუსის მოპოვება იქნება წინ გადადგმული ნაბიჯი ევროპის ერთიან უმაღლეს საგანმანათლებლო სივრცეში ინტეგრირებისთვის და მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საქართველოს საგანმანათლებლო სივრცის ცნობადობის გაზრდასა და მისდამი ნდობის ამაღლებას.

აღნიშნული სტრატეგია წარმოადგენს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მომავალ 5-წლიან ძალისხმევას, სფეროს წინაშე არსებულ ყველა გამოწვევის საპასუხოდ. სტრატეგიის შემდეგ ნაწილებში განათლების დონეების მიხედვით უფრო დეტალურადაა აღწერილი არსებული გამოწვევები და პრობლემები, აგრეთვე, მათი გადაჭრისა და მოგვარების გზები.

სტრატეგია გათვლილია ხუთწლიან პერიოდზე, თუმცა მიზნების სრულად განხორციელება უფრო ხანგრძლივ პერიოდთან არის დაკავშირებული. ამგვარად, შესაბამისი საკითხები, ამოცანები და აქტივობები გათვალისწინებულ იქნება შემდგომ სტრატეგიულ დოკუმენტებში. ამასთან, მოცული დოკუმენტის სამოქმედო გეგმა განსაზღვრავს ღონისძიებათა მინიმალურ პაკეტს. დამატებით ქმედებებთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებებს მიიღებს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო საქართველოს კანონმდებლობისა და ბიუჯეტის გათვალისწინებით. დოკუმენტში თავმოყრილია სხვადასხვა ფორმით არსებული მირითადი გეგმები და ამოცანები, რაც მომავალში, საერთაშორისო თანამეგობრობასა და ფართო საზოგადოებასთან ერთად, საერთო სურათის დანახვისა და სისტემის გაუმჯობესებისთვის აუცილებელი შემდგომი ნაბიჯების უკეთესად დაგემოვის საშუალებას მოგვცემს.

3. სტრატეგიული მიმართულებები

საქართველოს მთავრობის ხედვა განათლებასა და მეცნიერებასთან მიმართებაში გულისხმობს ისეთი სისტემის განვითარებას, რომელიც უზრუნველყოფს ეროვნული და ზოგადსაკაცობრივ ღირებულებების მქონე, კომპეტენტური და კონკურენტურიანი მოქალაქეების აღზრდას, რომელთაც წვლილი შეაქვთ ცოდნის ეკონომიკის განვითარებასა და ძლიერი სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბებაში.

განათლება და მეცნიერება ქვეყნის ეკონომიკური და მდგრადი განვითარების ქვაკუთხედია. შესაბამისად, საქართველოს მთავრობის მისიას წარმოადგენს ადამიანური კაპიტალის განვითარება და მოქალაქეთა შესაძლებლობების სრულად რეალიზების ხელშეწყობა.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიზანია ჩამოაყალიბოს იმგვარი სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლას და ხარისხიან განათლებაზე თანაბარ ხელმისაწვდომობას, რათა სისტემამ თითოეული პირი მომავალი ცხოვრებისთვის, ხელი შეუწყოს დასაქმებას, პიროვნულ და პროფესიულ განვითარებას.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო მჭიდროდ ითანამშრომლებს შესაბამის სამინისტროებთან და სხვა პარტნიორ ორგანიზაციებთან, მათ შორის დარგობრივი განათლების პოლიტიკისა და კოორდინაციის მექანიზმის შემუშავების მიზნით. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა სპორტისა და ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაციას, შემოქმედებითი და სამეწარმეო უნარ-ჩვევების განვითარებას, გაგრძელდება შემეცნებითი, კულტურული აქტივობების, აქტიური სწავლისა და დასვენების ხელშეწყობა.

საერთაშორისო გამოცდილების ანალიზი, ასევე, განათლებისა და მეცნიერების სფეროში არსებული გამოწვევების იდენტიფიცირება წარმოადგენს განათლების პოლიტიკის დაგეგმვისა და მისი ძირითადი პრიორიტეტების განსაზღვრის წინაპირობას. ხუთწლიანი სტრატეგიის დოკუმენტი განსაზღვრავს განათლებისა და მეცნიერების ყველა დონეს ადრეული და სკოლამდელი განათლება, ზოგადი განათლება, პროფესიული განათლება, უმაღლესი განათლება და კვლევა და განვითარება - როგორც მირითად მიმართულებებს განათლებისა და მეცნიერების სისტემის განვითარებისთვის. დოკუმენტი მოითხოვს განხორციელების ერთიან მიდგომას საქართველოში განათლებისა და მეცნიერების სისტემის ტრანსფორმაციისა და განვითარებისთვის.

განათლებისა და მეცნიერების სისტემის განვითარება და აღნიშნული სტრატეგიის განხორციელება ეფუძნება ხარისხზე ორიენტირებულ მიდგომას და შემდეგ სამ პრინციპს:

- ანგარიშვალდებულება და გამჭვირვალობა;
- მონაწილეობა;
- კოორდინაცია განათლების ყველა დონეზე.

4. ზოგადი რისკები (SWOT- ანალიზი)

წარმოდგენილი SWOT ანალიზი მოიცავს განათლებისა და მეცნიერების სფეროს ძლიერ და სუსტ მხარეებს, აგრეთვე არსებულ შესაძლებლობებსა და პოტენციურ საფრთხეებს. განათლებისა და მეცნიერების სისტემის დონეების მიხედვით კონკრეტული რისკები მოცემულია შესაბამის თავებში.

ცხრილი: განათლებისა და მეცნიერების სისტემის სფეროს SWOT- ანალიზი

ძლიერი მხარე	სუსტი მხარე
<ul style="list-style-type: none"> • არსებული პოლიტიკური ნება • განათლებისა და მეცნიერების სფეროში არსებული ტრადიციები • მოსახლეობის მხრიდან ცვლილებების სურვილი • მთავრობა კორუფციის გარეშე • საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა • განათლების ინტერნაციონალიზაციის გლობალური ტენდენცია • გლობალური ტექნოლოგიური პროგრესი • ევროვაერმირისა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების მხრიდან მხარდაჭერა • სახელმწიფოს მხრიდან განათლების სფეროში ჩადებული ინვესტიციები • გამარტივებული ადმინისტრაციული პროცედურები და განვითარებული სახელმწიფო სერვისები 	<ul style="list-style-type: none"> • დემოგრაფიული ცვლილებები • მოსახლეობის არათანაბარი გადანაწილება • კონკურენტუნარიანობის დაბალი დონე • განათლების დაბალი ხარისხი • არასაკმარისი ფინანსები • შრომითი ბაზის მოთხოვნებთან განათლების სისტემის შეუსაბამობა • განათლების ყველა საფეხურზე მასწავლებელთა მაღალი ასაკი და მათი კვალიფიკაცია • ახალგაზრდა მეცნიერების ნაკლებობა • ფინანსებზე/გრძელვადიან საინვესტიციო რესურსებზე შეზღუდული წედომა • ინოვაციებისა და R&D დაბალი დონე • კვლევისა და განვითარების ინსტიტუტებსა და კორპორაციების არასაკმარისი თანამშრომლობა • ტექნოლოგიების დანერგვის შეზღუდული შესაძლებლობები და ახალი ტექნოლოგიების/მირითადი საშუალებების მაღალი ხარჯი • ადამიანური კაპიტალის არასაკმარისი კონკურენტუნარიანობა • მომველებული ინფრასტრუქტურა
<h3>შესაძლებლობები</h3> <ul style="list-style-type: none"> • ტექნოლოგიური პროგრესი • მოთხოვნა მაღალი ხარისხის განათლებაზე • ფინანსებზე გაზრდილი ხელმისაწვდომობა • შრომის ბაზის მოთხოვნებზე ორიენტირებული პროფესიული განათლების სისტემა • საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერება და განათლებისა და მეცნიერების ინტერნაციონალიზაცია • გაზრდილი მოთხოვნა საქართველოში უმაღლესი განათლების მიღებაზე • ინოვაციების და ტექნოლოგიების დანერგვის პოტენციალის გაძლიერება 	<h3>საფრთხეები</h3> <ul style="list-style-type: none"> • შესაძლო საგარეო კონფიდენციალური ფაქტორები (ფანასური კრიზისი, რეგიონული კონფლიქტები, არასტაბილურობა და ა.შ.) • კონკურენტური ზრდის შესაძლო შენელება • ცვლილებებისადმი მოსახლეობის მხრიდან არასაკმარისი მხარდაჭერა • პოლიტიკური არასტაბილურობა • არასაკმარისი ცოდნა და მათთან ადაპტაციის დაბალი დონე • საფანმანათლებლო პროგრამებში ბიზნეს-სექტორის არასაკმარისი მონაწილეობა • გლობალური კონკურენცია უმაღლესი განათლების სფეროში

5. სტრატეგიული მიზნები და ამოცანები

არსებული გამოწვევებისა და ქვეყნის განვითარების მიზნების საპასუხოდ, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ შეიმუშავა განათლების სისტემის განვითარების სტრატეგიული დოკუმენტი. განისაზღვრა სტრატეგიის ძირითადი და განათლებისა და მეცნიერების თითოეული დონისათვის ხუთი სპეციფიური მიზანი, რომელიც ჩაშლილია სტრატეგიულ ამოცანებად. ისინი უზრუნველყოფენ სტრატეგიის საერთო მიზანთან ბმას და კონტრიბუციას, ასევე, უზრუნველყოფენ მათ განხორციელებას შესაბამისი სტრატეგიული ამოცანებისა და აქტივობების მეშვეობით.

სტრატეგიის საერთო მიზანია მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპზე დაფუძნებული, ხელმისაწვდომი და ხარისხიანი განათლებისა და მეცნიერების სისტემის განვითარება, რომელიც ქვეყნის ყველა მოქალაქეს უზრუნველყოფს მაღალი ხარისხის მდგრადი შედეგების მიღწევის შესაძლებლობით და ხელს შეუწყობს საქართველოს ჩამოყალიბებას უმაღლესი განათლებისა და კვლევის რეგიონულ ცენტრად.

სპეციფიკური მიზნები

- მაღალი ხარისხის სკოლამდელ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და სასკოლო ასაკის ბავშვების სკოლისთვის მომზადების უზრუნველყოფა;
- მოსწავლეების მომავალი ცხოვრებისთვის მომზადების მიზნით მაღალი ხარისხის ზოგად განათლებაზე ხელმისაწვდომობისა და ეროვნული და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი საგანმანათლებლო შედეგების უზრუნველყოფა;
- ქვეყნის სოციო-კონომიკური განვითარების მხარდასაჭერად პროფესიული სტუდენტების რაოდენობის გაზრდა, მათი კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფა პროფესიული და ზოგადი უნარების განვითარების გზით;
- უმაღლესი განათლების ინტერნაციონალიზაცია და ხარისხიანი უმაღლესი განათლების უზრუნველყოფა ინდივიდის პიროვნული და პროფესიული განვითარებისა და დასაქმების გაუმჯობესებისათვის;
- მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემის მოდერნიზაცია და ინტერნაციონალიზაცია ახალი ცოდნის შექმნისათვის და ქვეყნის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობისათვის.

სტრატეგიის დოკუმენტის შემდგომ ნაწილებში ჩამოყალიბებულია განათლების ყოველი დონისთვის შესაბამისი განხორციელების გზები, რომელიც გამომდინარეობს განათლების სისტემის შესაბამის კომპონენტის წინაშე მდგარი კონკრეტული გამოწვევებიდან.

5.1 ადრეული და სკოლამდელი აღზრდა და განათლება

5.1.1 არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სამართლებრივი და ინსტიტუციური ჩარჩო ეყრდნობა და ითვალისწინებს შემდეგ კანონებსა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებს: კანონი „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდის და განათლების შესახებ“, საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმება; გაეროს ბავშვის უფლებების კონვენცია (CRC); დაკარის სამოქმედო გეგმას განათლების საყოველთაო ხელმისაწვდომობასთან დაკავშირებით (EFA); ქალის მიმართ დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ კონვენცია (CEDAW); სალამანკის მიმართვა (UNESCO); კონვენცია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებების დაცვის შესახებ (CRPD); გაეროს მდგრადი განვითარების 2015-2030 წლების მიზნების ამოცანა 4.2.

კანონმდებლობით და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესასრულებლად, 2015 წლიდან დაიწყო სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მირეული და მასშტაბური რეფორმა. 2016 წლის 8 ივლისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდის და განათლების შესახებ“, რომელმაც არსებითად შეცვალა მიდგომები ადრეული და სკოლამდელი განათლებისადმი და განათლების ამ საფეხურზე ხარისხის უზრუნველყოფის მყარი საფუძვლები შექმნა.

სასკოლო მზაობის უზრუნველყოფის მიზნით, 2015 წელს საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცდა „სასკოლო მზაობის საგანმანათლებლო სახელმწიფო სტანდარტი.“ შეიქმნა სასკოლო მზაობის პროგრამა, აღმზრდელის გზამკვლევი, აქტივობების კრებული, ტრენინგ-მოდული აღმზრდელებისთვის. გადამზადდა თბილისის სკოლამდელი დაწესებულების მეთოდისტები და აღმზრდელები. პროგრამა დაინერგა თბილისის 171 და რეგიონების 180 სკოლამდელ დაწესებულებებში, ასევე, ალტერნატიულ სასკოლო მზაობის ცენტრებში. არსებული მონაცემებით, საქართველოს სკოლამდელ საგანმანათლებლო სისტემაში, ფუნქციონირებს 1447 ბაგა-ბალი, რომელგანვითარების 5184 აღმზრდელი და 600 მეთოდისტი.

2016 წლამდე საქართველოს სკოლამდელი დაწესებულებები მხოლოდ სააღმზრდელო ფუნქციას ასრულებდნენ და ორიენტირებულები იყვნენ ბავშვის მოვლაზე, იგნორირებული იყო განათლების კომპონენტი. შესაბამისად, დაბალი იყო ბავშვების სკოლისათვის მომზადების დონე. ზოგადი განათლების არადამაკავშირის ხარისხის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიზეზი სწორედ დაბალი სასკოლო მზაობაა. კვლევების მიხედვით, პირველ კლასში მისული მოსწავლეების იმ ნაწილს, რომლებიც სკოლამდელ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში არ დადიოდნენ, არ აღმოაჩნდა სასკოლო განათლების დაწყებისთვის საჭირო კოგნიტური და არაკოგნიტური (ემოციური, სოციალური, ფიზიკური) უნარები. გადადგმული ნაბიჯების მიუხედავად, აღნიშნული პრობლემა კვლავ ერთ-ერთ გამოწვევად რჩება, რაც შემდგომ სისტემურ მუშაობას მოითხოვს.

მნიშვნელოვან გამოწვევად რჩება სკოლამდელ დაწესებულებებში დასაქმებულ პედაგოგთა კვალიფიკაციის დონე. სკოლამდელ დაწესებულებებში დასაქმებული აღმზრდელ პედაგოგების საშუალო ასაკი 40-დან 47 წლამდეა, მათგან მხოლოდ 32.2%-ს აქვს უმაღლესი განათლება

სკოლამდელი განათლების სფეროში, 35.4%-ს - პროფესიული, ხოლო 32%-ს არ აქვს ამ დარგში განათლება. აღმზრდელ-პედაგოგთა 40%-ს არ აქვს გავლილი არანაირი ტრენინგი და საწყისი განათლება ათლეულების წინ აქვთ მიღებული. რაც შეეხება აღმზრდელების განათლებას, მათ მხოლოდ მცირე ნაწილს (21.2%) აქვს რაიმე ტიპის განათლება სკოლამდელ აღმზრდის ან პედაგოგიურ სფეროში, და უმეტესობას (72.3%) არ აქვს გავლილი არანაირი პროფესიული გადამზადების კურსი, ტრენინგი და სხვ.

სასკოლო მზაობის პროგრამის ამოქმედების მიუხედავად, სკოლამდელი განათლების სისტემის აწყობა და განვითარება მნიშვნელოვან გამოწვევად ჩარჩოს. გასათვალისწინებელია, რომ ნაკლებად ხდება ინკლუზიური სკოლამდელი განათლების პრინციპების ინტეგრირება აღმზრდის პროცესში. არაქართულენოვან სკოლამდელ დაწესებულებებში ქართული ენის კომპონენტის არარსებობა ართულებს ეროვნული უმცირესობის წარმომადგენელი ბავშვების საზოგადოებაში ინტეგრაციის პროცესს. ყოველივე გამოწვეულია წლების განმავლობაში სახელმწიფოს საგანმანათლებლო სტანდარტების არარსებობით.

აგრეთვე მნიშვნელოვანი გამოწვევა საგანმანათლებლო რესურსების არარსებობა. სკოლამდელი განათლების სისტემის ჩამოყალიბების პროცესში გადამწყვეტი როლი ენიჭება საგანმანათლებლო პროგრამების და რეკომენდირებული აქტივობების განსაზღვრას, სასწავლო და განმავითარებელი მასალის შექმნას, განსაკუთრებით ეროვნული უმცირესობებით დასახლებულ რეგიონებისთვის, პერსონალისთვის მეთოდოლოგიური და საგანმანათლებლო რესურსების განვითარებასა და მშობელთა განათლების პროგრამების განხორციელებას.

5.1.2 მიზნები და ამოცანები.

სკოლამდელი განათლების სპეციფიკური მიზანია - მაღალი ხარისხის სკოლამდელ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და სასკოლო ასაკის ბავშვების სკოლისთვის მომზადების უზრუნველყოფა.

სკოლამდელი განათლების მიზანია ბავშვების აღზრდისა და განათლების მათი მრავალმხრივი განვითარების უზრუნველყოფა და სკოლისათვის მომზადების ხელშეწყობა, რაც ჰარმონიზებულია განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სტრატეგიული მიზნის მიღწევასთან - უზრუნველყოს უწყვეტი ხარისხიანი განათლება ყველასათვის. სკოლამდელი განათლების მიზნის მისაღწევად განისაზღვრა შემდეგი სტრატეგიული ამოცანა:

სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებისთვის მაღალი ხარისხის, ინკლუზიური და თანამდებობის სამსახურის სკოლამდელი განათლების სისტემის განვითარების ხელშეწყობა.

სამინისტრო შეიმუშავებს ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სახელმწიფო სტანდარტებს და გააგრძელებს მუშაობას სასკოლო მზაობის საგანმანათლებლო სახელმწიფო სტანდარტის გაუმჯობესებაზე.

სამინისტრო განსაზღვრავს სკოლამდელი განათლების და სასკოლო მზაობის პროგრამების ხარისხის გაუმჯობესების გზებსა და სტრატეგიებს. ინკლუზიური განათლების პრინციპების, ქვეყნის კულტურული და ეროვნული მახასიათებლების გათვალისწინებით, სამინისტრო მოახდენს საჭირო საგანმანათლებლო რესურსებისა და დამხმარე მასალების იდენტიფიცირებას და შეიმუშავებს საჭირო რესურსების ჩამონათვალს. განსაკუთრებული მნიშვნელობა მიენიჭება სარეკომენდაციით პროგრამების შემუშავებას, რომლებშიც ინტეგრირებული იქნება სამოქალაქო განათლების, საბაზო სამეწარმეო უნარების, ჯანსაღი ცხოვრების წესის, ხელოვნების, გარემოსდაცვითი მიმართულებებით. აღნიშნული პროგრამები მოიცავს ყველა ძირითადი უნარის განვითარებას ფიზიკური, ემოციური, კოგნიტური, სოციალური და გარემოში ორიენტაციის მიმართულებით.

სამინისტრო, აგრეთვე, უზრუნველყოფს მეთოდოლოგიური მასალის - გზამკვლევების და მოდულების აღმზრდელებისა და აღმზრდელ-პედაგოგებისათვის - შემუშავებას და ხელს შეუწყობს მშობლის/მეურვის ინფორმირებულობის ამაღლებას. სამინისტრო მჭიდროდ ითავამშრომლებს შესაბამის სახელმწიფო და ადგილობრივ სტრუქტურებთან სკოლამდელი დაწესებულების და სასკოლო მზაობის პროგრამის აღმზრდელ-პედაგოგის, აღმზრდელის და სხვა პერსონალის მომზადება/გადამზადების პროგრამების, პროფესიული სტანდარტებისა და ტრენინგ-მოდულების შექმნისა და განხორციელების მიზნით.

სამინისტრო განახორციელებს აღმზრდელ-პედაგოგების სერტიფიცირებას, რაც მოიცავს შესაბამისი მოდულების შემუშავებას, დარგის სპეციალისტებისა და მეთოდისტების ტრენინგს და შემდგომ მათი ტრენერებად მომზადებას. ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენელი აღმზრდელებისა და აღმზრდელ-პედაგოგთათვის სამინისტრო უზრუნველყოფს სახელმწიფო ენის სწავლა-სწავლებას. რეფორმის განხორციელების პროცესში, აგრეთვე, განხილული იქნება სკოლამდელ დაწესებულებებში ახალგაზრდა კადრების შემოსვლისთვის წახალისების სისტემის შექმნა.

განათლებისა და მეცნიერების სისტემაში მხარდაჭერილი იქნება სკოლამდელი განათლების სპეციალისტების მომზადებისათვის საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამების დანერგვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, აგრეთვე, პროფესიული განათლების სისტემაში აღმზრდელის მომზადების მოდულის გადამუშავება ახალი სტანდარტების შესაბამისად და დანერგვა სკოლამდელი განათლების მიმართულების ეროვნულ საკვალიფიკაციო ჩარჩოში შესაბამისი პროფესიის ასახვის გზით. შესაბამის სამინისტროებთან კოორდინაციით, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ხელს შეუწყობს საშემსრულებლო ხელოვნების (მუსიკის) და ფიზიკური აღზრდის მასწავლებლების პროფესიული მოდულის შექმნას და დანერგვას.

სკოლამდელი განათლების რეფორმის განხორციელების პროცესში, სამინისტრო შეიმუშავებს მონიტორინგისა და შეფასების სისტემას, რათა ხელი შეუწყოს სისტემაში ხარისხის გაუმჯობესებას და მდგრადი შედეგების მიღწევას. შესაბამისად, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო შეიმუშავებს მონიტორინგისა და შეფასების ინსტრუმენტებს სკოლამდელი განათლებისა და სასკოლო მზაობის პროგრამებისთვის.

5.1.3. რისკები

#	აღმოჩენილობა	ვაჭრობის	დაღმათობა	გავლენა	სამინისტრო მიზანები
1	რეფორმის განხორციელებისას უწყებებსა და ადგილობრივ ხელისუფლებას შორის კოორდინაციის ნაკლებობა	პოლიტიკური	დაბალი	მაღალი	სამინისტრო გააძლიერებს ძალისხმევას სამინისტროებთან კოორდინაციის მიზნით. ხელს შეუწყობს ადგილობრივ დონეზე მონიტორინგის განხორციელების წარმატებისთვის იმუშავებს მუნიციპალიტეტებთან და მიცემს რეკომენდაციებს
2	არასაკმარისი ადამიანური რესურსები	ორგანიზაციულ ლი	საშუალო	მაღალი	სამინისტრო გაატარებს ღონისძიებებს სკოლამდელი დაწესებულებების ახალი კადრების მომზადების მიზნით.

5.2 ზოგადი განათლება

5.2.1 არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემის სამართლებრივ და ინსტიტუციურ ჩარჩოს საფუძვლად უდევს შემდეგი საკანონმდებლო აქტები, საერთაშორისო კონვენციები და ხელშეკრულებები: საქართველოს კონსტიტუცია, „ზოგადი განათლების შესახებ საქართველოს კანონი; საქართველოს მთავრობის დადგენილება „ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების“ დამტკიცების შესახებ, კონვენცია ბავშვის უფლებების შესახებ; „განათლების ხარისხის განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონი; საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმება, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენცია;

საქართველოში უზრუნველყოფილია უწყვეტი საყოველთაო ზოგადი განათლების მიღების შესაძლებლობა. შედეგებზე ორიენტირებული განათლების მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფისა და მოსწავლეთა აკადემიური შედეგების გაუმჯობესების მიზნით ბოლო წლებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები განხორციელდა განთლების მართვის, სასწავლო პროცესის ხარისხის გაუმჯობესების, განათლების გარემოს განვითარების ხელშეწყობის, ასევე, განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიმართულებით.

შემუშავდა და დამტკიცდა დაწყებითი საფეხურის შინაარსობრივად და სტრუქტურულად განახლებული ეროვნული სასწავლო გეგმა. მიმდინარეობს საბაზო და საშუალო საფეხურების ეროვნული სასწავლო გეგმის რევიზია და განვითარება. კონკურსის წესით შეირჩევა და დაინერგება ახალი სტანდარტების შესაბამისი შინაარსობრივად და ტექნიკურად გაუმჯობესებული სახელმძღვანელოები. ეროვნული სასწავლო გეგმა და სასკოლო პროგრამები განვითარდება თანამედროვე, განათლების მეცნიერებებზე დაფუძნებული და მოსწავლეების ასაკობრივი განვითარებისა და შესაძლებლობების შესაბამისი პრინციპებით. დაწყებით საფეხურზე წარმართველი იქნება თამაშითა და კეთებით სწავლის პრინციპი, საბაზო საფეხურზე სწავლა გახდება სახალისო, განვითარდება და გამარტივდება საგნობრივი პროგრამები.

მასწავლებლის საქმიანობის კომპლექსური შეფასების, მათთვის პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის შესაძლებლობების უზრუნველყოფისა და შესაბამისი მოტივაციის შექმნის მიზნით, ფართო განხილვისა და ხანგრძლივი შეთანხმებების საფუძველზე 2015 წლის თებერვალში „მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემა“ დამტკიცდა. სქემის ფარგლებში მასწავლებლის პროფესიასთან დაკავშირებული შეფასებისა და პროფესიული განვითარების ძირითადი ფუნქციები დელეგირებულია სკოლაზე, რითაც გაზრდილია სკოლების ავტონომიურობა. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა მასწავლებლების პროფესიულ განვითარებას. ყოველწლიურად 25 ათასზე მეტი მასწავლებელი მონაწილეობს სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებულ ტრენინგებში ისეთი მიმართულებებით, როგორიცაა ზოგადი პედაგოგიური უნარები, საგნობრივი მოდულები, ინტერაქტიული სწავლება, შეფასებისა და სწავლების მრავალფეროვანი სტრატეგიები, საინფორმაციო ტექნოლოგიები, ინკლუზიური განათლება და სხვა.

მასწავლებელთა კვალიფიკაციისა და უნარ-ჩვევების გაუმჯობესების სტიმულირების მიზნით, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების სქემის ფარგლებში მასწავლებლის საბაზო ანაზღაურება მნიშვნელოვნად გაიზარდა და 405 ლარის ოდენობით განისაზღვრა; 16 000-მდე მასწავლებლის სტატუსის შესაბამისი დანამატები კი (2017 წლიდან) თითქმის გაორმაგდა. მასწავლებელთა საშუალო ხელფასი (2012 წელთან შედარებით) 80%-ით გაიზარდა და ყველა არსებული დანამატის გათვალისწინებით, 800 ლარს მიაღწია.

სასკოლო მენეჯმენტის გაძლიერების მიზნით, სკოლის დირექტორებს, ფასილიტატორებსა და საგანმანათლებლო რესურსცენტრების ხელმძღვანელებს, როგორც საგანმანათლებლო ლიდერებს, უტარდებათ ინტენსიური ტრენინგები ათასწლეულის გამოწვევის ფონდის დაფინანსებული „ლიდერობის აკადემიის“ ფარგლებში.

ზოგადი განათლების გაუმჯობესებაზე მიმართული რეფორმები და ღონისძიებები უზრუნველყოფს საქართველოს ყველა სკოლაში განათლებაზე ხელმისაწვდომობას. მოსწავლეების სოციალური პრობლემების გათვალისწინებით, 2012 წლიდან სოციალურად ორიენტირებული პროგრამების დაწერგვა დაიწყო, რამაც მნიშვნელოვნად შეამსუბუქა შინამეურნეობის დანახარჯები განათლებაზე: სკოლების გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობა და მოსწავლეთა სასწავლო პროცესში ჩართულობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა მოსწავლეების ტრანსპორტით უზრუნველყოფის პროგრამის ამოქმედების შედეგად. სასწავლო რესურსები ხელმისაწვდომია ყველა მოსწავლისთვის: სახელმძღვანელოსა და სავარჯიშო რვეულების კომპლექტები უსასყიდლოდ გადაეცემა ყველა საჯარო სკოლის 500 000-ზე მეტ და კურძო სკოლების სოციალურად დაუცველ, ომში დაღუპული პირების ოჯახების მოსწავლეებს.

თითოეული მოსწავლისთვის უსაფრთხო, ტოლერანტული, დისკრიმინაციისა და ძალადობისგან თავისუფალი გარემოს შექმნის მიზნით, სულ უფრო მეტი ყურადღება ექცევა მოსწავლეთა ფიზიკურ უსაფრთხოებაზე გათვლილი სერვისებისა და დაცვის სისტემების განვითარებას, ფსიქოლოგიურ და სამედიცინო მომსახურებას, პრევენციული აქტივობების განხორციელებას.

ბოლო ორი წლის განმავლობაში მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლების, მრავალმხრივი განვითარების, საინტერესო სასკოლო ცხოვრების ორგანიზების მიზნით განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაციას, გაფართოვდა ექსტრაკურიკულარული აქტივობების სპექტრი და ხელმისაწვდომი გახდა ყველა მოსწავლისთვის მისი საცხოვრებელი ადგილის მიუხედავად. „თავისუფალი გაკვეთილების“ ფარგლებში მოსწავლეები ჩართული არიან სპორტულ, სახელმწიფო, წიგნიერების და ინტელექტუალურ აქტივობებში. აქტიური სწავლისა და დასვენების მიზნით, სახელმწიფოს მიერ ორგანიზებული ზაფხულის და ზამთრის ბანკები საბაზო საფეხურის მოსწავლეებისთვის სრულად დაფინანსებულია სახელმწიფოს მიერ. ამ მიმართულებით, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან ერთად აქტიურად არის ჩართული კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო, სხვა სახელმწიფო უწყებები და ადგილობრივი ხელისუფლება.

ყოველწლიურად იზრდება ინკლუზიური განათლების ხარისხი და ზოგადი განათლების ყველა საფეხურზე ჩართული სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეების რაოდენობა. ბოლო 5 წლის განმავლობაში მათი რაოდენობა 167 სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლიდან გაიზარდა და დღეისათვის საგანმანათლებლო სერვისით 7 000-მდე სხვადასხვა საჭიროების მქონე მოსწავლე სარგებლობს. მათ 1400-ზე მეტი დამატებითი სპეციალისტი (სპეციალური მასწავლებელი, ფსიქოლოგი, ინკლუზიური განათლების კოორდინატორი და ა.შ.) ემსახურება, რომელთა კვალიფიკაცია განვითარებას საჭიროებს. თუმცა, კვლავ პრობლემად რჩება სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა სასწავლო პროცესში ინდივიდუალური სასწავლო გეგმებით მუშაობის ხარისხი.

მიუხედავად მნიშვნელოვანი წინსვლისა, სწავლების ხარისხი და მოსწავლეთა აკადემიური შედეგები კვლავ გამოწვევად რჩება. სკოლის დამამთავრებელ გამოცდებზე მოსწავლეთა თითქმის მეოთხედს მინიმალური კომპეტენციების დადასტურება უჭირს და ზოგადი განათლების დამადასტურებელ დოკუმენტს ვერ იღებს. საერთაშორისო შეფასებების მიხედვით, საქართველოს

მოქალაქეობის მქონე მოსწავლეები საშუალო მაჩვენებლებით კვლავაც ჩამორჩებიან საშუალო საერთაშორისო მაჩვენებელს. 2015 წლის PISA-ის საერთაშორისო შეფასების შედეგები აჩვენებს, რომ გამოკითხული 15 წლის მოზარდების 50%-ზე მეტი ვერ აკმაყოფილებს მოსწრების ელემენტარულ დონეს საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში, წიგნიერებასა და მათემატიკაში (OECD, 2016). ამასთანავე, საყურადღებოა მოსწავლეთა შორის აკადემიური მიღწევების მნიშვნელოვანი განსხვავება და ჩამორჩენა ქვეყნის შეგნით სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკურ ფენებს, ასევე ქალაქისა და სოფლის, ქართულენოვან და არაქართულენოვან სკოლებს შორის. ამასთან, შეფასების არსებული სისტემა გაუმჯობესებასა და განვითარებას საჭიროებს, რათა უზრუნველყოს ზოგადი განათლების სრულფასოვანი შეფასება.

ზოგადი განათლების ხელმისაწვდომობა, ფაქტობრივად, უზრუნველყოფილია. დაწყებითი განათლების საფეხურზე ჩარიცხვის უნივერსალური მთლიანი მაჩვენებელი (UNESCO, 2014) იმაზე მიუთითებს, რომ სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკურ და ეთნიკურ უმცირესობათა ბავშვთათვის თითქმის არ არსებობს განსხვავება ზოგად განათლებაზე ხელმისაწვდომობის კუთხით. თუმცა საბაზო და საშუალო განათლების დონეზე ჩართულობის კოეფიციენტი გარკვეულწილად ნაკლებია და აღწევს 88%-ს (UNESCO, 2014). ეთნიკური უმცირესობების ინტეგრაციაზე მიმართული საგანმანათლებლო პოლიტიკის მთავარ გამოწვევად კვლავ რჩება სახელმწიფო ენის სწავლების ხარისხი და არაქართულენოვანი სასწავლო რესურსების შესაბამისობა ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან; ასევე, მოსწავლეთა საშუალო საფეხურზე გადასვლა, განსაკუთრებით გოგონათა შემთხვევაში (5,9%). ამასთანავე, ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებულ და სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით დაკავებულ რიგ რეგიონებში ბავშვთა შრომა ხელს უშლის მოსწავლეების სრულფასოვან ჩართულობასა და შესაბამისად, უკეთესი შედეგების მიღწევას. მოსწავლეების დაბალ შედეგებს აღნიშნულ რეგიონებში კვალიფიციური მასწავლებლების დეფიციტიც განაპირობებს. არადამაკმაყოფილებელია სახელმძღვანელოების, საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და სხვა სასწავლო რესურსების ხარისხი, მრავალფეროვნება და გამოყენების ინტენსივობა.

განათლების ხარისხის გაუმჯობესების კომპლექსური და სისტემური მიდგომის საჭიროებიდან გამომდინარე, კვლავ დგას პედაგოგების კვალიფიკაციის ამაღლების და სასწავლო პროცესის მოდერნიზების საჭიროება. მიუხედავად იმისა, რომ მიღებულია მრავალი მარეგულირებელი დოკუმენტი (მასწავლებელთა სტანდარტები, მასწავლებელთა კარიერული წინსვლის სქემა) და პროფესიულ განვითარებაზე ორიენტირებული აქტივობები პერმანენტულად მიმდინარეობს, მასწავლებელთა უმრავლესობის კომპეტენციები დაბალია. მასწავლებელთა კორპუსის 70%-მდე პრაქტიკოსი მასწავლებელია, რაც პროფესიული განვითარების სქემაში საბაზისო სტატუსს ნიშნავს. მასწავლებელთა დიდი ნაწილი საინფორმაციო ტექნოლოგიებს მხოლოდ მარტივი კომუნიკაციისთვის იყენებს და გაკვეთილებს ტრადიციული მეთოდებით ატარებს. ამასთან, ინფორმაციული ტექნოლოგიების საუკუნეში გაჩერილი ახალი გამოწვევების ფონზე, არადამაკმაყოფილებელია მედიაწიგნიერებისა და ციფრული მოქალაქეობის კომპეტენციების დონე.

მასწავლებელთა საქმიანობისა და პროფესიული განვითარების ეფექტიანობის ასამაღლებლად მნიშვნელოვანია მასწავლებლების პროფესიული განვითარების პროგრამების და მეთოდიკური რესურსების განვითარება, თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა. მეორე მხრივ,

საჭიროა, ახალგაზრდა კადრების მოზიდვის და შენარჩუნების ეფექტიანი მექანიზმების შექმნა და ამ მიზნით უნივერსიტეტებთან და სხვა პროფესიული განვითარების ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა.

საქართველოში მასწავლებლობა არ არის პოპულარული პროფესია. აბიტურიენტების უმრავლესობა, რომლებიც უმაღლეს სასწავლებლებში მასწავლებელთა მოსამზადებელ საგანმანათლებლო პროგრამებს ირჩევენ, ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე ყველაზე დაბალ ქულას აგროვებენ. მასწავლებლის პროფესიის პრესტიჟის ამაღლება პროფესიაში მცოდნე და მომზადებული კადრების შემოდინებას შეუწყობს ხელს. უნივერსიტეტებსა და სკოლებს შორის თანამშრომლობის განვითარება მაღალი პროფესიული კომპეტენციების ახალგაზრდა კადრების სკოლებში შემოსვლის ერთ-ერთ მექანიზმად განიხილება.

მასწავლებელთა მოქმედი კორპუსის საშუალო ასაკი თვალსაჩინოს ხდის, ახალი კადრების მომზადების მიმართულებით მუშაობის გაძლიერების აუცილებლობას. მიუხედავად იმისა, რომ ქვეყნის მასშტაბით პედაგოგების სიჭარება მასწავლებელი-მოსწავლის მაღლიან დაბალი 1/8 თანაფარდობის ფონზე (ევროკავშირში ეს მაჩვენებელი არის საშუალოდ 1/20), მცირევონტიგენტიანი სკოლები და არაქართულებროვანი სკოლები განსაკუთრებით განიცდიან პედაგოგების დეფიციტს.

სასკოლო სისტემის წარმატებით ფუნქციონირებისა და დეცენტრალიზებული მართვისათვის აუცილებელია ანგარიშვალდებულებისა და მხარდაჭერის მექანიზმების განვითარება. დღეისათვის საგანმანათლებლო რესურსცენტრი სათანადოდ ვერ ასრულებს სკოლის განვითარებისა და ხელშეწყობის ფუნქციას. სკოლის ხარისხის უზრუნველყოფის შიდა მექანიზმები ფრაგმენტულ ხასიათს ატარებს და განვითარებას საჭიროებს მმართველობის მრავალ ასპექტში, არ ეფუძნება მონაცემთა ანალიზს, არ არის ორიენტირებული საჭიროების შესაბამისი დიფერენცირებული მექანიზმების გამოყენებაზე. იკვეთება საჭირო რესურსების და შესაძლებლობების მქონე სკოლებისთვის ავტონომიის გაზრდის საჭიროება.

განვითარებას და განახლებას საჭიროებს არსებული სასწავლო რესურსები. 2012 წელს სერტიფიცირებული სასკოლო სახელმძღვანელოები კვლავ შეიცავს კულტურული, რელიგიური, გენდერული და ეთნიკური ნიშნით სენსიტიურ ინფორმაციას, ასევე, არადამაკამაყოფილებელია სახელმძღვანელოების შინაარსი და სტრუქტურა. ქვეყნის საგანმანათლებლო სისტემის გლობალურ სამყაროსთან ადაპტირების და ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცეში სრულფასოვანი ინტეგრაციისკენ მისწრაფება მოითხოვს საინფორმაციო ტექნოლოგიების და რესურსების სასწავლო პროცესში მეტად მობილიზებას და ევროპული ენების სწავლების ხარისხის ამაღლებას.

საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წინაპირობაა სკოლებში პოზიტიური გარემოს შესაქმნელად. 2085-მდე სკოლის სასწავლო პროცესი 3000-ზე მეტი შენობაში მიმდინარეობს. იმის გამო, რომ ზოგადი განათლების ინფრასტრუქტურული პრობლემები შენობების მოვლა-შენახვისა და განახლების ათეული წლების განმავლობაში ყურადღების მიღმა იყო, მათი უმეტესობა მობილურულია და რეაბილიტაციას ან დემონტაჟს საჭიროებს. მიუხედავად იმისა, რომ 2013 წლიდან ამ მიმართულებით მნიშვნელოვანი

სამუშაოებია ჩატარებული: აშენდა 20-ზე მეტი ახალი სკოლა, რეაბილიტაცია ჩაუტარდა 1500-ზე მეტ სასკოლო შენობას, გამოწვევები დღესაც მასშტაბურია და დროულ რეაგირებას საჭიროებს. სპეციფიურია მცირეკონტიგენტიანი სკოლების ინფრასტრუქტურული პრობლემები. აღნიშნული პრობლემების გადასაჭრელად შემუშავებულია ამ ტიპის სკოლების შენობების და შიდა სივრცის მოწყობის ახალი კონცეფცია, რომლის გათვალისწინებით მასშტაბური სამუშაოებია ჩასატარებელი.

5.2.2. მიზნები და ამოცანები.

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემა მიზნად ისახავს ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების მქონე თავისუფალი პიროვნების ჩამოყალიბებას, რომელსაც აქვს რეალური ცხოვრებისთვის აუცილებელი ცოდნა და უნარები, მზად არის აკადემიური, საზოგადოებრივი და შრომითი აქტივობებისთვის, შეუძლია მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლა და არის მაღალი პასუხისმგებლობის მქონე აქტიური და კონკურენტუნარიანი მოქალაქე.

ზოგადი განათლების სისტემის სპეციფიკური მიზანია - მოსწავლების მომსვალი ცხოვრებისთვის მომზადების მიზნით მაღალი ხარისხის ზოგად განათლებაზე ხელმისაწვდომობისა და ეროვნული და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი საგანმანათლებლო შედეგების უზრუნველყოფა.

ზოგადი განათლების სისტემის მიზნის მისაღწევად განისაზღვრა შემდეგი სტრატეგიული ამოცანები:

სტრატეგიული ამოცანა 1. მაღალი ხარისხის ზოგადი განათლების თანაბარი საყოველთაო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

სტრატეგიის განხორციელების შედეგად ზოგადი განათლების ყველა საფეხურზე განათლების ხარისხი გაუმჯობესდება და უზრუნველყოფილი იქნება თანაბარი ხელმისაწვდომობა ყველა მოსწავლისათვის, მათ შორის, ეროვნული უმცირესობების, სპეციალური საჭიროებების, სოციალურად დაუცველი, საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებთან გამყოფი ხაზის მიმდებარედ მცხოვრები და მაღალმთიანი სოფლების მოსწავლეებისთვის. სკოლებთან გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ტრანსპორტირების მომსახურების გაუმჯობესებასთან ერთად, დაიწყებს სწავლების ალტერნატიული მიდგომების შეთავაზებას, როგორც სწავლას ჩამოშორებული მოზარდებისთვის, ასევე, იმ ზრდასრული პირებისთვის, რომელთაც ზოგადი განათლება არ დაუსრულებიათ. სრული ზოგადი განათლების მიღება ხელმისაწვდომი გახდება პროფესიული განათლების დონეზე. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა ინკლუზიური განათლების შესაძლებლობების განვითარება-გაფართოებას. ზოგადი განათლების მიღების ალტერნატიული შესაძლებლობების გაჩენით, შემოქმედებითი მიდგომებისა და თანამედროვე ტექნოლოგიების ინტეგრაციით ქვეყანაში გაიზრდება ხარისხიან განათლებაზე ხელმისაწვდომობა ყველა სკოლაში.

სტრატეგიული ამოცანა 2. განათლების ხარისხის გაუმჯობესება სწავლის შემდგომ საფეხურზე გადასვლის შესაძლებლობების გაზრდის, მოსწავლეებში სასიცოცხლო უნარ-ჩვევების განვითარებისა და უკეთესი აკადემიური შედეგების მიღწევისათვის.

სწავლა-სწავლების პრიორიტეტი იქნება მოსწავლეზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო პროცესი და აქტიური სწავლების (კვლევაზე და პროექტზე ორიენტირებული) მეთოდების გამოყენება. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების პოპულარიზაციას, ადამიანის უფლებების სწავლებას და გაზრებას, ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერების სწავლებას, გლობალური და ციფრული მოქალაქეობის, წიგნიერების (მათ შორის მედია წიგნიერების), ასევე, მდგრად განვითარებასთან დაკავშირებული კომპეტენციების ფორმირებას, ინტერკულტურულ განათლებას, შემოქმედებითი, სამეწარმეო და საბაზისო შრომითი უნარების განვითარებას. გასულ წლებში მიღებული გამოცდილებისა და შედეგების შესაბამისად, გადაიხედება და განვითარდება მოსწავლეთა პროფესიული ორიენტაციისა და კარიერის დაგეგმვის არსებული მოდელი, რომელიც ხელს შეუწყობს მოსწავლეთა მიერ ინფორმირებული არჩევანის გაკეთებას, როგორც პროფესიული, ასევე აკადემიური განათლების მიმართულებით. სპორტი და ხელოვნება პრიორიტეტული გახდება როგორც ფორმალურ, ისე არაფორმალურ განათლებაში. მხარდაჭერილი იქნება თავისუფალი გაკეთილები და მოსწავლეების აქტიური დასვენება საზაფხულო და ზამთრის ბანაკებში. შენარჩუნდება აქცენტი ევროპული ენების, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების სწავლებაზე, რაც ზოგადი განათლების თითოეულ საფეხურზე ხელს შეუწყობს მოსწავლეთა მზაობას უფრო მაღალ საფეხურზე გადასვლისთვის. ზოგადი განათლების საშუალო საფეხურის განვითარების მიზნით, დაინერგება პროფილური განათლების მოდელი (სხვადასხვა საგნობრივი მიმართულებით გაძლიერებული სწავლება). გაუმჯობესდება მიმდინარე და სკოლის დამამთავრებელი შეფასებების მოდელები.

სტრატეგიული ამოცანა 3. საგანმანათლებლო გარემოს გაუმჯობესება

გაძლიერდება ინკლუზიური, უსაფრთხო, თანასწორი, არაძალადობრივი, მაღალი კულტურის მქონე, ჯანსაღი, მამოტივირებელი გარემოს უზრუნველყოფაზე მიმართული ღონისძიებები ყველა მოსწავლისა და მასწავლებლისათვის. სკოლებში მხარდაჭერილი იქნება თანამშრომლობითი ურთიერთობების განვითარებისა და მასწავლებლების მიერ გამოცდილების ურთიერთგაზიარების საუკეთესო პრაქტიკის დანერგვა მოსწავლეთა უკეთესი აკადემიური მიღწევების უზრუნველყოფის მიზნით. გაფრძელდება თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად სასკოლო ინფრასტრუქტურის განვითარება. ამასთან, მცირე სკოლების შენობები მრავალმხრივ დატვირთვას შეიძლება და მრავალფუნქციურ, კულტურულ-შემოქმედებით, სპორტულ და საგანმანათლებლო ცენტრებად ჩამოყალიბდებიან.

სკოლის ორიენტირი თითოეული მოსწავლის ჰოლისტური აღზრდა-განვითარება და სრულფასოვანი ღირებულებათა სისტემის ჩამოყალიბება იქნება. ამ მიზნით გამოყენებული იქნება ყველა შესაძლო რესურსი, როგორც ფორმალურ, ისე არაფორმალურ ფორმატში. სკოლების ბაზაზე გაძლიერდება სპორტული და სახელოვნებო მიმართულებები ბავშვების, მოზარდებისა და ზრდასრულებისთვის. გაიხსნება ბიბლიოთეკები, ლაბორატორიები. რესურსად გამოყენებული

იქნება მუზეუმები, შემოქმედებითი სახელოსნოები, დაცული ტერიტორიები, ისტორიული, კულტურული ძეგლები და სხვა შესაბამისი სივრცეები.

შეიქმნება შესაბამისი პირობები ცხოვრების ჯანსაღი წესისათვის, მათ შორის შემოქმედებითი და სპორტული აქტივობებით, გაუმჯობესებული სამედიცინო მომსახურებით, სანიტარულ-ჰიგიენური ნორმების გაუმჯობესებით და უსაფრთხო და ჯანსაღი საკვების უზრუნველყოფით.

სტრატეგიული ამოცანა 4. სკოლის ადმინისტრაციისა და მასწავლებლების მოტივაციის და ეფექტურობის გაზრდა

სკოლის მართვის გაუმჯობესებისა და სასწავლო პროცესის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით, გაგრძელდება მასწავლებელთა და დირექტორთა მოტივაციის ამაღლების და პროფესიულ განვითარებაზე ორიენტირებული პროგრამები. დაიხვეწება სისტემაში მასწავლებელთა მოზიდვის, საქმიანობის დაწყების და პროფესიაში შენარჩუნების მექანიზმები. შემუშავდება სკოლის დირექტორებისა და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის საქმიანობის შეფასების, პროფესიული განვითარებისა და წახალისების მექანიზმები. მასწავლებლებში მაღალი მოტივაციის შექმნის მიზნით ხელი შეეწყობა თანამშრომლობას სასწავლო და სამეცნიერო კვლევით უნივერსიტეტებთან, პროფესიულ ასოციაციებთან და სხვა პროფესიულ ორგანიზაციებთან.

სტრატეგიული ამოცანა 5. ზოგადი განათლების ყველა დონეზე ეფექტური მართვის სისტემის განვითარება

გაგრძელდება ზოგადი განათლების მართვის სისტემის რეფორმა და ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით გადაიხედება ყველა მისი შემადგენელი რგოლის ფუნქციები. გაძლიერდება საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრების მხარდაჭერი როლი სკოლებისათვის, გაიზრდება მათი ფუნქციები სკოლების საქმიანობის შეფასების მიმართულებით. სკოლების მართვა განხორციელდება დიფერენცირებული მიდგომებით, მათი რესურსების, საჭიროებების და შესაძლებლობების შესაბამისად. დაინერგება სკოლის ხარისხის უზრუნველყოფის ახალი შიდა და გარე მექანიზმები და გაუმჯობესდება მხარდაჭერისა და ანგარიშვალდებულების სისტემა ზოგადი განათლების ყველა საფეხურზე. სისტემის გამჭვირვალე მართვის უზრუნველსაყოფად, ამოქმედდება მონაწილეობითი მიდგომა. გადაიხედება სკოლის დაფინანსების მექანიზმები.

5.2.3 რისკები

#	აღწერილობა	კატეგორია	ალბათობა	გავლენა	საპასუხო რეაგირება
1.	სასკოლო ინფრასტრუქტურის, ლაბორატორიების, ბიბლიოთეკების გასაუმჯობესებლად და ახალი სასწავლო რესურსების შესამუშავებლად	ფინანსური	საშუალო	მაღალი	სკოლების რეაბილიტაციის, აღჭურვის, რესურსების შემუშავების მიზნით ადგილობრივი ხელისუფლების საერთაშორისო ორგანიზაციების, უნივერსიტეტების, პროფესიული ასოციაციების და კერძო სექტორის ჩართულობა

	ფინანსური რესურსების დეფიციტი				სახელმწიფო დაფინანსების გაზრდა
2.	კვალიფიციური მასწავლებლების დეფიციტი	პოლიტიკური ორგანიზაციული ფინანსური	მაღალი	მაღალი	სტუდენტებისა და პოტენციური ახალგენერაციისათვის მოტივაციისა და ხელშეწყობის პაკეტების შექმნა; მასწავლებლებისათვის განვითარება არაკვალიფიციური მასწავლებლებისა და საპენსიო ასაკის პედაგოგებისათვის პროფესიიდან გასვლის ალტერნატივების მოძრვა
3.	მრავალფეროვანი პროფესიული განვითარების ნაკლებობა	ორგანიზაციული ფინანსური გეოგრაფიული ადამიანური რესურსები	დაბალი	საშუალო	სხვა პროვიციალურთა ჩართვა მასწავლებელთა დასატრენინგებლად ხელმისაწვდომობისა და ხარისხის გაზრდის მიზნით სამთავრობო ხარჯების გაზრდა პროფესიულ განვითარებაზე მრავალფეროვანი პროფესიული განვითარების შესაძლებლობების, საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარების პლატფორმების შექმნა კვალიფიციური პედაგოგების სტიმულირება თანამედროვე საერთაშორისო ტენდენციებთან პროფესიული განვითარების პროგრამების ჰარმონიზაცია
4.					
5.	სკოლის მართვის ყველა მიდგომისადმი ერთმნიშვნელოვანი დამოკიდებულება ვერ უპასუხებს სკოლების ადგილობრივ საჭიროებებს /კონტექსტს	ორგანიზაციული	საშუალო	საშუალო	სასკოლო მმართველობის დიფერენცირებული მიდგომა
6.	საზოგადოების და მშობლების მხრიდან ნდობის დაბალი ხარისხი სკოლების მიმართ	სოციალური კულტურული	საშუალო	საშუალო	განათლების ხარისხისა და მოსწავლეთა მოსწრების გაზრდა ანგარიშვალდებულების ამაღლება გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ყველა დაინტერესებული მხარის მონაწილეობის უზრუნველყოფა

5.3 პროფესიული განათლება

5.3.1 არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები

პროფესიული განათლების სფერო რეგულირდება პარლამენტის მიერ 2007 წელს მიღებული კანონით „პროფესიული განათლების შესახებ“. ამასთან, პროფესიული განათლების სფეროში საქართველოს მთავრობის ახალი ინიციატივები და საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულება, დღის წესრიგში აყენებს საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის საკითხს. მომზადებულია პროფესიული განათლების შესახებ კანონპროექტი, რომელიც ერთი მხრივ, ეფუძნება ადგილობრივ კონტექსტს, ხოლო მეორე მხრივ, პასუხობს იმ გამოწვევებს, რომლებიც კოპენჰაგენის პროცესთან და ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცესთან თავსებადობის მიმართულებით არსებობს. ამასთანავე კანონპროექტი მყარ საფუძველს ქმნის პროფესიულ განათლებაში კერძო სექტორის ჩართულობისთვის.

თანამედროვე სამყაროში პროფესიული განათლება აღარ განიხილება, როგორც ვიწრო პროფესიული ცოდნისა და უნარების განმავითარებელი სფერო, არამედ როგორც ცხოვრების მანძილზე სწავლის, თვითრეალიზაციის, სოციალური კეთილდღეობის, დასაქმებისა და თვითდასაქმების ხელშემწყობი სისტემა. სწორედ აღნიშნულ მიღვომას ეფუძნება ევროპაში 2002 წელს მიღებული დეკლარაცია „პროფესიული განათლებისა და მომზადების სფეროში ევროპული თანამშრომლობის გაძლიერების შესახებ“ (კოპენჰაგენის დეკლარაცია). აღნიშნული დეკლარაციის მიღებით დაიწყო ე.წ. „კოპენჰაგენის პროცესი“, რომლითაც ევროპის სივრცეში მყოფმა ქვეყნებმა შექმნეს ურთიერთთავსებადი, საერთო ღირებულებებსა და მიღვომებზე დაფუძნებული პროფესიული განათლების სისტემები.

2013 წელს, ევროკავშირის ტექნიკური მხარდაჭერით, მომზადდა პროფესიული განათლების რეფორმის სტრატეგია 2013-2020 წლებისათვის. სტრატეგიაში ასახულია საქართველოს მთავრობის სოციალურ-ეკონომიკური პრიორიტეტები და ჩამოყალიბებულია მიზნები, რომელთა განხორციელებამ კონკრეტული სამოქმედო გეგმის მიხედვით, ხელი უნდა შეუწყოს ადამიანური რესურსების მდგრად განვითარებას, შესაძლებლობებისა და პოტენციალის განვითარებას, დასაქმების, თვითდასაქმების, თვითრეალიზების შესაძლებლობას და შრომის ბაზრის ამჟამინდელი თუ სამომავლო მოთხოვნების დაკმაყოფილებით ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებასა და სიღარიბის შემცირებას. 2013 წელსვე ხელი მოეწერა შეთანხმებას ევროკავშირის წარმომადგენლობასთან და დაიწყო ტექნიკური და საბიუჯეტო პროექტების განხორციელება პროფესიული განათლების სისტემური რეფორმის მხარდასაჭერად. ამასთან, საქართველო აქტიურად ჩაერთო „ტურინის პროცესში“, რომლის მიზანია მტკიცებულებებზე დაყრდნობითა და დაინტერესებული მხარეების თანამშრომლობით პროფესიული განათლების პოლიტიკისა და პრაქტიკის ანალიზი. ამ პროცესში მონაწილეობით საქართველოს შესაძლებლობა აქვს, ადგილობრივ და საერთაშორისო საზოგადოებას გაუზიაროს პროფესიული განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმის პროგრესი, ამავდროულად, გაეცნოს სხვა ქვეყნების გამოცდილებას და მიზანმიმართული რეფორმების მეშვეობით, ყოველწლიურად გააუმჯობესოს შედეგები პროფესიული განათლების ზარისხის, ხელმისაწვდომობისა და პარტნიორული ურთიერთობების განვითარების კუთხით.

ბოლო წლებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები განხორციელდა პროფესიული განათლების მართვის გაუმჯობესების მიმართულებით, მათ შორის, პროფესიულ განათლებაში სოციალური პარტნიორობისა და კერძო სექტორის მონაწილეობის ეფექტურობის გაზრდის მიზნით. განახლდა ეროვნული პროფესიული საბჭოსა და დარგობრივი საბჭოების შემადგენლობა, შემუშავდა საჯარო-კერძო პარტნიორობის კონცეფცია, დამსაქმებლები უშუალოდ ჩართვნენ პროფესიული სტანდარტების შემუშავების პროცესში, დამსაქმებლებით დაკომპლექტებული დარგობრივი საბჭოები კი უზრუნველყოფენ პროფესიული სტანდარტებისა და პროგრამების ვალიდაციას, დაიწყო სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების ე.წ. დუალური პროგრამების პილოტირება, რომლის ფარგლებში კერძო კომპანია და საგანმანათლებლო დაწესებულება ერთობლივად ახორციელებენ საგანმანათლებლო პროგრამებს. თუმცა, სისტემაში კვლავ გამოწვევად რჩება კერძო სექტორის არასაკმარისი მონაწილეობა პროფესიული განათლების სისტემის მართვასა და ხარისხის გაუმჯობესებაში.

ბოლო წლებში განხორციელდა არაერთი აქტივობა პროფესიული განათლების ხარისხის გაუმჯობესებისა და შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობის გაზრდის მიზნით. აქტიურად დაიწყო საგანმანათლებლო პროგრამების რეფორმა. აქტივობები შეეხო ხარისხის უზრუნველყოფის როგორც გარე, ასევე შიდა მექანიზმებს, ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების გაუმჯობესებას. რეფორმის ფარგლებში ეტაპობრივად ხორციელდება მოქნილი, კომპეტენციებზე დაფუძნებული, მოდულური საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვა, რომელიც შემუშავდა დამსაქმებლების აქტიური ჩართულობით. გაძლიერდა პრაქტიკული სწავლება და სამეწარმეო განათლების კომპონენტი. მეწარმეობა საგანმანათლებლო პროგრამების სავალდებულო მოდული გახდა. თუმცა კვლავ გამოწვევად რჩება მეწარმეობის პრაქტიკული სწავლების კომპონენტი და ასევე, სტუდენტთა/კურსდამთავრებულთა სამეწარმეო იდეების მხარდაჭერის მექანიზმები. 2016 წლს დაიწყო “სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების” კონცეფციის პილოტირება. ამავე წლიდან ინერგება დუალური საგანმანათლებლო პროგრამები, რამაც საშუალოვადიან პერსპექტივაში მნიშვნელოვნად უნდა გაზარდოს კურსდამთავრებულთა დასაქმებისა და თვითდასაქმების შესაძლებლობები. დუალური პროგრამების დანერგვასთან ერთად მნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს მათი ხარისხის უზრუნველყოფა.

მიუხედავად წინგადადგმული ნაბიჯებისა, პროფესიული განათლების ხარისხი კვლავ გამოწვევად რჩება. პროფესიული განათლების ხარისხის გაუმჯობესებას კომპლექსური და სისტემური მიდგომა სჭირდება, რაც მოიცავს ხარისხის უზრუნველყოფის ახალი ჩარჩოსა და მექანიზმების დანერგვას სწავლება-შეფასებისა და კვალიფიკაციების მინიჭების პროცესში.

გამომდინარე იქმდან, რომ თანამედროვე შრომის ბაზარი კომპლექსური, პიროვნული და პროფესიული უნარების მქონე კადრს ითხოვს, პროფესიული სტანდარტები საქართველოში სექტორის, პროფესიისა და სამუშაოს ანალიზის საფუძველზე, სტანდარტული მეთოდოლოგიის გამოყენებით მუშავდება, სადაც წამყვანი როლი დამსაქმებლებსა და შესაბამისი დარგის სპეციალისტებს ენიჭებათ. ამასთან, ინერგება მოქნილი, კომპეტენციებზე დაფუძნებული, მოდულური საგანმანათლებლო პროგრამები. ამ ხედვაში ერთ-ერთი მთავარი სიახლეა ის, რომ მოდულურ პროგრამებში აქცენტები კეთდება არა მხოლოდ პროფესიული უნარების (ხელობის, პროფესიის შესწავლა) განვითარებაზე, არამედ საბაზო (წიგნიერება, მათემატიკური უნარები და სხვ.) და საკვანძო უნარების (მეწარმეობა, უცხო ენაზე კომუნიკაცია, ციფრული კომპეტენციები და სხვ.) განვითარებაზე. მოდულებისგან შედგენილი საგანმანათლებლო პროგრამა კარგ საფუძველს ქმნის ზრდასრულთა სწავლებისათვის, რადგან საშუალებას მისცემს ზრდასრულებს, უკვე

მოღებული განათლების გათვალისწინებით, ცალკეული მოდულების გავლით აიმაღლონ კვალიფიკაცია ან დაეუფლონ მომიჯნავე პროფესიას. ამგვარად სისტემა მოახერხებს სწრაფად უპასუხოს შრომის ბაზრის ცვალებად მოთხოვნებს და მოკლე დროში გადაამზადოს კერძო სექტორისთვის საჭირო კადრები.

2014 წლიდან სისტემატურად ტარდება პროფესიული განათლების კურსდამთავრებულთა კვლევა (ეწ Tracer Study); მზარდია კურსდამთავრებულთა დასაქმებისა და თვითდასაქმების მაჩვენებელი, თუმცა, შესაბამისობის თვალსაზრისით, კვლავ არსებობს გამოწვევები: დამსაქმებლები ნაკლებად ენდობიან პროფესიულ კვალიფიკაციებს. პროფესიული განათლების სისტემა დგას გამოწვევის წინაშე, სწრაფად და ეფექტურად უპასუხოს შრომის ბაზრის მოთხოვნებს.

მოდულური საგანმანათლებლო პროგრამების დაწერგვასთან ერთად დაიწყო სწავლება-შეფასების ხარისხის გაუმჯობესება და მასწავლებელთა შესაძლებლობების განვითარება. მიუხედავად იმ გარემოებისა, რომ პროფესიული მასწავლებლის საათობრივი ანაზღაურება 3,75 დან 8 ლარამდე გაიზარდა, პროფესიული განათლების მასწავლებლის პროფესია კვლავ ნაკლებად პრესტიულია. დაბალია პროფესიაში ახალი კადრების შემოდინების მაჩვენებელი. აღნიშნული გამოწვევის საპასუხოდ, შემუშავებულია პროფესიული განათლების მასწავლებლების პროფესიული განვითარების ახალი მოდელი, რომლის ამოქმედებაც უზრუნველყოფს სისტემაში ახალი კადრების შემოდინებისა და არსებული კადრების სისტემურ განვითარებას.

გაუმჯობესდა პროფესიულ განათლებაზე ხელმისაწვდომობა, რასაც ცხადყოფს პროფესიულ განათლებაში ჩარიცხული სტუდენტების მზარდი მაჩვენებელი: 2013 წელი - 8396 სტუდენტი, 2014 წელი - 9910 სტუდენტი, 2015 წელი - 10 273 სტუდენტი, 2016 წელი - 11 651 სტუდენტი. 2013 წლიდან სახელმწიფო პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სწავლა სრულად ფინანსდება სახელმწიფოს მიერ. დაარსდა ახალი კოლეჯები/ფილიალები, განახლდა კოლეჯების სასწავლო კორპუსები/საერთო საცხოვრებლები და ინფრასტრუქტურა ინკლუზიური განათლების პრინციპების გათვალისწინებით და ადაპტირდა საგანმანათლებლო რესურსები შშმ და სსსმ პირებისათვის. ეროვნულ უმცირესობებს შესაძლებლობა აქვთ პროფესიული ტესტირება მშობლიურ ენაზე ჩააბარონ. დაიწერგა პროფესიულ პროგრამებზე ჩარიცხვის ალტერნატიული პროცედურები შშმ და სსსმ პირებისათვის. დაიწყო მოკლევადიანი პროფესიული კურსების განხორციელება სამუშაოს მაძიებელთათვის, მსჯავრდებულთა და ყოფილი პატიმრებისთვის. საჯარო-კერძო პარტნიორობის ფარგლებში 2015 წლიდან დაფუძნდა შემდეგი ოთხი პროფესიული სასწავლებელი/ცენტრი: თბილისის სარკინიგზო კოლეჯი - სს „საქართველოს რკინიგზასთან“ პარტნიორობით; გუდაურის სათავგადასავლო ტურიზმის სკოლა; საქართველოს ტექნიკური გადამზადების ცენტრი საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში სპ-ის მონაწილეობით; სამშენებლო მიმართულების კოლეჯი „კონსტრუქტ2“ ზესტაფონში - სამშენებლო კომპანია M2 - თანამშრომლობით.

განხორციელებული ღონისძიებების მიუხედავად, პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის კუთხით კვლევ არსებობს გამოწვევები. პროფესიული განათლების სისტემა უნდა გახდეს მორგებული ყველა ასაკობრივი და სოციალური ჯგუფის საჭიროებზე. ნაკლებად მოქნილია სისტემა ზრდასრულთა საგანმანათლებლო საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად, ლიმიტირებულია მომზადება-გადამზადების სერვისები; სისტემისათვის კვლავ გამოწვევად რჩება ფორმალური განათლების მიღმა დარჩენილი პირების პროფესიული განათლებაში ჩართულობა; ნაკლებად არის გამოყენებული დისტანციული სტანდარტული სწავლების შესაძლებლები და სხვა.

სფეროში გამოწვევად რჩება პროფესიული განათლების არაპოპულარობა მოსახლეობას შორის. ვინაიდან პროფესიული განათლება უმაღლეს განათლებასთან შედარებით მეორეხარისხოვან აღტერნატივად განიხილება. მისი პოპულარზაციის მიზნით განხორციელებული აქტივობების (ეროვნული შეჯიბრებების ორგანიზება და საერთაშორისო შეჯიბრებებში მონაწილეობა, პროფესიული განათლების ფესტივალი, გამოფენები, ვებ-პორტალი - www.vet.ge, სარეკლამო კამპანია) შედეგად მოსახლეობისა და დაინტერესებული მხარეების დამოკიდებულება პროფესიული განათლების მიმართ დადებითად შეიცვლება, თუმცა ეს ნელი პროცესია. მიუხედავად არაერთი აქტივობისა, პროფესიული განათლების შესახებ ცნობიერების ამაღლებისკენ მიმართული აქტივობები ხშირად არასისტემურია. ასევე, გამოწვევად რჩება ქვეყანაში პროფესიული ორიენტაციის და კარიერის დაგეგმვის მექანიზმების გაუმართაობა. შესაქმნელია დარგობრივი განათლების პოლიტიკის განვითარებისა და კოორდინაციის მექანიზმები.

საზოგადოებაში პროფესიული განათლების პოპულარობას ხელს უშლის ის გარემოებაც, რომ არ არსებობს სტრუქტურული და შინაარსობრივი კავშირები პროფესიულ განათლებასა და განათლების სხვა დონეებს შორის, რაც ქმნის ე.წ. „საგანმანთლებლო ჩიხს“. განსაკუთრებით პრობლემურია საბაზო განათლების მქონე პირისათვის პროფესიული განათლებიდან უმაღლესი განათლების საფეხურზე გადასვლა. ასევე, არ არის დანერგილი კრედიტების დაგროვებისა და ტრანსფერის სისტემა, რის გამოც ვერ ხერხდება პროფესიულ განათლებაში მიღებული ცოდნის უმაღლესი განათლების საფეხურზე აღიარება. გარდა აღნიშნულისა, კვლავ პრობლემად რჩება არაფორმალურ გარემოში მიღებული ცოდნისა და უნარების აღიარების საკითხი.

5.3.2 მიზნები და ამოცანები

პროფესიული განათლების სპეციფიკური მიზანია: ქვეყნის სოციო-კუნძომიკური განვითარების მხარდასჭერად პროფესიული სტუდენტების რაოდენობის გაზრდა, მათი კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფა პროფესიული და ზოგადი უნარების განვითარების გზით.

პროფესიული განათლების მიზნის მისაღწევად განისაზღვრა შემდეგი სტრატეგიული ამოცანები:

სტრატეგიული ამოცანა 1. პროფესიული განათლების შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და სისტემის ინტერნაციონალიზაცია

მნიშვნელოვანია სოციალური პარტნიორების, დამსაქმებლების, პროფესიული კავშირების, როგორც თანასწორი პარტნიორების ჩართვა პროფესიული განათლების პოლიტიკის ჩამოყალიბების, პროფესიული კვალიფიკაციის ფორმირებისა და კვალიფიკაციების მინიჭების პროცესებში. დამსაქმებლებს უნდა ჰქონდეთ იმის განცდა, რომ არსებითი როლი და პასუხისმგებლობა აკისრიათ სისტემის წარმატებულ ფუნქციონირებაში, რაც უმნიშვნელოვანესია იმისათვის, რომ დამსაქმებლებმა მიიღონ შრომის ბაზრის შესაბამისად მომზადებული, კომპეტენტური კადრები (რაც ხელს შეუწყობს საწარმოების განვითარებას), ხოლო კურსდამთავრებულები გრძელვადიანად დასაქმდნენ კარგად ანაზღაურებად პოზიციებზე. ამისათვის არსებითა ეროვნული პროფესიული საბჭოს, დარგობრივი

საბჭოების, სასწავლებლების სამეთვალყურეო საბჭოების, პროფესიული განათლების განვითარების პროცესებში აქტიური მონაწილეობის მექანიზმების დანერგვა და სოციალური პარტნიორების შესაძლებლობების გაძლიერება.

ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოს ევროპული კვალიფიკაციების ჩარჩოსთან რეფერენსირება და საქართველოში არსებული კვალიფიკაციების სისტემის დახლოება ევროპულ სისტემასთან უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა ინტერნაციონალიზაციის უზრუნველსაყოფად; კვალიფიკაციების ფორმირებისას განსაკუთრებით საგულისხმოა საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება და საერთაშორისო შრომის ბაზრის ტენდენციებისა და სტანდარტების გათვალისწინება, რათა არ შეექმნას საფრთხე სამუშაო ძალის მობილობას და ადამიანური კაპიტალის განვითარება საერთაშორისო ტენდენციების შესაბამისად წარიმართოს.

თანამედროვე შრომის ბაზრის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, სტუდენტს ესაჭიროება კომპლექსური, პიროვნული და პროფესიული უნარების განვითარება, რომლის მიღწევაც შესაძლებელია შრომის ბაზრის ამჟამინდელი და სამომავლო მოთხოვნების შესაბამისი კვალიფიკაციების განვითარებით. მოქნილი საგანმანათლებლო პროგრამებით, პროფესიული და ზოგადი უნარების განვითარებით, სამეცნიერო განათლების ხელშეწყობით, ტექნოლოგიური მიღწევების გამოყენებით, ინოვაციური სწავლების მეთოდებით, შემოქმედებითი მიღვომებისა და საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებით. პროფესიული განათლება უნდა გახდეს მოსახლეობის დასაქმების ხელშემწყობი, მიმზიდველი საგანმანათლებლო აღტერნატივა. აღნიშნული მიზნის მიღწევის ერთ-ერთი საუკეთესო ინსტრუმენტია სამუშაოზე დაფუძნებული/დუალური განათლება, რომელიც მაქსიმალურად იქნება ხელშეწყობილი და წახალისებული.

საგანმანათლებლო პროგრამების მოქნილობის უზრუნველსაყოფად, სწავლის შედეგებზე ორიენტირებული, მოდულური საგანმანათლებლო პროგრამები მუშავდება დამსაქმებელთა ჩართულობით. ამასთან, მნიშვნელოვანია საგანმანათლებლო პროგრამების უწყვეტი მონიტორინგი და ცვლილებების სწრაფად ასახვა მთელს საგანმანათლებლო ქსელში, განსაკუთრებით იქ სადაც თანამედროვე ტექნოლოგიები სწრაფად ვითარდება და იცვლება. ამ პროცესს თან უნდა ახლდეს ხარისხის უზრუნველყოფის ეფექტური მექანიზმების არსებობა, რაც თავის მხრივ, უზრუნველყოფს მინიჭებული კვალიფიკაციების ერთგვაროვნებას, გამჭვირვალობას და ადგილობრივ და საერთაშორისო სტანდარტებთან თავსებადობას.

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარება წარმოადგენს ხარისხიანი პროფესიული განათლების მიწოდების უმნიშვნელოვანეს ასპექტს. ინდუსტრიის განვითარების და ტექნოლოგიური მიღწევების პარალელურად, ჩნდება ახალი უნარების შეძენის აუცილებლობა, შესაბამისად, მუდმივად ცვალებადი გარემო მოითხოვს მასწავლებელთა უწყვეტ პროფესიულ განვითარებას და სწავლების პროცესში თანამედროვე მიღვომების გამოყენებას. მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების სისტემა უნდა აკმაყოფილებდეს უკვე არსებული პედაგოგების პროფესიული განვითარების საჭიროებას და უნდა იყოს მიმზიდველი ახალგაზრდა პრაქტიკოსი სპეციალისტებისთვის.

სტრატეგიული ამოცანა 2: მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპზე დაფუძნებული პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობისა და მიმზიდველობის გასაუმჯობესებლად მნიშვნელოვანია ე.წ „საგანმანათლებლო ჩიხების“ აღმოფხვრა, რაც ხელს უშლის სტუდენტების გადასვლას განათლების ზედა საფეხურებზე. ამგვარი ბარიერების აღმოფხვრით შესაძლებელია პროფესიული განათლების ერთიან სისტემასთან ინტეგრირება და მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის კონცეფციის რეალიზება. პროფესიული განათლება უნდა განიხილებოდეს არა როგორც მოწყვეტილი, განცალკევებული განათლების სისტემა, არამედ როგორც განათლების ერთიანი სისტემის ნაწილი. ზოგადი განათლების პროფესიულ განათლებასთან ინტეგრირებით სტუდენტებს, რომლებიც საბაზო განათლების საფუძველზე მიიღებენ პროფესიულ განათლებას, აკადემიური განათლების საფეხურზე სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობა მიეცემათ. ამასთან, შესაძლებელი გახდება პროფესიული განათლების საფეხურზე დაგროვილი კრედიტების უმაღლესი განათლების საფეხურზე აღიარება.

მნიშვნელოვანია ჩამოყალიბდეს მოქნილი მიდგომა, რომელიც დააკმაყოფილებს როგორც სკოლის მოწავლეების, მოზარდების, ასევე, ზრდასრულების საჭიროებებს. მნიშვნელოვანია სხვადასხვა მოწყვლადი ჯგუფების, როგორიცაა შშმ, სსმ პირების, ეროვნული უმცირესობების, დევნილების, სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის და სხვა საჭიროებების გათვალისწინება. მოკლევადიანი რეალურული კურსები ხელმისაწვდომი უნდა გახდეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა (სკოლებში, კოლეჯებში, უნივერსიტეტებში) და კომპანიებში.

ასევე, მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმობა ფორმალური განათლების ფარგლებში მიღწეული კომპეტენციების აღიარების შესაძლებლობის შექმნას და არაფორმალური განათლების აღიარების სისტემის ჩამოყალიბებას, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს კომპეტენციების გაუმჯობესებას და მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლას. ეს განსაკუთრებით ეხება დაბალკვალიფიციურ კადრებს, უმუშევარ მოსახლეობას და პირებს, რომელთაც მოუწიათ სწავლის მიტოვება კვალიფიკაციის მიღების გარეშე.

საქართველოს პროფესიული განათლების სისტემის მომავალი განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია დაფინანსების ეფექტური მექანიზმების შემუშავება. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია კერძო სექტორის მოტივირება, რამაც პროფესიული განათლების შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან დაახლოვებას უნდა შეუწყოს ხელი. საჭირო იქნება დაფინანსების ეფექტური მოდელის შემუშავება, რომელიც ხელს შეუწყობს დაფინანსების წყაროების გაფართოებას, ფონდების გენერირებას, კერძო სექტორის ჩართულობას, უზრუნველყოფს დაფინანსების ეფექტურ განაწილებას ინსტიტუტებს, დისციპლინებსა და პროგრამებს შორის და ხელს შეუწყობს პროფესიული განათლების ეფექტიან მართვას.

სამინისტრო ხელს შეუწყობს საგანმანათლებლო დაწესებულებების ოპტიმალური ქსელის ჩამოყალიბებას, რომელიც გააერთიანებს ხარისხიანი რესურსებით, შრომის ბაზრის შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამებით აღჭურვილ დაწესებულებებს. გადაისინჯება საგანმანათლებლო დაწესებულებების მართვის საკითხები და გაუმჯობესდება პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მენეჯმენტი.

სტრატეგიული ამოცანა 3: პროფესიული განათლების პოპულარიზაცია და მიმზიდველობის გაზრდა;

მნიშვნელოვანია პროფესიული განათლების სტატუსისა და იმიჯის გაუმჯობესება, მისი რებრენდირება, რომელიც ზოგად და უმაღლეს განათლებასთან შედარებით მეორეხარისხოვნად განიხილება. პროფესიული განათლება უნდა გახდეს პირის კარიერული განვითარების რეალური, პრესტიჟული და ღირებული გზა.

პროფესიული განათლების სისტემამ სტუდენტებს აქტიურად უნდა დაუჭიროს მხარი ყველა ეტაპზე: სწავლის დაწყებამდე, სწავლის პროცესში და სწავლის დასრულების შემდეგაც. ვინაიდან კარიერული განვითარებისა და პროფორიენტაციის სისტემა საკმაოდ სუსტია, კარიერული განვითარებისა და პროფორიენტაციის სერვისების გაძლიერება სტრატეგიის უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა. ეს პროცესი სტუდენტის მახასიათებლების, მოტივაციისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით უნდა დაიგეგმოს; სტუდენტებმა უნდა მიიღონ ინფორმაცია როგორც მათი დასაქმების, ასავე შემდგომი განათლებისა და კარიერული განვითარების პერსპექტივების შესახებ.

პროფესიული განათლების პოპულარობისა და მიმზიდველობის გასაზრდელად მუშაობა რამდენიმე მიმართულებით წარიმართება, როგორიცაა: პროფესიული სტუდენტების წარმატებით დასაქმების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება, ცნობიერების ამაღლების კამპანიების მოწყობა პროფესიული განათლების პერსპექტივებისა და უპირატესობის შესახებ, ეფექტური პროფესიული ორიენტაციისა და კონსულტაციის სისტემის ჩამოყალიბება, სისტემის მოქნილობისა და გამტარიანობის გაუმჯობესება და სხვა.

პროფესიული განათლების შესახებ ინფორმაციის ეფექტურად გავრცელება ინფორმირების, ცნობიერების ამაღლებისა და გააზრების წინაპირობაა. ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების მიზანი უნდა იყოს როგორც სამიზნე ჯგუფების ინფორმირება, ასევე პროფესიული განათლების მიმართ მოსახლეობის დამოკიდებულების შეცვლა.

პროფესიული განათლების ახალი ბრენდის შექმნითა და საკომუნიკაციო სტრატეგიის განხორციელებით უზრუნველყოფილი იქნება საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება იმ სარგებლიანობის შესახებ, რომელიც პროფესიულ განათლებას შეუძლია მოუტანოს საზოგადოების ნებისმიერ წევრს, განურჩევლად მისი სტატუსის თუ შესაძლებლობისა. მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის შესაძლებლობის შექმნით და პროფესიული ორიენტაციისა და კარიერის დაგეგმვის გამართული სერვისის მიწოდებით უზრუნველყოფილი იქნება ინდივიდის პიროვნული თუ პროფესიული ინტერესების შესაბამისი განვითარება, საქმიან საზოგადოებაში ღირსეული როლის დასაკავებლად.

5.3.3 რისკები

#	აღწერილობა	კატეგორია	ალბათობა	გავლენა	საპასუხო რეაგირება
1	პროფესიული განათლების შესახებ ახალი კანონის და კანონქვემდებარე	• პოლიტიკური	დაბალი	მაღალი	გადაწყვეტილების მიმღებ პირებთან აქტიური კონსულტაციები, დაინტერესებული

	აქტების მიღების/ამოქმედების შეფერხება				მხარეების მუდმივი ინფორმირება, საკითხის ლობირება შესაბამის ინსტიტუციებთან
2	ფინანსური რესურსების ნაკლებობა, გამოწვეული ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების შეფერხებით ან საერთაშორისო დახმარების შემცირებით	• ფინანსური	საშუალო	მაღალი	რესურსების მობილიზება პროფესიული განათლების სახელმწიფო დაფინანსების ეფექტურად დახარჯვის გზით, კერძო სექტორის ჩართვა პროფესიული განათლების სფეროში, დონორების მოძიება
3	პრიორიტეტების შეცლა ეროვნულ თუ სექტორულ დონეზე	• პოლიტიკური	დაბალი	მაღალი	კერძო სექტორის, მასწავლებლებისა და საზოგადოებრივი აზრის მობილიზება სტრატეგიის მხარდასაჭირად. ინფორმაციის გავრცელება ბიუჯეტის, ეკონომიკის და შედეგების შესახებ
4	რეფორმირებისადმი რეზისტენტობა გადაწყვეტილების მიმღებთა მხრიდან, განსაკუთრებით დაწესებულებების ადმინისტრაციის დონეზე	• პოლიტიკური; • ადამიანური რესურსები; • ორგანიზაციული	დაბალი	საშუალო	პროფესიული განათლების პირდაპირი ბენეფიციარების როლის გაზრდა საგანმანათლებლო დაწესებულებების ადმინისტრირების და სტრატეგიის დანერგვის პროცესში
5	რეფორმის განხორციელებასა და კოორდინაციაში ჩართული დაწესებულებების შესაძლებლობები	• ადამიანური რესურსები; • ორგანიზაციული	მაღალი	მაღალი	შესაძლებლობების გაძლიერების ღონისძიებები შესაბამისი რესურსების პირობებში
6	კერძო სექტორის ნაკლები ინტერესი სისტემაში ჩასართავად	• ადამიანური რესურსები; • ორგანიზაციული ლი; • ფინანსური	საშუალო	მაღალი	კერძო სექტორის ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებები; თანამშრომლობის კონკრეტული შეთავაზებები
7	საზოგადოების ნაკლები ინფორმირება და სტერეოტიპები	• სოციალური • კულტურული	საშუალო	საშუალო	პროფესიული განათლების ბრენდინგი, საინფორმაციო კამპანია
8	ინოვაციისა და ახალი იდეებისადმი	• ადამიანური რესურსები;	საშუალო	საშუალო	საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება,

	რეზისტენტობა	• ორგანიზაციული		მაგ, ევროკავშირის პროფესიული განათლების შესახებ, საერთაშორისო კონკურსები და ა.შ
--	--------------	-----------------	--	---

5.4 უმაღლესი განათლება

5.4.1 არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები

უმაღლესი განათლების სფერო რეგულირდება „უმაღლესი განათლების შესახებ“ და „განათლების ხარისხის განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონებით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით და ემყარება საქართველოს მთავრობის სამოქმედო გეგმით, ევროკავშირთან ასოცირების დღის წესრიგით, ბოლონიის პროცესისა და ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცის ჩარჩო-დოკუმენტებით ნაკისრ ვალდებულებებს.

საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემამ ბოლო ათწლეულის განმავლობაში მნიშვნელოვანი ტრანსფორმაცია განიცადა. ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცესა (EHEA) და კვლევით სივრცეში (ERA) ინტეგრირების, განათლების ხარისხის განვითარების და ქართული უმაღლესი საგანმანათლებლო სისტემის ინტერნაციონალიზაციის მიზნით არაერთი ნაბიჯი იქნა გადადებული: ამოქმედდა უმაღლესი განათლების სამსაფეხურიანი სისტემა, კრედიტების ტრანსფერისა და დაგროვების ევროპული სისტემა (ECTS), შიდა და გარე ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემები, შეიქმნა ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩო, გაჩნდა სტუდენტებისა და აკადემიური პერსონალის მობილობის შესაძლებლობა.

ბოლო რამდენიმე წლის მანძილზე გადამუშავდა ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩო, ამოქმედდა ბაკალავრიატის პრიორიტეტული მიმართულებების პროგრამული დაფინანსების მექანიზმი, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარების პროგრამა, უმაღლესი განათლების სისტემაში ახალგაზრდების მოზიდვის მიზნით ამოქმედდა დოქტორანტების დაფინანსების პროგრამები, შეიცვალა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაციის სტანდარტები და კრიტერიუმები და საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციის პროცედურები. თუმცა აღნიშნული ცვლილებები საკმარისი არ არის თანამედროვე გამოწვევების საპასუხოდ. საჭიროა რეფორმის პროცესში საკანონმდებლო ბაზის გადამუშავება.

დღეისათვის საქართველოში ფუნქციონირებს 75 ავტორიზებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება, სადაც 140 000-მდე სტუდენტი სწავლობს და დასაქმებულია 13 000-მდე აკადემიური და კვლევითი პერსონალი. მოქმედი კორპუსის საშუალო ასაკი თვალსაჩინოს ხდის, ახალი კადრების მოზიდვისა და მოზიდვის კუთხით მუშაობის გაძლიერების აუცილებლობას. აკადემიური პერსონალის დაბერების პრობლემის სისტემური მოგვარების მიზნით, უმნიშვნელოვანესია სწავლებისა და კვლევის პროცესში ახალი თაობის მოზიდვა.

საქართველოს უმაღლესი საგანმანათლებლო სისტემა ღიაა არა მხოლოდ ქართული, არამედ საერთაშორისო საზოგადოებისთვისაც. საქართველოს ავტორიზებულ უმაღლეს

საგანმანათლებლო დაწესებულებებში 170-მდე უცხოენოვანი პროგრამა მოქმედებს, სადაც 10 000-მდე უცხოელი სტუდენტი სწავლობს.

უცხოეთის წამყვან უნივერსიტეტებთან თანამშრომლობით საქართველოს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებები ახორციელებენ ერთობლივი ხარისხის მიმნიჭებელ ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამებს ეკონომიკის, ბიზნესის, მედიცინის, ჰუმანიტარული, სოციალური, პოლიტიკური, ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების მიმართულებით, რაც ხელს უწყობს ხარისხის განვითარებას და ზრდის ქვეყნის უმაღლესი საგანმანათლებლო სისტემის მიმართ ნდობასა და მის ცნობადობას.

შეიქმნა ინტერნაციონალიზაციის ხელშემწყობი პროგრამა/პლატფორმა „ისწავლე საქართველოში“, რომელიც მიზნად ისახავს ინგლისურენოვანი პროგრამების შემუშავების, სტუდენტზე ორიენტირებული ინფრასტრუქტურის განვითარების და უცხოელ სტუდენტთა საქართველოში მოზიდვის ხელშეწყობას.

ათასწლეულის გამოწვევის კორპორაციის მეორე კომპაქტის (\$140 მლნ) ფარგლებში 2015 წლიდან სან-დიეგოს უნივერსიტეტი საქართველოში სამი ქართული სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაზაზე ახორციელებს უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამებს STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) მიმართულებით. პირველად საქართველოში გაიცემა როგორც ქართული, ისე ამერიკული უნივერსიტეტის დიპლომები.

მიმდინარეობს ქუთაისის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის კამპუსის განვითარება და კურიკულუმის შემუშავება მიუნხენის ტექნოლოგიურ უნივერსიტეტთან თანამშრომლობით, რაც გახდება წარმატების საფუძველი არა მხოლოდ ეროვნულ, არამედ რეგიონულ დონეზე. დაწყებულია თანამშრომლობა საფრანგეთის საელჩოსთან, რის შედეგადაც საქართველოს წამყვან უნივერსიტეტებში ფრანგი პარტნიორების ჩართულობით ორმაგი ხარისხის მიმნიჭებელი საგანმანათლებლო პროგრამები შემუშავდება. განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრსა და სამედიცინო განათლების მსოფლიო ფედერაციის (WFME) თანამშრომლობის ფარგლებში დაგეგმილია მსოფლიო ფედერაციისგან უფლების მოპოვება, რომ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულმა ცენტრმა განახორციელოს სამედიცინო სფეროს საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაცია. შესაბამისად, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის მიერ სამედიცინო განათლების მსოფლიო ფედერაციისგან აღიარების მოპოვება პირდაპირ უკავშირდება 2023 წლიდან ჩვენი კურსდამთავრებულების სამედიცინო განათლების აღიარებას შეერთებულ შტატებში და მის ფარგლებს გარეთ.

საქართველო აქტიურად არის ჩართული ევროკავშირის პროგრამაში ERASMUS+ და 131 პარტნიორ ქვეყანას შორის მე-8 ადგილს იკავებს წარმატებული პროექტების კუთხით. 2016 წელს ERASMUS+ მობილობის პროგრამებში საქართველომ მოიპოვა 1465 სტიპენდია. 2017 წელს აქტიურად მიმდინარეობს თანამშრომლობა ERASMUS+ პროგრამის ფარგლებში უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების, აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალისა და სტუდენტების მონაწილეობით. ინსტიტუციური განვითარების მიმართულებით დაფინანსდა 5 პროექტი. კრედიტების მობილობის პროგრამით მოპოვებულია 1333 სტიპენდია (818+515). ერთობლივ სამაგისტრო პროგრამაზე ERASMUS MUNDUS-ის სტიპენდია მოიპოვა საქართველოს 21 მოქალაქემ.

სსიპ - განათლების საერთაშორისო ცენტრის მიერ დაფინანსდა 483 საქართველოს მოქალაქეს სწავლა მსოფლიოს წამყვან უნივერსიტეტებში.

მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული ღონისძიებები მიმართულია სტუდენტების, აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალისთვის საერთაშორისო გამოცდილების მისაღებად, ისინი არ არის საკმარისი სისტემურ დონეზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების მოსახდენად. შესაბამისად, საჭიროა დამატებითი რესურსები უმაღლესი განათლების ინტერნაციონალიზაციის, უცხოელი სტუდენტების მოზიდვის და ქვეყნის რეგიონულ საგანმანათლებლო ცენტრად ჩამოყალიბების უზრუნველსაყოფად.

2013 წლიდან სახელმწიფო დანახარჯი უმაღლეს განათლებაზე გაორმაგდა და 2017 წელს 137 მლნ ლარს შეადგენს, რაც მოიცავს სტუდენტთა სახელმწიფო სასწავლო და სახელმწიფო სასწავლო სამაგისტრო გრანტებს, სტუდენტთა სოციალურ გრანტებს, სახელმწიფო სტიპენდიებს, ბაკალავრიატის პრიორიტეტული საგანმანათლებლო მიმართულებების და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის განვითარების დაფინანსებას.

2013 წლიდან 3-ჯერ გაიზარდა სოციალური პროგრამები მოწყვლადი სტუდენტების სწავლის დაფინანსების მიზნით და 2017 წელს შეადგინა 4.5 მლნ ლარი; 2.5-ჯერ გაიზარდა სახელმწიფო სტიპენდიების პროგრამა, რომელიც მიზნად ისახავს მაღალი აკადემიური მიღწევების მქონე სტუდენტების მხარდაჭერას და შეადგინა 4.1 მლნ ლარი; 2013 წლიდან სახელმწიფოს მიერ სრულად ფინანსდება ბაკალავრიატის საგანმანათლებლო პროგრამები ზუსტი და საბუნებისმეტყველო, ჰუმანიტარული, სოციალური, აგრარული, საინჟინრო მეცნიერებების მიმართულებით; ეროვნული უმცირესობებისთვის შემუშავებულია უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამებზე გამარტივებული მიღების და დაფინანსების მექანიზმები; 2013 წლიდან დაახლოებით 60 მლნ ლარი გამოიყო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებაზე.

მიუხედავად იმისა, რომ არსებულმა დაფინანსების სისტემამ პოზიტიური როლი შეასრულა სახელმწიფო რესურსების გამჭვირვალედ და ეფექტურად ხარჯვის თვალსაზრისით, ის მაინც ვერ უზრუნველყოფს სწავლებისა და კვლევის ხარისხის ამაღლების წინაპირობას. უმაღლესი განათლების რეალური ხარჯი მეტია, ვიდრე სახელმწიფო დანახარჯი. ყველა ვაუჩერი თანაბარი ღირებულებისაა, მიუხედავად საგანმანათლებლო პროგრამების განსხვავებული რეალური დანახარჯებისა. ამავდროულად, სახელმწიფო უნივერსიტეტებისათვის განსაზღვრულია სწავლების საფასურის ზედა ზღვარი. ვაუჩერი კი უნივერსიტეტების შემოსავლის ძირითადი წყაროა შესაბამისად, ვაუჩერული სისტემა არაერთ უარყოფით შედეგს იწვევს: აყალიბებს მართვის არაჯანსაღ სისტემებს, სრულად მაინც ვერ უზრუნველყოფს ხელმისაწვდომობას და არ ქმნის სწავლებისა და კვლევის ხარისხის გაუმჯობესების შესაძლებლობის, იმსტიტუციური განვითარებისთვის აუცილებელ სტაბილურობას. ვითარებას მნიშვნელოვნად ვერ ცვლის ე.წ. პრიორიტეტული პროგრამების დაფინანსებაც. ამდენად, საჭიროა შემუშავებულ იქნეს უმაღლესი განათლების დაფინანსების ახალი მოდელი, რომელიც დაეფუძნება საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილებას.

ადგილობრივ და საერთაშორისო შრომის ბაზარზე კურსდამთავრებულთა კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფის მიზნით აუცილებელია განახლებული და ხარისხიანი საგანმანათლებლო პროგრამები. ხარისხის უზრუნველყოფაში უკანასკნელი ცვლილებების შედეგად შემუშავდა და დამტკიცდა ავტორიზაციის ახალი სტანდარტები და პროცედურები ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპული სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების (ESG 2015) შესაბამისად, რაც მოითხოვს უნივერსიტეტების შეფასებაში საერთაშორისო ექსპერტების, სტუდენტებისა და დამსაქმებლის ჩართვას და მიზნად ისახავს ხარისხის ამაღლებას. განახლების პროცესშია აკრედიტაციის სტანდარტები და დარგობრივი მახასიათებლები, რომლებიც დაეყრდნობა საერთაშორისო გამოცდილებას. ადგილობრივ და საერთაშორისო ექსპერტებთან ერთად სტუდენტები და დამსაქმებლები უკვე ჩართული არიან საქართველოს უნივერსიტეტების უცხოენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამების შეფასებაში. ამ ეტაპზე, მიმდინარეობს სწავლის სფეროების კლასიფიკაციის შემუშავებისა და ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს განახლების პროცესი, რის შემდეგაც მოხდება მისი თვითსერტიფიცირება. ახალი ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს დამტკიცებისა და განათლების სფეროში ევროკავშირის შესაბამის პოლიტიკასა და პრაქტიკასთან მიახლოვების მიზნით, მიმდინარეობს მუშაობა საკანონმდებლო ცვლილებების პროექტზე, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების განხორციელებისას ბოლონიის პროცესის ფარგლებში შემუშავებული რეკომენდაციების, მათ შორის, უმაღლესი განათლების ევროპული სივრცის ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების (ESG) მოთხოვნები.

ბოლონიის პროცესის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის შესაძლებლობის უზრუნველყოფაა. ამ მიმართულებით საქართველო შემდეგი გამოწვევების წინაშე დგას: წინარე განათლების, მათ შორის უმაღლეს განათლებაში პროფესიული განათლების აღიარებისა და კრედიტების ტრანსფერისთვის გამართული მექანიზმებისა და საკანონმდებლო საფუძვლის არარსებობა; სტუდენტზე ორიენტირებული, მოქნილი საგანმანათლებლო ფორმების არარსებობა (მათ შორის ელექტრონული სწავლება და დისტანციური სწავლება); შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შეუსაბამობა; ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს არაჯეროვანი გამოყენება მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის ხელშეწყობის მიზნით.

სისტემის ტრანსფორმირების პოზიტიური შედეგებისა და მიღებული გამოცდილებიდან გამომდინარე, 2017-2021 წლების მიზნები განისაზღვრა იმ საკითხების გათვალისწინებით, რომლებსაც კრიტიკული მნიშვნელობა აქვს უმაღლესი განათლების სისტემის განვითარებისა და მდგრადობის შესანარჩუნებლად.

5.4.2 მიზნები და ამოცანები

უმაღლესი განათლების სპეციფიკური მიზანია უმაღლესი განათლების ინტერნაციონალიზაცია და ხარისხიანი უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ინდივიდის პიროვნული და პროფესიული განვითარებისა და დასაქმების გაუმჯობესებისათვის.

უმაღლეს განათლებაში არსებული გამოწვევების საპასუხოდ განისაზღვრა სამი სტრატეგიული ამოცანა, რომელიც ორიენტირებულია უმაღლესი განათლების მოდერნიზაციასა და ხარისხზე;

მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის შესაძლებლობების განვითარებაზე; ხარისხიანი განათლების ხელმისაწვდომობაზე:

სტრატეგიული ამოცანა 1. უმაღლესი განათლების სისტემის შემდგომი მოდერნიზაცია, ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა და ხარისხის ამაღლება;

უმაღლესი განათლების მოდერნიზაცია ეხება უმაღლესი განათლების სისტემაში სწავლების და სწავლის რელევანტურობას ადგილობრივ და რეგიონალურ დონეზე და უმაღლესი განათლების პროცესში კვლევის როლის განსაზღვრას. უმაღლესი განათლების სისტემა უნდა პასუხობდეს თანამედროვე გამოწვევებს და შესაბამისობაში უნდა იყოს შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან. ასევე, სტუდენტებისა და აკადემიური პერსონალის ინტერნაციონალიზაცია ეროვნული სისტემების ნაყოფიერებისა და განვითარების ერთ-ერთი ეფექტური გზაა.

უმაღლესი განათლების მოდერნიზაცია ორგანულადაა დაკავშირებული უმაღლესი განათლების ხარისხთან. უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის მიზნით, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ადეკვატური დაფინანსების სისტემას, შედეგზე დაფუძნებული ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემას და აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალის პროფესიული განვითარების მექანიზმების ინსტიტუციონალიზაციას.

ასევე, მნიშვნელოვანია, რომ უმაღლესი განათლება ავითარებდეს იმ კომპეტენციებს, რომლებიც ხელს შეუწყობს პიროვნული განვითარებისა და სოციალური მოთხოვნების დაკმაყოფილებას. შესაბამისად, უმაღლესი განათლების კურიკულუმში უნდა აისახოს დემოკრატიული ღირებულებების, მოქალაქეობრივი თვითშეგნების, პიროვნული თავისუფლებისა და მეწარმეობის განვითარების საკითხების.

სოციალური, პიროვნული და პროფესიული განვითარების პარალელურად, უმაღლესი განათლება უნდა უქმნიდეს ინდივიდუალური დასაქმების შესაძლებლობას, თუმცა რეალობა მკვეთრად განსხვავებულია და საგანმანათლებლო პროგრამები აცდენილია შრომის ბაზრის მოთხოვნებს. მნიშვნელოვანია ჩატარდეს კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებლის კვლევა, საგანმანათლებლო პროგრამები ორიენტირდეს შრომის ბაზართან, უნივერსიტეტებში გაძლიერდეს სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა დასაქმების ხელშეწყობის ცენტრები.

ასევე, მნიშვნელოვანია სწავლების პროცესში ახალი თაობების მოზიდვა. გარდა ამისა, უნდა გაიზარდოს მრავალფეროვან საგანმანათლებლო რესურსებზე (ბიბლიოთეკის რესურსები, ლაბორატორიები, ინფორმაციული ტექნოლოგიები, ა.შ.) წვდომის უზრუნველყოფა.

სამეცნიერო კვლევაზე დაფუძნებული განათლება მაღალი ხარისხის სწავლებისა და სწავლის ერთ-ერთი ქვაკუთხედია. ახალი ცოდნის შექმნა და გადაცემა, ინოვაციები და ტექნოლოგიები უმაღლესი განათლების დღის წესრიგის განუყოფელი ნაწილი უნდა გახდეს. სწავლებასა და სწავლასთან სამეცნიერო კვლევების ინტეგრირების ხელშეწყობისათვის საჭიროა როგორც შესაბამისი ინფრასტრუქტურის, ასევე პერსონალის დასაქმების შესაბამისი შიდა პროცედურების დახვეწა.

საგანგებო ზომები უნდა იქნას მიღებული კვლევითი ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაციისათვის (როგორიცაა ლაბორატორიებისა და ბიბლიოთეკების რეაბილიტაცია და დაფუძნება, კომპიუტერებისა და სხვა აპარატურის შემენა, ა.შ.). უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში არსებული სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები სრულად უნდა იქნან ინტეგრირებული სწავლებისა და სწავლის პროცესში განათლების სამივე საფეხურზე, განსაკუთრებით დოქტორანტურაში. მნიშვნელოვანია დოქტორანტურის სტუდენტებისა და სტრუქტურირებული სადოქტორო პროგრამების დაფინანსების გაზრდა და დივერსიფიცირება, ხარისხის უზრუნველყოფის პროცედურების ინტერნაციონალიზაცია, ერთობლივი სადოქტორო პროგრამების ხელშეწყობა და სხვა. აუცილებელია დარგობრივი განათლების პოლიტიკის ფორმირებისა და კოორდინაციის მექანიზმების შექმნაც.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს ერთობლივ ხარისხებსა და პროგრამებს, როგორც უმაღლესი განათლების ხარისხის უწყვეტი განვითარებისა და ინტერნაციონალიზაციის მდგრად მექანიზმს. ასევე, განხორციელდება სტუდენტებისა და აკადემიური პერსონალის მობილობის ხელშემწყობი ღონისძიებები და პროგრამები. აღნიშნული უზრუნველყოფს საქართველოში ხარისხიან განათლებაზე ხელმისაწვდომობას საქართველოს მოქალაქეობის მქონე სტუდენტებისათვის და მოიზიდავს უცხოელ სტუდენტებს, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის რეგიონული საგანმანათლებლო ცენტრად ჩამოყალიბებას.

საუკეთესო სართაშორისო გამოცდილებისა და ადგილობრივი კონტექსტის გათვალისწინებით შემუშავდება უმაღლესი განათლების დაფინანსების ახალი მოდელი, რომელიც უზრუნველყოფს ხელმისაწვდომობას, ინსტიტუციურ მდგრადობას და შექმნის სტიმულს შემდგომი ინსტიტუციური განვითარებისათვის, სწავლებისა და კვლევის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის. მოხდება უმაღლესი განათლების დაფინანსების დივერსიფიცირება და სამართლებრივი რეგულაციები იქნება უმაღლესი განათლების დაფინანსების განახლებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობაში, რათა შექმნას დანერგვისათვის ხელსაყრელი გარემო.

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ხარისხის გაუმჯობესებისათვის უმნიშვნელოვანესია ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების რეფორმა, რაც ხელს უწყობს განვითარებაზე ორიენტირებული და შედეგზე დაფუძნებული ხარისხის შეფასების სისტემის ჩამოყალიბებას. უმაღლესი განათლების მოდერნიზაციის ევროპული დღის წესრიგისა და ბოლონიის პროცესის მოთხოვნების შესაბამისად, ხარისხის უზრუნველყოფის შიდა და გარე მექანიზმები უნდა შეესაბამებოდეს ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპულ სტანდარტებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს (ESG 2015). ამ მიმართულებით, მნიშვნელოვანია, რომ ახლახან განახლებული ინსტიტუციური შეფასების (ავტორიზაციის) სტანდარტები და პროცედურები თანმიმდევრულად და სისტემურად დაინერგოს. უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაცია უნდა უზრუნველყოფდეს სწავლების, სწავლისა და კვლევითი საქმიანობის უწყვეტ განვითარებას, აკადემიური პერსონალის პროფესიულ ზრდას და ხელს უწყობდეს სტუდენტზე ორიენტირებული გარემოს შექმნას. გარდა ამისა, ის უნდა ეხმარებოდეს დაწესებულებაში ხარისხის კულტურის განმტკიცებას და ინფორმირებული გადაწყვეტილების მიღების პროცესს.

ადგილობრივ და საერთაშორისო შრომის ბაზარზე კურსდამთავრებულთა კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფის მიზნით, აუცილებელია თანამედროვე და ხარისხიანი საგანმანათლებლო პროგრამები. სწორედ ამიტომ, მნიშვნელოვანია დასრულდეს აკრედიტაციის სტანდარტების განახლება და დარგობრივი მახასიათებლების განახლება/შემუშავება. ასევე მნიშვნელოვანია კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებლის კვლევა.

სტრატეგიული ამოცანა 2. მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის ეფექტიანი შესაძლებლობების შექმნა

მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის ეფექტიანი მექანიზმის შემუშავებისათვის აუცილებელია შესაბამისი სამართლებრივი საფუძვლების შექმნა. ამ შესაძლებლობების არსებობისა და გამოყენების შესახებ მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების მიზნით, საჭიროა შემუშავდეს სპეციალური ფართომასშტაბიანი ღონისძიებები, რათა ხელი შეეწყოს მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის შესაძლებლობების აქტიურად გამოყენებას. მოხდება ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს განახლება და მისი თვითსერტიფიცირება, ასევე შემუშავდება და ამოქმედდება პროფესიული განათლების კრედიტების უმაღლეს განათლებაში აღიარების პროცედურები. ამ ამოცანის განხორცილებისათვის საჭირო იქნება უმაღლესი განათლების საფეხურზე მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის ეფექტიანი სისტემის შექმნა, რაც განათლების მიღების მრავალფეროვანი საშუალებების არსებობასა და მიღებული განათლების აღიარების მოქნილი მექანიზმების შექმნას გულისხმობს.

სტრატეგიული ამოცანა 3. ხარისხიანი განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა

ხარისხიანი უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის ზრდა სოციალური პროგრესისა და ეკონომიკური განვითარების აუცილებელი პირობაა. ამ თვალსაზრისით, სტრატეგია განიხილავს უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის ორ ძირითად ასპექტს: ინკლუზიურობას და ფინანსურ ხელმისაწვდომობას.

ინკლუზიური ზარისხიანი განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად ეტაპობრივად, საერთაშორისო დონორებისა და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ჩართულობით, ხელი შეეწყობა ადაპტირებული სასწავლო გარემოს განვითარებას მოწყვლადი ჯგუფებისთვის, მათ შორის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე სტუდენტებისათვის, რაც გულისხმობს ადაპტირებულ სასწავლო მასალებისა და ინფრასტრუქტურის, ასევე, კვალიფიციური პერსონალისა და შესაბამისი მხარდაჭერის სერვისების განვითარების მხარდაჭერას.

უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის ზრდის კიდევ ერთ ასპექტს წარმოადგენს ფინანსური ხელმისაწვდომობა. ამის მიღწევა შესაძლებელია დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირებით სტუდენტთა განსხვავებული საჭიროებების შესაბამისად. ასევე, უნდა შეიქმნას დამსახურებასა და საჭიროებაზე დაფუძნებული (merit-based and need-based) დაფინანსების კომბინაცია. ამასთანავე აუცილებელია ხელმისაწვდომი სესხების სისტემის შემუშავება.

5.4.3 რისკები

	აღწერილობა	ვარჯიშობა	აღმათობა	გულება	სასამარტინო რეაგირება
1	სამეცნიერო კვლევებისა და სწავლების ინტეგრაციის კუთხით ადმინისტრაციული და აკადემიური პერსონალის ჩართულობის მაღალი ხარისხი;	• დაბალი; • ორგანიზაციული	საშუალო	მაღალი	საინფორმაციო შეხვედრები
2	აკადემიური კარიერით დაინტერესებული კვალიფიციური ახალგაზრდა კადრების წაკლებობა;	• ადამიანური რესურსები	საშუალო	საშუალო	მეცნიერების პოპულარიზაცია; კვლევაში სტუდენტთა ჩართულობის მხარდამჭერი ლინისძიებები.
3	სადოქტორო პროგრამების განსახორციელებლად კვალიფიციური აკადემიური პერსონალის სიმცირე	• ადამიანური რესურსები	საშუალო	მაღალი	პერსონალის პროფესიული განვითარების, გადამზადების პროგრამები
4	მობილობის შედეგების არაეფექტური გამოყენება მობილობაში მონაწილე პირებისა და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიერ	• ორგანიზაციული • ფინანსური	საშუალო	საშუალო	ხარისხის კულტურის ამაღლება, ტრეინინგები, ვორკშოპები
5	შიდა რესურსის წაკლებობა დაფინანსების ეფექტური მოდელის შესაქმნელად	• ადამიანური რესურსები	საშუალო	საშუალო	სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა; უცხოულ ექსპერტებთან კონსულტაციები.
6	ინკლუზიური განათლების აღქმა დამატებით ტვირთად და არა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ერთ-ერთ ფუნქციად	• ორგანიზაციული • ადამიანური რესურსები • ფინანსური	დაბალი	მაღალი	ხარისხის კულტურის ამაღლება, ტრეინინგები, ვორკშოპები

5.5 მეცნიერება, ტექნოლოგია და ინოვაცია (STI)

5.5.1 არსებული ვითარების მიმოხილვა და ძირითადი გამოწვევები

საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის მართვა რეგულირდება შემდეგი კანონებით: მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და მათი განვითარების შესახებ საქართველოს კანონი, უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონი, ინოვაციების

შესახებ საქართველოს კანონი, გრანტების შესახებ საქართველოს კანონი და განათლების ხარისხის განვითარების შესახებ საქართველოს კანონი.

საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემის განვითარება სერიოზული რისკის ქვეშ დადგა, არსებული სისტემის დაშლისა და მეცნიერების მართვის ახალი სისტემის შენელებული განვითარების გამო. 1993 წლიდან გაფორმდა სამთავრობო ხელშეკრულებები აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტს, ევროკავშირსა და საქართველოს მთავრობას შორის, რომლის ფარგლებშიც შექმნილი სპეციალიზებული ფონდების დაფინანსებით განხორციელდა ასობით მნიშვნელოვანი სამეცნიერო პროგრამა და კვლევითი პროექტი. მათ შორს აღსანიშნავია შემდეგი ინსტიტუციების აქტივობა: საერთაშორისო სამეცნიერო - ტექნოლოგიური ცენტრი (ISTC), უკრაინაში მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების ცენტრი (STCU), სამოქალაქო კვლევისა და განვითარების ფონდი (CRDF), ჩრდილოეთ ატლანტიკური ალიანსი (NATO) პროგრამა მეცნიერება მშვიდობისთვის, TACIS, INTAS-ი, ევროკავშირის კვლევისა და ინოვაციების ჩარჩო პროგრამები FP5, FP6, FP7, FP8 და სხვ. აღნიშნული პროგრამები განხორციელდა საერთაშორისო კონკურსების ფარგლებში და მათი მეშვეობით დაფინანსებული კვლევითი პროექტებით საქართველოს სამეცნიერო საზოგადოებამ გააფართოვა საერთაშორისო თანამშრომლობა ევროკავშირის წევრ ქვეყნებთან, აშშ-თან, კანადასთან, იაპონიასთან და შესაძლებელი გახდა STEM-ის, მედიცინისა და აგრარული მეცნიერებების მიმართულებით არსებული სამეცნიერო პოტენციალის შენარჩუნება და საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცესთან ინტეგრაციის ინიცირება.

საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სექტორში ბოლო წლებში რამდენიმე მნიშვნელოვანი რეფორმა განხორციელდა. 70-მდე სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი 2010-2011 წელს განხორცილებული რეფორმის შედეგად, მირითადად, ინტეგრირებული არიან 5 უნივერსიტეტში (თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, აგრარული უნივერსიტეტი, სამედიცინო უნივერსიტეტი). 3 ცენტრის - სსიპ კ. კეკულიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის, სსიპ ივ. ბერიტაშვილის სახელობის ექსპერიმენტული ბიომედიცინის ცენტრისა და სსიპ გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტის რეორგანიზაცია და დაფუძნება განხორციელდა დამოუკიდებელი კვლევითი ცენტრების სახით.

აღსანიშნავია, რომ სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტებისა და უნივერსიტეტების ინტეგრირება დიდწილად ატარებდა ფორმალურ მხარეს და ინსტიტუტებისა და ცენტრების სამეცნიერო პერსონალი აღმოჩნდა გარკვეულწილად იზოლირებული უმაღლეს სასწავლებლებში მიმდინარე საგანმანათლებლო პროცესიდან. თუმცა კვლევისა და სწავლების ინტეგრირების გაღრმავების მიზნით, 2015 წელს ცვლილებები შევიდა უმაღლესი განათლების შესახებ კანონში, რომლის მიზანი იყო, ასევე, სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების სამეცნიერო პოტენციალის გამოყენება უმაღლესი განათლების ყველა საფეხურზე და ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელების შესაძლებლობის შექმნა.

კვლევების ხელშეწყობის მიზნით, 2010 წელს დაარსდა სსიპ - შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, რომელიც კონკურსის საფუძველზე გასცემს გრანტებს მეცნიერების ყველა დარგში მცირემასშტაბიანი კვლევების ჩატარებისათვის. 2012 წლიდან 2016

წლის ბიუჯეტთან შედარებით ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ სამეცნიერო პროექტებზე გაცემული, კონკურენციის პრინციპზე დაფუძნებული დაფინანსება დაახლოებით 2,4-ჯერ გაიზარდა. 2014 წელს, საერთაშორისო ორგანიზაციის (USAID) დახმარებით ჩატარდა მეცნიერების აუდიტი. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ შეაფასა კვლევითი ინსტიტუტები და გაზარდა კვლევის დაფინანსება გრძელვადიანი სამეცნიერო პროექტებისთვის. 2015 წლის იანვრიდან, მკვლევრების ხელფასები სამეცნიერო - კვლევით ინსტიტუციებსა და ცენტრებში საშუალოდ 2.5-ჯერ გაიზარდა. 2014 წელს დაარსდა საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო, რომელიც ხელს უწყობს ტექნოლოგიების ტრანსფერსა და კვლევის კომერციალიზაციას, ინფრასტრუქტურის განვითარებას (ტექნოლოგიური პარკები, ბიზნეს ინკუბატორები, FabLabs, Broadband და სხვა).

მნიშვნელოვანია საქართველოს ჩართულობა ევროკავშირის კვლევით პროგრამებში. 2016 წლიდან საქართველოს ასოცირებულია ევროკავშირის კვლევისა და ინოვაციების მერვე ჩარჩო პროგრამაში „HORIZON 2020“, 77 მილიარდიანი ფონდით, რაც აჩენს დამატებით პოტენციალსა და შესაძლებლობებს STI სისტემის განვითარებისთვის.

2016 წელს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემის სახელმწიფო დაფინანსება შეადგინდა 72 მილიონ ლარს, რაც მთლიანი შიდა პროდუქტის 0.3%-ია. დაბატიებითი დაფინანსების წყაროს წარმოდგენს საერთაშორისო პარტნიორი ორგანიზაციების (Forschungszentrum Jülich (JUELICH), CRDF Global, STCU, TUBITAK, CNRS, CNR) გრანტები და ევროკავშირის მიზნობრივი პროგრამები („პორიზონტი2020“), კერძო სექტორი (ფონდი „ქართული“) და ა. შ. საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემამ რთული გარდამავალი პერიოდი გაიარა. იმისათვის, რომ კიდევ უფრო განვითარდეს აღნიშნული სისტემა, რაც მაღალტექნოლოგიური ინდუსტრიის სწრაფი განვითარებისა და ქვეყანაში მდგრადი განვითარებისათვის მთავარი კომპონენტია, აუცილებელია მეცნიერების განვითარებისათვის საჭირო ინსტიტუციური, სტრუქტურული, საფინანსო და სამართლებრივი მუქანიზმებისა და ინსტრუმენტების/პროგრამების განახლება და გაძლიერება, ასევე, სისტემის მოდერნიზება ევროკავშირის ნორმებისა და მიდგომების შესაბამისად, საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში სრულფასოვანი ინტეგრირება.

საქართველოში საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სექტორის ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევად რჩება სამეცნიერო კვლევების ხარისხის გაუმჯობესება, კვლევითი პოტენციალის გაძლიერებას და ინოვაციური კულტურის განვითარება. აუცილებელია მეცნიერების მართვისა და ხარისხის მონიტორინგის არსებული სისტემის გადახედვა და რეფერირების საერთაშორისოდ აღიარებული პრაქტიკისა და ნორმების დანერგვა. ხარისხის კონტროლის არსებული სისტემა დღეისთვის იძლევა მწირ ინფორმაციას სამეცნიერო კვლევების შედეგების გაზომვისათვის. კვლევისა და განვითარების (R&D) დაფინანსება ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მაჩვენებელს წარმოადგენს მეცნიერების, ტექნოლოგიების და ინოვაციების სფეროს შეფასებისას, რასაც ადასტურებს საერთაშორისო რეიტინგები. ხშირ შემთხვევაში, დანახარჯები კვლევასა და განვითარებაზე გულისხმობს მთლიან შიდა დანახარჯებს (მიმდინარე და კაპიტალური) და მოიცავს სახელმწიფოს, კერძო სექტორის, კვლევითი ინსტიტუტების, უნივერსიტეტების, ასევე დონორების დაფინანსებას. ამასთან, კვლევის შეფასების პროცესში ნაკლებად ხდება საერთაშორისო რესურსების ჩართვა და აშკარაა, რომ საქართველოს მეცნიერების,

ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემა არასაკმარისად არის ინტეგრირებული საერთაშორისო სამეცნიერო - ტექნოლოგიურ ქსელში, რის გამოც ტექნოლოგიებისა და ინოვაციის კომერციალიზაციის მაჩვენებელი არ არის დამაკმაყოფილებელი. საქართველო გლობალური ინოვაციის ინდექსის მიხედვით 68-ე ადგილს იკავებს 127 შეფასებული ქვეყნიდან (ქულა: 34.39/100). ვინაიდან, საქართველოში არ ხორციელდება ერთიანი მეთოდოლოგიით სფეროს დაფინანსების შეფასება, მნიშვნელოვანია კვლევისა და განვითარების (R&D) დანახარჯების კლასიფიცირებისა და შეფასების ერთიანი მეთოდოლოგიის შემუშავებისთვის სამუშაოების ინიცირება.

როგორც აღვნიშნეთ, სახელმწიფო დაფინანსება კვლევისა და განვითარების სფეროში საკმაოდ დაბალია. შესაბამისად, დღესდღეობით მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევა უკავშირდება სფეროს დაფინანსების სიმწირეს, მათ შორის კერძო სექტორის მხრიდან. მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემის დაფინანსების მაჩვენებელი საგრძნობლად ჩამორჩება ევროკავშირის ანალოგიურ მაჩვენებელს შესაბამისად, სასურველია, კერძო სექტორის კვლევებში ჩართვის სტიმულირება სხვადასხვა ღონისძიებებისა და რეგულაციების მეშვეობით. ასევე, მნიშვნელოვანია კვლევისა და ინოვაციების კომერციალიზაცია. გარკვეული ნაბიჯები ამ მიმართულებით უკვე გადაიდგა. 2016 წელს დაიდო ხელშეკრულება მსოფლიო ბანკთან საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს პროგრამებისთვის 40 მლნ. ამერიკული დოლარის სესხის გამოყოფასთან დაკავშირებით. ამავე სააგენტოს მოწვევით 2015 წელს მასაჩუსეტსის ტექნოლოგიური ინსტიტუტის (MIT) ექსპერტების მიერ საქართველოს კვლევით ინსტიტუტებსა და ცენტრებში ჩატარდა კვლევა და გამოიკვეთა რამდენიმე პოტენციურად საინტერესო პროექტი გამოყენებითი კვლევების შედეგების კომერციალიზაციის თვალსაზრისით. თუმცა აუცილებელია ამ მიმართულებით ძალისხმევის გააქტიურება.

სამეცნიერო კომპონენტის საგანმანათლებლო პროგრამებში ინტეგრირება, ასევე, წარმოადგენს განათლებისა და მეცნიერების წინაშე არსებულ მნიშვნელოვან გამოწვევას. უნივერსიტეტების აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალი, აგრეთვე, უნივერსიტეტების დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულების სამეცნიერო პერსონალი არასაკმარისად აქტიურად არის ჩართული კვლევისა და სწავლების პროცესში და სამეცნიერო კვლევის კომპონენტები ნაკლებად არის ინტეგრირებული საგანმანათლებლო პროგრამებთან, რაც კრიტიკულად მნიშვნელოვანია კვლევითი უნივერსიტეტების გრძელვადიანი სამეცნიერო და საგანმანათლებლო სტრატეგიების განხორციელებისა და ეფექტური ფუნქციონირებისათვის.

აგრეთვე, ნაკლებ ეფექტურია სამეცნიერო მიმართულებით ადამიანური რესურსების განვითარების ხელშეწყობის არსებული სქემები. კვლევითი უნივერსიტეტებისა და დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრების ბაზებზე ქვეყნის სტრატეგიულად მნიშვნელოვან რიგ სამეცნიერო დარგებში, მათ შორის საქართველოს კულტურული და ეროვნული იდენტობის შენარჩუნებისა და პოპულარიზაციაზე ორიენტირებულ მიმართულებებში, არასაკმარისად ხორციელდება მკვლევართა ახალგაზრდა თაობების მოზიდვა და ინტეგრირება. შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მონაცემების მიხედვით, 2016 წელს, 3841 საქართველოს მოქალაქეობის მქონე დოქტორანტურის სტუდენტიდან 376-მა მიიღო მონაწილეობა ფონდის შესაბამის კონკურსში, ხოლო 2017 წელს - 238-მა. 2015 წელს 12098

საქართველოს მოქალაქეობის მქონე მაგისტრატურის სტუდენტისგან 58-მა, ხოლო 2016 წელს - 134-მა სტუდენტმა მიღლო მონაწილეობა ფონდის სამაგისტრო კვლევების საგრანტო კონკურსში.

ასევე, არასაკმარისად არის განვითარებული კვლევითი უნივერსიტეტებისა და სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრების თანამშრომლობა კერძო და საჯარო, არასამთავრობო სექტორთან. შესაბამისად, ნაკლებად ხდება ქვეყნისთვის სტრატეგიულად დარგებში არსებული სამეცნიერო რესურსების გამოყენება, პრიორიტეტული საკვლევი თემების განსაზღვრა და ქვეყნის მდგრადი განვითარებისთვის აუცილებელი ტექნოლოგიური ტრანსფერისა და კვლევის კომერციალიზაციის უზრუნველყოფა, რაც თავის მხრივ შეუძლებელია ფუნდამენტური კვლევების გაძლიერების გარეშე.

ევროკავშირისა და ზოგადად, საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში საქართველოს მეცნიერების ინტეგრირებისათვის მნიშვნელოვანია საერთაშორისო ჩარჩო პროგრამებში და სამეცნიერო პროექტებში, (Horizon 2020, Cooperation in Science and Technology (COST) actions, Joint Research Center-ის პროგრამები) კვლევითი უნივერსიტეტების, სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრებისა და კვლევითი ჯგუფების აქტიური ჩართულობა და საქართველოს მეცნიერთა მონაწილეობით ორმხრივი, მრავალმხრივი სამეცნიერო-კვლევითი და ტექნოლოგიური პროექტების განხორციელება. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს საერთაშორისო თანამშრომლობა აშშ-სთან, ევროკავშირის წევრ ქვეყნებთან და აღმოსავლეთის პარტნიორობის ქვეყნებთან ღრმავდება და ერთობლივი სამეცნიერო აქტივობის ინდიკატორები ყოველწლიურად უმჯობესდება, საქართველოში მოღვაწე მეცნიერები კიდევ უფრო აქტიურად უნდა ჩაერთონ ორმხრივ და მრავალმხრივ პროგრამებში.

საერთაშორისო სამეცნიერო-ტექნოლოგიურ და ინოვაციურ სივრცეში საქართველოს მკვლევართა წარმატებული ინტეგრირებისთვის აუცილებელი პირობაა აღნიშნული სივრცის ძირითადი პრიორიტეტების, კვლევის კულტურისა და ეთიკის არსებული ნორმების და მიდგომების გაზიარება და დანერგვა.

საქართველოში მოღვაწე მეცნიერებს ნაკლებად მიუწვდებათ ხელი საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევით ინფრასტრუქტურაზე და ბაზებზე, მიუხედავად იმისა, რომ შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდი თანამშრომლობს ELSEVIER-თან (წვდომა ელექტრონულ ჟურნალებსა და მონაცემებზე 21 საჯარო დამოუკიდებელი კვლევითი ინსტიტუტისა და კვლევით უნივერსიტეტისგან შემდგარი კონსორციუმისთვის) და იხდის წლიურ საწევრო გადასახადს ბირთვული კვლევების ევროპული ორგანიზაციისა (CERN) და დუბნის ბირთვული კვლევების გაერთიანებული ინსტიტუტისთვის (DUBNA).

საქართველომ უფრო ოპტიმალურად უნდა გამოიყენოს გლობალურად ხელმისაწვდომი სამეცნიერო-კვლევითი ინფრასტრუქტურა. გასათვალისწინებელია მსოფლიო ბანკის რეკომენდაციაც საერთო გამოყენების სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარებასთან დაკავშირებით, რაც ამ მიმართულებით სახელმწიფო რესურსების ოპტიმალურ გამოყენებასაც შეუწყობს ხელს. ასევე, საჭიროა საქართველოში მოღვაწე მეცნიერების საერთაშორისო მობილობის უფრო აქტიური მხარდაჭერა.

თანამშრომლობა ბიზნეს სექტორის წარმომადგენლებსა (ინდუსტრია, მცირე და საშუალო მეწარმეები) და კვლევით უნივერსიტეტებს, მათ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებსა და დამოუკიდებელ კვლევით ცენტრებს შორის კვლავ შეზღუდულია. აუცილებელია კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცენტრებში არსებული სამეცნიერო კვლევის პროფესიონალური მართვის სისტემის განვითარება, რაც მოიცავს შესაბამისი ინსტიტუციური სტრუქტურების, პოლიტიკის, რეგულაციებისა და ტრენინგების სისტემის გაუმჯობესებას, ე.წ. ტრანსლიაციური/გამოყენებითი კვლევების განვითარების ინსტიტუციურ ხელშეწყობას, საერთაშორისო თანამშრომლობის წახალისებასა და კვლევაში ფონდების მოზიდვასა და დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირებას. მნიშვნელოვანია უნივერსიტეტებში ინდუსტრიასთან თანამშრომლობის კულტურის განვითარება. ასევე პატენტების, ლიცენზირების და ე. წ. საუნივერსიტეტო spin-offs-ების, spin-outs და carve-outs სისტემების განვითარება, რაც საუნივერსიტეტო კვლევების საფუძველზე ჩამოყალიბებულ ბიზნეს ინიციატივებს გულისხმობს.

კონკურენტუნარიანი, ხარისხიანი კვლევების წარმოებისა და ტექნოლოგიური ტრანსფერის ეფექტური ინიცირებისათვის, აგრეთვე, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცენტრებში არსებული სამეცნიერო აპარატურისა და აღჭურვილობის, პროგრამული უზრუნველყოფის განახლება, შენახვის, ოპერირებისა და გამოყენების საერთაშორისოდ აღიარებული ნორმებისა და მიღვიმების დაწერგვა და შესაბამისი საგანმანათლებლო კომპონენტის ინტეგრირება.

ცხადია, რომ საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სექტორში კონკურენტუნარიანი, საერთაშორისო ნორმების შესაბამისი სამეცნიერო-კვლევით ადამიანური რესურსების მოზიდვა ვერ განხორციელდება ფართო საზოგადოებასა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მეცნიერების პოპულარიზაციისა და შესაბამისი კომუნიკაციის გარეშე. ამჟამად არსებული განათლების სისტემა ნაკლებად უზრუნველყოფს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ინოვაციური აზროვნებისა და სამეცნიერო კვლევების კულტურის განვითარების წახალისებას, რაც თავის მხრივ, უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში შემოსული ახალგაზრდების კვლევის უნარებისა და ინოვაციური აზროვნების დეფიციტის განაპირობებს.

5.5.2 მიზნები და ამოცანები

მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სპეციფიკური მიზანია მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემის მოდერნიზაცია და ინტერნაციონალიზაცია ახალი ცოდნის შექმნისათვის და ქვეყნის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობისთვის.

საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის გასაუმჯობესებლად შემდეგი სამი სტრატეგიული ამოცანა იქნა დასახული:

სტრატეგიული ამოცანა 1: მეცნიერებასა და ტექნოლოგიებში გამორჩეული ხარისხის მისაღწევად საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) ეკო-სისტემის განვითარება.

მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის ერთ-ერთი მთავარი გამოწვევა საქართველოში არის ღია ეკოსისტემის ფუნქციონირება. ამ მიმართულებით, უმნიშვნელოვანესია სამეცნიერო კვლევისა და ტექნოლოგიური, ინოვაციური პროექტების ხარისხის გაუმჯობესება. შესაბამისად, კონკრეტული ამოცანები და აქტივობები აღნიშნული ამოცანის შესასრულებლად უნდა მოიცავდეს: ა) ადამიანური რესურსისა და კვლევის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას (როგორც სისტემური წვლილი), ბ) ხარისხის მართვის სისტემასა და შესაბამისი საკანონმდებლო რეგულაციების დახვეწას (როგორც სისტემური პროცესი). ამასთანავე, მნიშვნელოვანია ემპირიულ მონაცემებზე დაყრდნობით და მიზნობრივ ჯგუფებს შორის ინტენსიური დიალოგის საფუძველზე პოლიტიკურ დღის წესრიგში განისაზღვროს მირითადი სტრატეგიული, პრიორიტეტული მიმართულებები საქართველოს ეროვნული იდენტობისა და კულტურული ღირებულებების შენარჩუნების გათვალისწინებით.

სტრატეგიული ამოცანა 2. ქვეყანაში მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) როლის, სტატუსისა და ღირებულების გაძლიერება და მისი, როგორც ქვეყნისათვის სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი, ეროვნული პრიორიტეტის პოზიციონირება.

ქვეყნის წარმატებული განვითარებისთვის, ცოდნის ეკონომიკის ეპოქაში, აუცილებელი ფაქტორია ინოვაციური და კრიტიკული აზროვნება და საზოგადოების სწორი დამოკიდებულება მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სექტორის მიმართ. სამეცნიერო და კვლევითი გამოცდილება მოიცავს არა მარტო მსოფლიოს ტექნოლოგიურ პროდუქტებს, არამედ, მეცნიერების მიერ იდეების, მიზნების, პრინციპებისა და მეთოდების შესწავლას. შესაბამისად, აუცილებელია: ა) მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის პოპულარიზაცია; ბ) კვლევითი კომპეტენტურობისა და ინოვაციური აზროვნების განვითარების ხელშეწყობა, კვლევითი ეთიკის პოპულარიზაცია ფორმალური და არაფორმალური განათლების ყველა ეტაპზე.

სტრატეგიული ამოცანა 3. საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის ინტერნაციონალიზაცია და დაფინანსების რესურსიფიცირება.

გლობალური ცოდნისა და ინოვაციების განვითარების გაზიარება სულ უფრო მნიშვნელოვანი ხდება საქართველოსთვის. იმისათვის, რომ მსოფლიოში მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემაში დაგროვილი ცოდნა ხელმისაწვდომი გახდეს და ჩვენი ქვეყნის სისტემა ჩაერთოს მსოფლიოში არსებულ მნიშვნელოვან ინოვაციურ ცენტრებსა და ბაზრებში, აუცილებელია კვლევისა და ტექნოლოგიების სფეროში საჯარო და კერძო სექტორის თანამშრომლობის ინტერნაციონალიზაცია. მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემაში ჩართულმა სამიზნე ჯგუფებმა და მირითადმა მოთამაშებმა უნდა მოიძიონ ინოვაციისთვის ყველაზე შესაფერისო გარემო, გამოცდილი პერსონალი და მიღლონ წვდომა სტრატეგიულ კლიენტებსა და ბაზრებზე. მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების პოლიტიკის მხრივ, მნიშვნელოვანი გამოწვევაა ადგილობრივი მონაწილეების დაკავშირება მსოფლიოს წამყვან ცოდნისა და ინოვაციების სისტემებთან.

5.5.3 რისკები

#	აღწერილობა	კატეგორია	ალბათობა	გავლენა	საპასუხო რეაგირება
1	მოტივაციისა და STI-ს (მეცნიერება, ტექნოლოგიები, ინოვაცია) მთავარი მონაწილეების (მკვლევარები ინდივიდუალურ და ორგანიზაციულ დონეზე) ჩართულობის დეფიციტი სტრატეგიის განხორციელების პროცესში	<ul style="list-style-type: none"> • პოლიტიკური • ფინანსური (სათანადო რესურსების დეფიციტი) • ორგანიზაციული 	დაბალი	მაღალი	<p>შესაბამისი წამახალისებელი ღონისძიებების გატარება ხარისხის მართვის გარე სისტემებში (ავტორიზაცია, აკრედიტაცია);</p> <p>დამატებითი დაინტერესებული მხარეების (ადგილობრივი, საერთაშორისო) მოზიდვა და მნიშვნელოვანი წამახალისებელი ღონისძიებების უზრუნველყოფა კვლევის განვითარებასა და ინოვაციაში (RD&I) ინვესტირების მიზნით.</p>
2	მოტივაციისა და STI-ს (მეცნიერება, ტექნოლოგიები, ინოვაცია) სხვა დაინტერესებული მხარეების (საჯარო, კერძო და არასამთავრობო სექტორი) ჩართულობის დეფიციტი სტრატეგიის განხორციელების პროცესში	<ul style="list-style-type: none"> • პოლიტიკური • ფინანსური (სათანადო რესურსების დეფიციტი) • სოციალური • კულტურული • ორგანიზაციული 	მაღალი	მაღალი	<p>მნიშვნელოვანი წამახალისებელი ღონისძიებების გატარება საკანონმდებლო ჩარჩოსა და თანამშრომლობისთვის საჭირო დაფინანსების სქემის ფარგლებში;</p> <p>რელევანტური კამპანიის მეშვეობით საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლება და კვლევის შედეგებისა და პოტენციალის გაზრდა.</p> <p>მნიშვნელოვანი წამახალისებელი ღონისძიებების უზრუნველყოფა სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობისთვის, მათ შორის, ფინანსური, საეთაშორისო თანამშრომლობის მხარდაჭერა, საზოგადოებრივი გამოწვევების მოგვარება კვლევის განვითარებისა და ინოვაციის (RD&I) გზით.</p>

6. მონიტორინგი და შეფასება

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სტრატეგიის მონიტორინგი და შეფასება სტრატეგიის განხორციელების თანმდევი პროცესი და შედეგების გაზომვისა და ზეგავლენის განსაზღვრის მთავარი მექანიზმია. შემუშავდა სტრატეგიის ლოგიკური ჩარჩო და საერთო და სპეციფიური მიზნების ინდიკატორები (დანართი: სტრატეგიის ლოგიკური ჩარჩო). სტრატეგიის დამტკიცების შემდეგ შემუშავდება სტრატეგიის დეტალური მონიტორინგისა და შეფასების ჩარჩო, რომელიც მოიცავს ინდიკატორებს სტრატეგიის სპეციფიკური მიზნებისა და სტრატეგიული ამოცანებისთვის.

სტრატეგიის მონიტორინგი და შეფასება მოხდება ხუთი კრიტერიუმის შესაბამისად - შესაბამისობა, ეფექტურობა, ეფექტურობა, მდგრადობა და ზეგავლენა. მონიტორინგი რეგულარულად მიადევნებს თვალყურს სტრატეგიის შესრულებას და დახმარებას განხორციელების პროცესის კორექტირებისათვის საჭირო გადაწყვეტილებების მიღებას მონიტორინგის მიგნებებსა და დასკვნებზე დაფუძნებული რეკომენდაციების შემუშავების გზით. 2019 წელს შესრულდება სტრატეგიის შუალედური შეფასება. შეფასების შედეგების შესაბამისად მოხდება სტრატეგიის გადახედვა და საჭიროების მიხედვით კორექტირება.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სტრატეგიული დაგეგმვისა და საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი პასუხისმგებელია სტრატეგიის ყოველწლიური სამოქმედო გეგმებისა და მისი შესრულების შუალედური და წლიური ანგარიშების შემუშავებაზე. აღნიშნული ანგარიშები ასახავს სტრატეგიის განხორციელების სტატუსს ანგარიშის შედგენის პერიოდისათვის და წარმოადგენს სტრატეგიის მონიტორინგის მისიების საფუძველს.

7. განხორციელების ინსტიტუციონალური ჩარჩო და კოორდინაცია

7.1 ინსტიტუციური ჩარჩო

წარმოდგენილი დოკუმენტი სრულად ითვალისწინებს საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებითა და შესაბამისი დანართებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს განათლების, გადამზადებისა და ახალგაზრდობის, აგრეთვე მეცნიერების, კვლევისა და ტექნოლოგიური განვითარების სფეროში. იგი ასევე შესაბამება ბოლონიის პროცესის მოთხოვნებს, ევროპარლამენტისა და ევროპის საბჭოს რეკომენდაციებს მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის მიმართულებით, გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების ფარგლებში შეთანხმებულ აქტივობებს, რომელთა შესრულების ვალდებულება საქართველოს გააჩნია. დოკუმენტი ეყრდნობა და შესაბამისობაშია საქართველოს მთავრობის 4 პუნქტიან გეგმასთან.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სისტემის 2017-2021 წლების სტრატეგიის განხორციელებას საერთო კოორდინაციას უწევს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, რომელიც განხორციელების პროცესში ითანამშრომლებს სხვა სამთავრობო დაწესებულებებთან, ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებთან, აკადემიურ და ბიზნესს წრეებთან.

სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის ეფექტურობის მიზნით, გათვალისწინებული იქნება სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობა, რაც უზრუნველყოფს გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულებას.

განხორციელების ვადები და პასუხისმგებელი უწყებები

განათლებისა და მეცნიერების სისტემის ერთიანი სტრატეგია გათვლილია 2017-2021 წლებზე. დოკუმენტის შექმნის მიზანია, განისაზღვროს ძირითადი სახელმწიფო პრიორიტეტები და გრძელვადიანი მიზნები, განათლებისა და მეცნიერების სფეროს განვითარების მიმართულებით, მომდევნო 5 წლის განმავლობაში.

განათლებისა და მეცნიერების სისტემის ერთიანი სტრატეგიის გახორციელებაში ჩართულ პასუხისმგებელ უწყებებს წარმოადგენენ:

1. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო და სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირები;
2. ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოები.

7.2 პარტნიორები

სტრატეგიით დასახული მიზნების მისაღწევად, განხორციელების პროცესში ჩართულ პარტნიორებს, ეროვნულ და საერთაშორისო დონეზე, წარმოადგენენ:

1. ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოები;
2. საქართველოს პარლამენტი;
3. ბიზნესსექტორი და პროფესიონალური მიზნები;
4. დონორი საერთაშორისო და ადგილობრივი ორგანიზაციები;
5. არასამთავრობო ორგანიზაციები.

7.3 სამოქმედო გეგმა

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო სტრატეგიის მიზნებისა და ამოცანების ეფექტურობის დაგეგმვასა და განხორციელებას უზრუნველყოფს სამოქმედო გეგმის საფუძველზე, რომელიც გათვლილია 2017-2018 წლებზე. სამოქმედო გეგმის მიზანია, დეტალურად განისაზღვროს ის აქტივობები, რომელთა განხორციელებასაც საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო გეგმავს მოცემულ წელს. გადაწყვეტილებები დამატებით აქტივობებთან დაკავშირებით მიღებული იქნება საჭიროებების, საქართველოს კანონმდებლობისა და ბიუჯეტის გათვალისწინებით.

სამოქმედო გეგმა წარმოდგენილია Excel-ის ფორმატში და შედგება 8 სვეტისგან:

1. ამოცანა;
2. აქტივობა;
3. მოსალოდნელი შედეგი;
4. პასუხისმგებელი უწყება;

5. პარტნიორი ორგანიზაციები;
6. ვადა;
7. საპროგნოზო ბიუჯეტი;
8. დაფინანსების წყარო (სახელმწიფო ბიუჯეტი, დონორი, ჯამი);

8. დაფინანსების წყარო

სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა განხორციელდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით, ასევე, ქვეყნის მირითადი მონაცემების და მიმართულებების დოკუმენტით (BDD) გათვალისწინებული პასუხისმგებელი უწყებების ასიგურებების ფარგლებში.

სტრატეგიის განსახორციელებლად საჭირო ფინანსური რესურსების მოცულობა განისაზღვრება ყოველწლიური სამოქმედო გეგმის საფუძველზე. საქართველოს მთავრობა მჭიდროდ და აქტიურად ითანამშრომლებს საერთაშორისო თანამეგობრობასთან, რათა რესურსების მობილიზაცია, სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული ღონისძიებებისთვის განხორციელდეს ეფექტურად.

დანართები:

- სამოქმედო გეგმები ;
- სტრატეგიის სქემები;
- ლოგიკური ჩარჩო.

ამოცანა	პერიოდი	მოსალოდნელი შედეგი	კაცუსისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	განხორციელების ს პერიოდი	საპროგრამო ბიუჯეტი	დაფინანსების წევრი
სპეციფიკური მიზანი: მაღალი ხარისხის სკოლამდელი განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და სასკოლო ასაკის ბავშვების სკოლისთვის მომზადების უზრუნველყოფა							
1. სტრატეგიული ამოცანა: სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის მაღალი ხარისხის, ინკლუზიური და თანამშრად ხელმისაწვდომი სკოლამდელი განათლების სისტემის განვითარების ზელმეწყობა.							
1. სასკოლო მზაობის პროგრამის დაწერების ხელშეწყობა საბავშვო ბაღებში, სკოლასა და სხვა აღტერინგტიულ სასკოლო მზაობის ცენტრში	სასკოლო მზაობის პროგრამის მომიტორინგის განხორციელება (2017); სასკოლო მზაობის პროგრამის დაწერების მომიტორინგის, შეკუჩხის ანალიზი და რეკომენდაციების მომზადება (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	საჯარო სკოლები, ბაღები, მუნიციპალიტეტები, UNICEF	2017-2018	50 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები	
1.2 ადრესული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სახელმწიფო სტანდარტების შემუშავება და დანერგვა	სტანდარტების შემუშავება და მთავრობის მიერ მათი დამტკიცება (2017); სტანდარტების განვითარება და დაწერება თანილისისა და რეკონინგტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	UNICEF/ World Vision	2017-2018	10 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები	
1.3 სკოლამდელი განათლების საკანონმდებლო ჩარჩოს გაუმჯობესება	კანონის დაწერების პროცესში გამოვლენილი საკანონმდებლო ხარუზების იდენტიფიცირება, რეკომენდაციების მომზადება და შესაბამისი ცვლილებების გატარება (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	საქართველოს სრომისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო, მუნიციპალიტეტი	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები	
1. შემუშავდეს სტანდარტები, პროგრამები და რესურსები ბავშვის პილისტური განვითარებისა და სასკოლო მზაობის უზრუნველსაყოფა	1.4 ინკლუზიური და სამოქალაქო განათლების პრინციპებზე დაფუძნებული პროგრამების შემუშავება და შესაბამისი საგანმანათლებლო ჩამონათვალის მომზადება	სასკოლო მზაობის პროგრამისთვის მირითადი განათლებისა და დამზარე საგანმანათლებლო მასალის შექმნა (2017); სკოლამდელი განათლების მირითადი და დამზარე საგანმანათლებლო მასალის განსაზღვრა და შესაბამისი ჩამონათვალის შექმნა (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	UNICEF/ Save the Children	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.5 აღზრდელ-შედაგობა ტემბინერების ასაღლების მიზნით საინფორმაციო მსალების მომზადება "ზაფხული დაცვის რეჟიმირების პროცედურებთან" დაკავშირებით	ტრენინგ მოდულების და ზოგადი ინფორმაციის მომზადება (2017); ინფორმაცია განაცისტულია სამინისტროს ვებგვერდზე; ტრენინგ მოდულები დასრულებულია (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2017-2018	5 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.6 ინკლუზიური სკოლამდელი განათლების პინძინებისა და მიდგომების ჩამოყალიბება	შემუშავებულია ინკლუზიური სკოლამდელი განათლების პრინციპები და კონცეფცია (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები

	1.7 მშობელთა ინფორმირებულობის ხელშეწყობა	მშობელთა ინფორმირებულობის ხელშეწყობად აღმზრდელ-პედაგოგთა და აღმზრდისტვის საინფორმირებო მასალის მომზადება (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო			25 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები
	2.1 აღმზრდელ-პედაგოგთა პროფესიული სტანდარტების შემუშავება	სტანდარტების დამტკიცება მასალის მიერ (2017); სტანდარტების გაცნობა და დანერგვა, აგრეთვე საინფორმაციო კამპანიის განხორციელება და რეკორნტების კონსულტაციება (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	UNICEF	2017-2018	5 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები
	2.2 სკოლამდელი განათლების პერსონალისთვის სამკალავრო და სამართლებრივ პროგრამების გაცნობის ხელშეწყობა	სკოლამდელი განათლების მიმართულების შეტანა ეროვნულ საკალიფიკაციო ჩარჩოსა და განათლების სფეროების კლასიფიკაციაში (2017); მხარდაჭერა შესაბამისი სისახლესტების მომზადებაში (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	2018	50 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები
	2.3 აღმზრდელის მოდულის შემუშავების მხარდაჭერის პროფესიული განათლების სისტემაში	სკოლამდელი განათლების მიმართულების შეტანა ეროვნულ საკალიფიკაციო ჩარჩოსა და განათლების სფეროების კლასიფიკაციაში (2017); მხარდაჭერა შესაბამისი მოდულების მომზადებაში (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	სსიპ მსწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი, UNICEF	2018	30 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები
2. სკოლამდელი განათლების პერსონალის მომზადება/გადამზადების პროგრამების განვითარების მხარდაჭერა და განხორციელება	2.4 სკოლამდელი განათლების სისტემის კვალიფიცირი კადრების მომზადება	სასრულივოკატო ტრენინგ მოდულის შემუშავება მეთოდისტებისთვის/სპეციალისტებისთვის (2017); სასრულივოკატო ტრენინგების განხორციელება მეთოდისტებისთვის/სპეციალისტებისთვის (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	UNICEF	2017-2018	100 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები
	2.5 ტრენირთა ტრენინგის მოდულის შემუშავება სერტიფირებული მეთოდისტებისა და დარგის საუდიალისტებისთვის	ტრენირთა ტრენინგის მოდულის შემუშავება (2017); ტრენირთა ტრენინგის განხორციელება (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	სსიპ მსწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი	2018		
	2.6 ახალი კადრების წახალისება სკოლამდელი განათლების სისტემაში მემორიკლის მიზნით	ახალი კადრებისთვის სკოლამდელი განათლების სისტემაში მუშაობის დასწეულად წამასალისტებლი პროგრამების შემუშავება (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018	20 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები
	2.7 ეროვნული უმცირესობაზე დასახლებული რეგიონების სკოლამდელი განათლების დაწესებულებების კადრების გადამზადების მხარდაჭერა	კადრების გადამზადების საჭიროების გამოვლენა (2017); სახელმწიფო ერის სწავლების უზრუნველყოფა (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	სსიპ ზურაბ გვარიას სახელმწიფო სახელმწიფო ადმინისტრირების სკოლა	2017-2018	125 000.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები

	3.1 სკოლამდელი განათლების დაწესებულებებში სტანდარტების შესაბამისი, განათლების ხარისხის მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის შემუშავება	მომიტორინგისა ინსტრუმენტების შემუშავება სასკოლო მზაობის პროგრამისთვის (2017); მომიტორინგისა და შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავება სკოლამდელი განათლების სისტემისთვის (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	UNICEF	2018	0.0	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
3. სკოლამდელი განათლების მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის შექმნა და დაწერვა	3.2 სკოლამდელი განათლების დაწესებულებებში სტანდარტების შესაბამისი განათლების ხარისხის მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის დაწერვა	სასკოლო მზაობის პროგრამის შეფასების დაგეგმვა და გამზორველება (2017); სკოლამდელი განათლების დაწესებულებებში სტანდარტების შესაბამისი, განათლების ხარისხის შეფასების მეთოდოლოგიის შემუშავება (2018)	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	UNICEF	2018	0.0	

ამონა	აქციები	მისამართებული შეტყოფა	ასეზონალური წელი	პრემიორი იურიდიკური	ვადა	სპეციალური მოვალეობა	დაფინანსების წერილი
საეკოსიური მიზანი: მისამართებული მოსაკალი ცხოვრებისთვის; მისამართებული მიზანი: მისამართებული ზოგად განვითარებისა და გარემონტირებისა და სერვისის სტანდარტების უფასავისა საცოდნო მოვალეობის უზრუნველყოფა.							
1. სტრატეგიული არავარა: მაღლი საინიციატივო ზოგადი განვითარების თანამდებობის საყოფალოთა ხელმისწვდომობის უზრუნველყოფა.							
1. საინიციატივო გამოსალის უზრუნველყოფის გაზიარება	1.1 მისამართებული და მისამართებული ტურისტურული მიზანის გაფართოება.	აღელობის ფორმატებისათვის თანამდებობის მისამართებული კუთხით გადა ხელმისწვდომი და განვითარებული ზოგადი მისამართებული ტურისტურული კუთხით გადა.	სპეციალური გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო	აღელობის ფორმატების	2018	20 100 000.00	სახუმშიური ბიუჯეტი
	1.2 სუკრეატული ტურისტურის მისამართებული მიზანის განვითარების უზრუნველყოფა	საქართველოს იურიდიკული ტურისტურის მისამართებული ტურისტურისა და აღმისაჩინობების უზრუნველყოფისა და მიმღებების მისამართებული გადამზადებული სკოლების მისამართებული გადამზადებული სკოლები	საქართველოს გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო		2018	3 228 000.00	სახუმშიური ბიუჯეტი
	1.3 გამოყენების მიზანის საფუძვლის მისამართებული მისამართებული გამოსალის უზრუნველყოფა	მისამართებული მისამართებული გადამზადებული და მისამართებული გამოსალის სკოლების მისამართებული გადამზადებული სკოლები	სპეციალური გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო		2018		
	1.4 შემოწილებულის სკოლების გადამზადებული მისამართებული გადამზადებული (ხაზის მისამართებული მიზანის მისამართებული გადამზადებული); იურიდიკული შესაბამის კონკრეტურების მისამართებული გადამზადებული;	რეგულარული ფორმატების შეცვლის პროცესი და გადამზადებული.	სპეციალური გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო		2018	აღმინსაციელი რესურსი	სახუმშიური ბიუჯეტი
	1.5. სხვადასხვა მიზანის განვითარებისათვის ზოგადი გამოსალის უზრუნველყოფა	თავისუფალის აღდგინის დაწესებულებები, მიზანის დაწესებული მისამართებული ასამისმართებულისთვის, თავისუფალის მისამართებული, აღდგინისა და მიმღებების მისამართებული სტაციონარული გადამზადებული სტაციონარული გადამზადებული;	სპეციალური გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო		2017-2018	260 000.00	სახუმშიური ბიუჯეტი
2. ინკუსტურული გამოსალის მიზანის დაფუძნების გაზიარება და სპეციალური მისამართებული კონფიგურაციების დაწესება	2.1 საეკოსიური საცოდნო მოვალეობის საჭიროების მქონე მისამართებული შეცვლის საცოდნო მოვალეობის უზრუნველყოფა	საეკოსიური საცოდნო მოვალეობის შეცვლის მისამართებული შეცვლის მიზანის შეცვლის მიზანის უზრუნველყოფა;	სასამართებული გადამზადებულის მისამართებული გადამზადებული, სპეციალური გადამზადებულისა და მუნიციპალური სამინისტრო		2018	600 000.00	სახუმშიური ბიუჯეტი
	2.2 უფასო სახელმძღვანელოებისა და სხვა სპეციალური რესურსების უზრუნველყოფა	"უფასო სახელმძღვანელოების" პროგრამის გაფორმება და დამტკიცება უფასოსი მისამართებულის გადამზადებული სახელმძღვანელოების შეცვლის მქონე მიზანის უზრუნველყოფა	სპეციალური გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო, სასამართებული გადამზადებული და სპეციელი ინიციატივულების გადამზადებული საკეთობა		2017-2018	30 000 000.00	სახუმშიური ბიუჯეტი
	2.3 "წევა პრეველი კომიუნიტეტის პროგრამის" კონცერტობრივი შეცვლა საეკოსიური საცოდნო მოვალეობის უზრუნველყოფა	გამსალებული პროგრამა "წევა პრეველი კომიუნიტეტი",	სპეციალური გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო, სასამართებული გადამზადებული და სპეციელი ინიციატივულების გადამზადებული საკეთობა		2018	23 000 000.00	სახუმშიური ბიუჯეტი
	2.4 მოდულური საცოდნო გადამზადებული გადამზადებული	მოდულური საცოდნო გადამზადებული გადამზადებული.	სპეციალური გამოსალისა და მუნიციპალური სამინისტრო		2018	628 000.00	სახუმშიური ბიუჯეტი

	2.5 ინფორმაციული გატარებების სპეციალური საგანმანათლებო საქმიანობის მიმღებელის წევისის გამოხდება.	სტრუქტურული განვითარებული კულტურული კულტურული მუსიკის ინიციატივებით.	სპეციალური საგანმანათლებო და სამუშაოების ინიციატივების გაზიარების სახელში		2017-2018	94 000 000.00	სახულმწიფო ბიუჯეტი
3. გამოთლების უზრუნველყოფის მოდელის მოვალეობის გარემონტის	3.1 მიზანის მიზანის "გამოთლების მიზან შესა" და გადამცემული/გადამარტივებული შემთხვევის მიზევითი.	პროგრამის გამსახურებული მიზანური მიზანის შედეგები მიზანური რეკომენდაციების შემთხვევა.	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო, სპეციალური საგანმანათლებო და სამუშაოების ინიციატივების გაზიარების სახელში		2018	15 000.00	სახულმწიფო ბიუჯეტი
	3.2 საგანმანათლებო პრიორიტეტის შეტანა და ის ხელმისაწვდომი მომსახურებული როლების არა აუტო მიზანური ზოგადი გამოხდება.	პროგრამა შეტანებულია.	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო, სპეციალური საგანმანათლებო და სამუშაოების ინიციატივების გაზიარების სახელში		2018	აღმოჩენაურობის რეალიზაცია	სახულმწიფო ბიუჯეტი
	3.3 სახულმწიფო მუსიკოსების კრიტიკული ბავშვებისათვის კრიტიკული ენის დასტურებითი წევის გამოხირვა.	პროგრამის გაზიარებულია, მსპეციალური გამომარტივი გადამზადებულები, ჩატარებული მოსწოდების როგორიმა იზოდება 50%-ით.	სპეციალური საგანმანათლებო მიზანის განვითარების ერთობენი, საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო	სპეციალური საგანმანათლებო მიზანის სამინისტრო, Microsoft საქართველო, MCC	2017- 2018	220 000.00	სახულმწიფო ბიუჯეტი
	3.4 პროფესიული სწავლების მოდელის შეტანა სამუშაო სახელმწიფო მიზანის შემთხვევის მიზანის შემთხველობით.	ხელმისაწვდომობის კრიტიკული, დაუკავშირდებული.	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო		2018	2 500 000.00	სახულმწიფო ბიუჯეტი
2. სტრატეგიული არიგოების გამოხირვის გაუმჯობესების სტრუქტურული შემთხვევის საფუძველზე გადამზადებული შესაბამისობის გაზიარების სასიცოცხლო უნიტ-ჩატარების გაზიარებისა და უზრუნველყოფის მიღების მიღებისთვის							
1. კორენტული სასწავლის განვითარების მოვალეობის	1.1 დაწესებითი საფუძვლის სასწავლის გვერდი დამტკიცება	დაწესებითი საფუძვლის სასწავლის გვერდი დამტკიცება მიმღებელის მსპეციალური გამომარტივი გადამზადების შემთხვევის მიზანური კრიტიკული გადამზადებისა და მუსიკის ენის დასტურების გამოხირვა.	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო, სპეციალური მოსწოდების გაზიარების ერთობენი, კრიტიკული კრიტიკი		2018	1 400 000.00	სახულმწიფო ბიუჯეტი
	1.2 სამართლის აუტორიტეტური დოკუმენტის სასწავლის გვერდი გამოხდება	გამსახურებული დასტურებული სასწავლის გვერდი გამოხირვილი.	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო		2017-2018		
	1.3 სამუშაო სახელმწიფო პროფესიული სწავლების შესაბამისობის გაფიქტი მიზანის გადამზადების შემთხვევა და კონკრეტული სასწავლის გვერდის რეფორმის	გამსახურებული დასტურებული გვერდი გადამზადების.	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო		2017-2018		
	1.4 მსპეციალური სამართლის სახელმწიფო უმარტივებელი გამოხირვის უზრუნველყოფული ზოგადი გამოხდების დაგენერირების	სტანდარტი, რომელიც ითვალისწინებს სასტანდარტო უმარტივებელი გამოხირვის დამტკიცებული ფორმირებულ ინიციატივული პროექტები	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო		2017-2018		სახულმწიფო ბიუჯეტი
	1.5 აღმოჩენაურობის სასწავლის გვერდი დაგენერირების სამინისტრო პროექტების შემთხვევა	შექმნილია სამართლის აღმოჩენის აღმოჩენული სასწავლის გვერდი დაგენერირები	საქართველოს გამოთლებისა და მუსიკის სამინისტრო		2018	33 750.00	სახულმწიფო ბიუჯეტი

		დაწინებითი საფეხურის სასკოლო სახელმწიფო მინისტრის რეკომენდაციის შესაბამისი კონკრეტული და ზოგიერთი დასახლით საჯუროს სასკოლო სახელმწიფო კონფერენცია.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო		2017-2018	3 980 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი
	2.2 მოსწოდებულების კლასტრის რესურსების, თამაშებისა და არასატენის შეზღუდვები.	თამაში, არასატენი და კლასტრის რესურსების ასეთი, როგორიც დაწინებითი აცილებული და არასატენის შეზღუდვები.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო		2017-2018	2 000 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი
2. ზოგადი განათლების კულტურული საფეხურის სამსახურის მიერ მიმღებელის განათლებულებისა და გამოყენებულების	2.3 სამართლის ღოლივისაუკის შემთხვევის ხელშეწყობა ინსასტიტუტის, რომელიც წარმომადგენ აღმართის უფლებები, თამაშებისა, კლასტრისა და მოსწოდებულების მიზნები, საქართვის საკულტო და საკულტო-განათლებული სამსახურის მიზნები.	სამართლის ღოლივისაუკის შემთხვევის და უფლებების კონსერვირებისა და უფლებების თამაშებისა, კლასტრისა და მოსწოდებულების მიზნები, საქართვის საკულტო და საკულტო-განათლებული სამსახურის მიზნები.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო, სამსახურის მიზნების მისამართისა და მოსწოდებულების კონფერენციას გრძელები	2018	აღმინისტრის რეკომენდაცია		სახელმწიფო ბიუჯეტი
	2.4 სამსახურის ინიციატურული განვითარება-სკოლების აცილებული დაწინებულების, სამსახურის ლაშადობული მიზნების განვითარების შემთხვევა	გაზიდვითი როგორმასპინ სკოლებში შემთხვევა კულტურული და სპორტული ღიანების სამსახურის დასახურის აცილებული გრძელების სამსახური.	სასამართლოს და სამსახურის ინიციატურული განვითარების სამსახური, სამსახურის მიზნების მისამართისა და მოსწოდებულების კონფერენცია, MCC		2017-2018	2 000 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი
	2.5 სპეციალური საკამატო-მოდელური საქონის მუნიციპალური მიმღებელის მიერ მიმღებელის მიმღებელის სამსახურის განვითარების შემთხვევა	შემონალის სამსახურის მიერ მიმღებელის საკამატო-მოდელური საქონის მუნიციპალური მიმღებელის მიმღებელის განვითარების შემთხვევა	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო		2018	28 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი
	3.1 მასწოდელებთა პროფესიული განვითარების სამსახურის მიერ მიმღებელის მიმღებელის მიმღებელის განვითარების მიზნების განვითარების შემთხვევა	სასამართლო განვითარებული მდგრადი კონკრეტული სამსახურისა, სამსახურის მიზნების მისამართის უფლებების მდგრადი განვითარების შემთხვევა	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო, სამსახურის მიზნების მისამართის კონფერენცია	ამოცავების, უმცდელოს საკამატო-მოდელური დაწინებულების, სამსახურის მიზნების მისამართის კონფერენცია	2018		
3. სპეციალური და სწავლებული ხარისხის გაუმჯობესება	3.2 ავანსის უდინებელი, თამაშებისა, კულტურული მოქალაქეობის, სერია წევნების, კულტურული მოქალაქეობის და მდგრადი განვითარების, სამართლის სამსახურის უფლებების შეცვლის განვითარების შემთხვევა	შემონალის ტრანსფერისა და სერია ფორმის კულტურული და სპორტული განვითარების, როგორიცაა სერია აღმართის უფლებების, თამაშებისა, კლასტრისა და მოსწოდებულების მიზნების კულტურული მდგრადი განვითარების შემთხვევა	სასამართლოს მდგრადი კონფერენციას გრძელები	უმცდელოს საკამატო-მოდელური დაწინებულების, სამსახურის მიზნების მისამართის კონფერენცია	2017-2018	1 400 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი
	3.3 მასწოდელებთა პროფესიული განვითარებისა და კონფერენციების შეცვლის შესაბამისობის თვალსაზრისით.	სერია გადამზადებული და დამტკიცებული კულტურული და სპორტული განვითარების; სერიას კულტურული და სპორტული განვითარების შესაბამის კონფერენციებისა და ტრენინგების, მთა შორის კულტურული განვითარების შეცვლის განვითარების შემთხვევა	სასამართლოს მდგრადი კონფერენციას გრძელები	სამსახურის მდგრადი კონფერენციების, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო	2017- 2018		
	3.4 სკოლების მოსამართობის განვითარება.	სასკოლოს გადამზადებული მოსამართობის სამსახური; სამსახურის სკოლებისათვის ფინანსურირების მიზნების განვითარების როგორებისა და კულტურული განვითარების განვითარების შემთხვევა	სკოლები, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო, სამსახურის მდგრადი კონფერენცია		2017-2018		

	3.5 კონკურენციასა და ორგანიზაციის მასალებრივი განვითარება	კონკურენციასა და ორგანიზაციის მასალებრივი განვითარება	საქართველოს კონკურენციას და მუშაობრივის სამინისტრო	2017-2018		
4. ენერგეტიკა და სივრცისმოწოდებული შეცვლის განვითარებისა სტრუქტურულის ხარისხის გაუმჯობესება	4.1 ენერგეტიკის შექმნის შექმნის გადაწყვეტილების მიზანის მიზანის სამინისტროს შეცვლის შემთხვევის მასალის მიზანი	შექმნის გამოსილებისა და შემამტკიცებულის დანართების მიზანი.	სპონსორისა და გამოცემის გროვერის ცენტრი, საქართველოს განვითარებისა და მუშაობრივის სამინისტრო	2017-2018		სახელმწიფო ბიუჯეტი
	4.2 ენერგეტიკის შეცვლის განვითარების შექმნის შექმნის შექმნის შეცვლის მიზანის გაუმჯობესების მიზანი	შექმნის გამოსილებისა და შემამტკიცებულის დანართების მიზანი.	სპონსორისა და გამოცემის გროვერის ცენტრი, საქართველოს განვითარებისა და მუშაობრივის სამინისტრო	2017-2018	10 000.00	
	4.3 სკოლის დამსახურებული გამოყენების (CAT) ტრანსპორტისა და გარეობაზე	სკოლის დამსახურებული გამოყენების სამინისტრო განვითარების კვლევის მუშაობისთვის, მოსკოვის კულტ გადამტკიცებული	სპონსორისა და გამოცემის გროვერის ცენტრი, საქართველოს განვითარებისა და მუშაობრივის სამინისტრო	2018		
3. სტარტული პროექტი: საქართველოს გარეობის გაუმჯობესება						
1. საგარმოვალობრივი დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის თანამდებობის სამინისტროს სტრუქტურული მუშაობა	1.1 ინფრასტრუქტურისა და სანიტარიული-ჰიგიენის მიზანის გაუმჯობესება უსაფრთხო და ჯამში გარეობის შეცვლის მიზანით.	2018 წელს მუშაობელ/გარემონტის სკოლების მიერთვის შემასხის მიზანის დაკავებულებისა.	სპონსორის საგარმოვალობრივი დაწესებულების, ასოციაციის, ასამისათვის ორგანიზაციის	2018		სახელმწიფო ბიუჯეტი
	1.2 ჯამში ცოდნის წესის დამტკიცების მიზანის დასტურება და თან სამარტინო მოცემების მისამართის/რეკომენდაცია.	კონკრეტული სამახატი მოცემები/მომარტინო დასტურება შექმნილია კულტ მუშაობელ/გარემონტის სკოლებში.	სპონსორის საგარმოვალობრივი დაწესებულების ინფრასტრუქტურის გამოვარების საფეხური, საქართველოს განვითარებისა და მუშაობრივის სამინისტრო	2018	30 000 000.00	
	1.3 სკოლების უზრუნველყოფა ICT ტექნილოგიებითა და მაღლი სისტემების მიზანით.	სკოლებში აციურებულ სკოლის თვალშის როლებისა გარეობის (მოცემებისა და ა.შ.)	სპონსორის მიზანის საგარმოვალო სისტემა, საქართველოს განვითარებისა და მუშაობრივის სამინისტრო	2017-2018		
2. ნაეროსის მდგრადი, უსაფრთხო, თანმიმდევრული, მდგრადი კულტურის შექმნა მიმურიყებული გარეობის უზრუნველყოფა.	2.1 ნაეროსის მდგრადი, უსაფრთხო, თანმიმდევრული, მდგრადი კულტურის შექმნა მიმურიყებული გარეობის უზრუნველყოფა.	საქართველოს ცენტრ დაწესებული გადაწყვეტილების; მასშტაბურისას ასევე სკოლის მუშაობები;	სპონსორის საგარმოვალობრივი დაწესებულების, ასოციაციის, ასამისათვის ორგანიზაციის	2017- 2018		სახელმწიფო ბიუჯეტი
	2.2 ყველა დასტურებული პრიზის (მოსახლეთ, თებერ, ადამიანობრივი თეორეტიკოლოგია) ჩართულ უსაფრთხო, დოკუმენტაციისასთვის და ძალაშემსრულებლი თავისუფალი ტრადიციული სასკოლო გარეობის შექმნაზე.	მოსახლეთ და სხვა დასტურებული პრიზის მიმსახურების განვითარების შექმნილია (ასაულია სკოლის მიმკვეთებული დაუტენიტიზაცია); ასევე მისახლის დოკუმენტაციის პრიზის; მასშტაბის გადაწყვეტილების და წარმოედობის არამ კულტურული როგორის სკოლებში.	საქართველოს განვითარებისა და მუშაობრივის სამინისტრო, სკოლების დეცრიტი, საქართველოს დაწესებულების მისამართის სამინისტრო	2018		

2. მომულება მისამართის ინფრასტრუქტურის კავშირის, ჯანმრთელობის მომულებისა და მდგრადი სამუშაო განვითარების შემთხვევა	2.3 ჯანმრთელობის წესრიგის სურვილი პროცესის შემთხვევა (მის შემთხვევაში არის გვიჩვენის მიმღებები, სამუშაოულ-მუშაოების მომსახურება, სამუშაოულ-მუშაოების მომსახურება, უსაფრთხო და ჯანმრთელი საკეთოს უზრუნველყოფა).	ჯანმრთელობის წესრიგის სურვილის სკონსულტიური არიგისას გაუმჯობესებულია; გადამზადებულია სამუშაო 1000 მასწავლებელი;	სამასჯავლისალიტერატურული და მასწავლებელური განვითარების სამსახურის მიერთვის მიზანი	უზრუნველყო საგანმარტინო დაწესებულებები	2017- 2018
	2.4 მინდაციურის სამსახურის ფრენების ხელმისა გაზრდა.	გაუმჯობესებულია სამსახურის და ფრენების მიმღებები; მინდაციურის ფრენების ხელმისა განვითარებულია.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო, კულტურის მინისტრი, სამუშაოს მინისტრის დაწესებულებების მართვისას სამსახური		2017-2018
	2.5 სკოლის ინტერნეტურული გამოილების ხელმისა მართლენიერებულია და ტრანსმისიონის კულტორის განვითარება.	მისამართურებელია და ტრანსმისიონის საკითხოების სამსახურის შემადგენლობის კულტორული გამოილების სამსახურისათვის; მართლენიერებულის არასრულის საყვარელო მომსახურება;	სამასჯავლისალიტერატურული და მასწავლებელური განვითარების მიზანი	უზრუნველყო საგანმარტინო დაწესებულებები, ასოციაცია	2017-2018
	2.6 სკოლის მუზეუმის მომღერავებისა და კულტურული აქტივობის მიმღებებითი განვითარება/შექმნა და მისწარმოვალის	საკუთრებული ფრენებითი განვითარების შექმნა სკოლის სახელმწიფო მართვისა, ხელმისა განვითარების მინისტრი, კულტურისა და სპორტისასთავის გარემო	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო, კულტურის		2017-2018
	2.7 სკოლის აღმინიჭებული გადამზადებულია მიზანი გამოილების მისამართის სერვისის	მდგრინილია სკოლის აღმინიჭებული კურსები; მიმღებელი სკოლის აღმინიჭებული კურსების და განვითარებული მიზანის განვითარების მისამართის მისამართი აუტომატიზაცია	სამასჯავლისალიტერატურული განვითარების მიზანი	MCC	2017-2018
4. სტარტურილი არიგები: სკოლის აღმინიჭებულისა და მასწავლებელის მიზანებისა და ფრენების გაზრდა					
	1.1 დამზადებულის პროფესიონალური და სტატუსურის შემთხვევა სამსახურის საკონსალიტინისათვის, რომელთაც შეძლოთ ამ სამსახურის მიმღებების მდგრადი განვითარება - ანტერიორიულობის სკოლის, მინისტრის მუზეუმის ფრენებისა და მასწავლებელის სკოლის.	არასრული შემაბამისი პროფესია.	სამასჯავლისალიტერატურული განვითარების მიზანი		2018
	1.2 მასწავლებლის მიმღებების საგანმარტინო პროცესის ხასიათის გაუმჯობესება და მასწავლებელ სამსახურისამდებობის, რესპუსტისა და მასწავლებელის კურსების შემთხვევა.	პროფესიული გამომზადებულია შექმნილია ამაღლ სკოლის მიმღებების მასწავლებელის პროცესის სამსახურის მიმღებების, შექმნილია თანამდებობები დაწესებული; შექმნილია მიზანები მასწავლებლის საგანმარტინო პროცესის მასწავლებელის კურსების შემთხვევა.	უზრუნველყო საგანმარტინო დაწესებულებები, სამასჯავლის ხასიათის განვითარების კურსების დაწესებულებები, სკოლის		2017-2018
	1.3 შედეგის კამპანიის, მასწავლებლისა კომუნიკაციის და კულტორის ფრენებითი მომღერავის პრეცენტის ზრდა.	შედეგის კამპანიის კომუნიკაციის მასწავლებელის მდგრადი არიგისა და დაგენერირებული რაოდენობის გაფართოება, რომელიც პროცესის დაწესებულების აუტომატიზაცია; სულ მუზეუ მისამართის მასწავლებელის გამომზადება და უფლებამოქმედობის გამომზადება და დაწესებულების დაწესებულების გაზრდა.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებლის სამინისტრო, სამასჯავლისალიტერატურული განვითარების მიზანი	კურსის სტატუსი, აღმინიჭებული, შედეგი	2017-2018
					90 000.00
					სახელმწიფო ბიუჯეტი

	2.1 რესურსების მსპარვლებელთა პროფესიული განვითარებისათვის ხელისწილობრივი	ხელისწილი და ინდუსტრიალური მიმღებელების რესურსების მსპარვლებელთათვის ხელისწილობრივი; ინდუსტრიალური "massivebelief" ჩამოყალიბების როგორც 10%-ით.	სამასპარვლებელთა პროფესიული განვითარების მსპარვლებელთათვის ხელისწილობრივი; ინდუსტრიალური განვითარების და მეცნიერების სამინისტრო	HEIs, სამუშაოების, ასამართლებო მოვალეობები	2017-2018	565 000.00	სახულმწიფო მიუსაქმება
2. მსპარვლებელთათვის უფლებული განვითარების შემსრულებელის გარემოს შექმნა და მოუკიდებელი მიზანი	2.2 მსპარვლებელთა პროფესიული განვითარება და კონკურენციული მდგრადი მდგრადი უწყების მიზანებული განვითარების მსახურებელების, მათ შორის კულტურული სწავლით.	პროფესიული განვითარებისა და კონკურენციული მდგრადი უწყების მსახურებელის მიზანებული განვითარების მიზანებული განვითარების მსპარვლებელთათვის ხელისწილობრივი; მსპარვლებელთათვის მეცნიერება ტერიტორიული განვითარების მსპარვლებელთათვის ხელისწილობრივი 10%-ით არის გაზირდობა.	სამასპარვლებელთა პროფესიული განვითარების გარემოს შექმნის უფლებული გარემოს მიზანი		2017-2018	1 630 000.00	სახულმწიფო მიუსაქმება
	2.3 პროფესიული განვითარების დაცვისასახლის შექმნის უფლებული გარემოს მიზანი	მცირე განვითარების კორპუსის გამოცადებები აღინიშნების მიზანებული განვითარების მსპარვლებელთათვის ხელისწილობრივი; მსპარვლებელთათვის მეცნიერება ტერიტორიული განვითარების მიზანებული განვითარების რეალიზაცია;	საქართველოს გამოცადებებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სამასპარვლებელთა პროფესიული განვითარების გარემოს მიზანი	სამუშაოების, უმდებარესი სამსახურებისას მიზანებული განვითარების, სამასპარვლებელთა პროფესიული განვითარების მიზანი	2017-2018	970 000.00	სახულმწიფო მიუსაქმება
	2.4 კონკურენციული უმცირესობის სულიერის მსპარვლებლივა, სკოლის აღინიშნებისას და ადგი მასშებლიური მსახურების სახელმწიფო ერთეულის მიზანი	სახულმწიფო ერთეულის ერთეულისა, რომელიც მსპარვლებელთათვის და კონკურენციული მსახურების სახელმწიფო ერთეულის უფლებული მიზანების სახელმწიფო ერთეულის მიზანი	სა დამისასახლოების სახელმწიფო აღმოჩენის მიზანის სახელმწიფო ერთეულის უფლებული მიზანი	უმდებარესი სამსახურების დაწესებულებები	2017-2018	1 200 000.00	სახულმწიფო მიუსაქმება
	3.1 პროფესიული განვითარების მსპარვლებელთა მიზანებული განვითარების უზრუნველყოფის მიზანით, რომ აღინიშნების მიზანებული განვითარების უზრუნველყოფა და მათ მორის კულტურული მიზანებით.	პროფესიული განვითარების მსპარვლებელთათვის ხელისწილობრივი; მსპარვლებელთათვის მეცნიერება ტერიტორიული განვითარების მიზანებით, მათ მორის კულტურული მიზანებით.	სამასპარვლებელთა პროფესიული განვითარების გარემოს მიზანი	MCC	2017-2018		1 600 000.00
3. დოკუმენტის მომზადება, უფლებული განვითარების მსპარვლებელთათვის შექმნა	3.2 დოკუმენტის მომზადების აღდანების ფულადი და აღუფლები წამსალებელთათვის მიზანით.	დოკუმენტის მომზადების აღდანები, მათ მორის სახელმწიფო სექტორის მიზანი	საქართველოს გამოცადებებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018		
	4.1 მსპარვლებელთა დაცვისას/გათავისუფლების უზრუნველყოფის მიზანის უფლებული გარემოს მიზანი	დოკუმენტის გამოცადებისა და მეცნიერებული მასაზე მიზანი და უფლებული გადასატყობილობა.	საქართველოს გამოცადებებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სამასპარვლებელთა პროფესიული განვითარების გარემოს მიზანი		2018		აღმოჩენის უფლებელი მიზანი
	4.2 მსპარვლებელთა მოუკიდებელი ამაღლების ფულადი და აღუფლები წამსალებელთათვის მიზანით.	მსპარვლებელთა მოუკიდებელი ამაღლების აღდანები, მათ მორის სახელმწიფო სექტორის მიზანებით.	საქართველოს გამოცადებებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018		
5. სტრატეგიული არეალი: ზოგადი განვითარების ფლები დოკუმენტის უფლებული მომზადების სისტემის განვითარება							
1. კვებელი, განვითარებული დოკუმენტის სისტემა და აღუფლების მუშაობების აღმოჩენა	1.1 სკოლის მრეცეტებულისათვის მორის დოკუმენტის უზრუნველყოფის მიზანის შექმნა და მართვების მუშაობების უზრუნველყოფა.	სკოლის მრეცეტებისა და სამუშაოების მოდელი დამტკიცებული, სასკოლო მრეცეტების მიზანით; კამერული კურსობის სამართლებრივი მიზანი	საქართველოს გამოცადებებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018		
	1.2 სკოლის მრეცეტების გაუმჯობესება მცირე კონკურენციული სკოლების, მათ მორის მომზადების ასახულ დაწესებულებების.	მცირე კონკურენციული სკოლების სკოლისათვის სკოლის მრეცეტების სახელმწიფო უზრუნველყოფის ასახულ მომზადების კამერული კურსობის საკითხების მიზანით,	საქართველოს გამოცადებებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018		
	1.3 განიკური უსამართლებების სკოლის სკოლის მრეცეტების გაუმჯობესება	სკოლის მრეცეტებისათვის აუცილებელი სახელმწიფო მომზადების უზრუნველყოფის გეგმა და აღაურებელი საკითხები;	საქართველოს გამოცადებებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018		

2. პროფესიული განმაღლების ახდენ ნიჩქვის შექმნა და სკოლური კურსების სტანდარტების გამზირებულება:	2.2 პროფესიული განმაღლების მაცილების მიზნით, სტანდარტის სტანდარტების (მისამართის კულტურული და სამართლებრივი განვითარების სკოლური კურსების გამზირებულება:	პროფესიული განმაღლების ახდენ ნიჩქვის სტანდარტების მიზნით, სტანდარტის სტანდარტების გამზირებულების სკოლური კურსების გამზირებულება:	სტანდარტის განმაღლებისა და შემსრულებელის სტანდარტების გამზირებულება	დამოუკიდებელი ინიციატივის მიზნების გარემონტირება	2017-2018	1 000 000,00	სახელმწიფო მიუსაბჭოს დაწილებული მინისტრის
---	--	--	---	--	-----------	--------------	--

ამოცანა	აქტივობა	მოსალოდნელი შედეგი	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	განზოდილება ს პერიოდი	საპროგროზო ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო
სპეციფიკური მიზანი: უმაღლესი განათლების ინტერნაციონალურია და ხარისხიანი უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ინდიკიდის პიროვნული და პროფესიული განვითარებისა და დასაქმების გაუმჯობესებისთვის							
სტრატეგიული ამოცანა 1. უმაღლესი განათლების სისტემის შემდგომი მოძრაობისა და ინტერნაციონალურიანი უმაღლესი განათლებისა და ხარისხის ამაღლება							
	1.1 უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებში აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის შეფასებისა და განვითარების სკემებისა და მექანიზმების ხელშეწყობა	უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებში დაწყებულია აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის შეფასებისა და განვითარების სკემები და მექანიზმების შემუშავება	უსდები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, დონორები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	1.2 უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებში აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის განვითარების მექანიზმების გაძლიერება	უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებში დაწყებულია მექანიზმების შექმნა, რომლებიც ხელს უწყობენ აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის განვითარებას	უსდები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.3 აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის პროფესიული განვითარების პროგრამების შექმნა და დივერსიფიცირება (მაგ. სერთაშორისო მობილობა, მომზადება და გადამზადება)	დაწყებულია აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის ხართვა პროფესიული განვითარების პროგრამებში	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	„განათლების საერთაშორისო ცენტრი, ერაზმუს+	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.4 სასწავლო დარგების გამოვლენა, რომლებიც განიცდან აკადემიური/პედაგოგიური კადრების დეფიციტს (მაგ. აკადემიური საზოგადოების დაბერება, ახალი/მეტევების პროცესში მყოფი/სამომავლო დარგები) რათა მოხდეს შესაძლებლობების გაძლიერების პროგრამების შემუშავება (უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებები, სერთაშორისო განათლების ცენტრი, სხვა პროვაიდერები)	სასწავლო დარგების სიტუაციური ანალიზი აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის კუთხით	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები

	1.5 განათლების საერთომორისო ცენტრის კურსდამთავრებულთა სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან დაკავშირება, მათ შორის განსაზღვრულ სასწავლო დარგებში	დაწესებულია დაბრუნებულ კურსდამთავრებულთა სწავლების პროცესში ჩართვის პროცესი	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	განათლების საერთომორისო ცენტრი	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
1. სწავლისა და სწავლების ხარისხის გაუმჯობესება უმაღლესი განათლების სისტემაში.	1.6 უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში პრიფესიული განვითარების მექანიზმების შექმნა ახალი აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალის შესაძლებლობების გასაძლიერებლად	უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებში დაწესებულია აკადემიური/პედაგოგიური ინჟინინგისათვის პროფესიული განვითარების მექანიზმების შექმნა	უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.7 ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებისათვის კონკურენტული და სპეციალური მიზანის მიზანის მიზანის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის (მათ შორის ადაპტირებული ინფრასტრუქტურის) გასაუმჯობესებლად	გაუმჯობესებული ინფრასტრუქტურა	უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2017-2018		სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.8 სწავლებისა და სწავლის ტექნოლოგიების განახლება	განახლებული სწავლებისა და სწავლის ტექნოლოგიები	უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2018		სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.9 შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე სტუდენტებისათვის შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარება	უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ადაპტირებული ინფრასტრუქტურა	უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2017-2018		სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.10 ქუთაისის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის ინფრასტრუქტურის განვითარება	ქუთაისის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის განვითარებული ინფრასტრუქტურა	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	მიუნისის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტი, დონორი	2018	2 015 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები

	1.11 აკადემიური/პედაგოგიური პერსონალისათვის მომზადების პროგრამების შემუშავება უმაღლესი განათლების დონეზე სწავლებასა და სტუდენტთა შეფასებაზე ფოკუსირებით	შემუშავებულია აკადემიური/პედაგოგიურ ი პერსონალის მომზადების პროგრამები	უსდები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2018	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.12 არსებული აკადემიური პროგრამების შეფასება და განახლება შესაბამისი დაინტერესებული მსარებების ჩართულობით უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების შიდა დონეზე	აკადემიური პროგრამების შეფასების შედეგები და განახლებული პროგრამები	უსდები,	დონორები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	2017-2018	50 000.00 სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.13 შედეგზე დაფუძნებული პროგრამების ხარისხის შეფასების სისტემის განხორციელება საერთაშორისო პრაქტიკისა და ეკონომიკული სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების შესაბამისად	250 მდე აკრედიტებული პროგრამა ეკროპული სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების 2015 შესაბამისად	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	დონორები	2017-2018	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	2.1 მიზნობრივი პროგრამების შემუშავება უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში კვლევაზე დაფუძნებული განათლების ხელშესაწყობად	კვლევაზე დაფუძნებული განათლების ხელშესაწყობად შემუშავებული პროგრამები	უსდები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2018 ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	2.2. უმაღლესი აკადემიური განათლების სამიცვე საფუძვრის კურიკულურში ისეთი თემების ასახვა, რომელიც ხელს უწყობს სტუდენტების სამეცნიერო და ინოვაციური აზროვნების გაზითარებას.	უმაღლესი განათლების სამიცვე საფუძვრის კურიკულურში ასახული სამეცნიერო და ინოვაციური აზროვნების განვითარების ხელშემწყობი თემები	უსდები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2017-2018	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	2.3 უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სამეცნიერო ერთეულების რესურსების გამოყენება სწავლებსა და სწავლაში	სასწავლო პროგრამებში ინტეგრირებული კვლევითი კომპონენტები	უსდები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2017-2018 ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები

2. სამეცნიერო კვლევებისა და სწავლების ინტეგრაცია	2.4 ფაკულტეტის პერსონალის მოშზადების პროგრამები მათი კვლევითი უნარების გასაუმჯობესებლად	მოშზადების პროგრამები კვლევითი უნარების გასავითარებლად	უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	2.5 დამატებითი დაფინანსების წყაროების შექმნა საგრანტო პროგრამების მეშვეობით ახალგაზრდა მკვლევარების მოსაზრადებლად	დაფინანსებული დოკტორანტებისა და პოსტდოკტორანტი მკვლევარების გაზრდილი რაოდენობა	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	დონორები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	2.6 პროგრამის შემუშავება : ა) სტრუქტურირებული სადოკტორო განათლების ხელშეწყობისათვის ბ) კვლევითი კომპონენტის გასაძლიერებლად	სადოკტორო პროგრამების მოდერნზარის ხელშეწყობისათვის შემუშავებული პროგრამები	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	დონორები	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	2.7 დოკტორანტების მხარდაჭერა რეფერირებად ფურნალებში სამეცნიერო შრომების გამოსაქვეყნებლად	სადოკტორო პროგრამების შეფასების შემუშავებული და დამტკიცებული სტანდარტები	უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, დონორები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	2.8 კონკურენტული გრანტების სისტემა უმაღლესი საგანმინათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გასაუმჯდებესებლად (ლაბორატორიები, ინსტრუმენტები, ა.შ.)	გაუმჯობესებული ინფრასტრუქტურა	უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები

		<p>3.1 საქართველოს უმაღლესი განათლების პოპულარიზაციისა და საერთაშორისო სტუდენტების მოსაზღვად პროგრამის განხორციელება:</p> <ul style="list-style-type: none"> ა) შესაბამისი ინფრასტრუქტურის შექმნა ბ) საერთაშორისო სტუდენტების ჩარიცხვის პროცედურების გამოტკიცება <p>3.2 ქუთაისის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის დაფუძნება</p>	<p>საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებების საერთაშორისო სტუდენტთა გაზრდილი რაოდენობა განვითარებული ინფრასტრუქტურა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებების ქუთაისის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის ავტომატიზაციის განვითარება</p>	<p>უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო</p>	<p>მოუწენის ტექნოლოგიური უნივერსიტეტი, დონირი</p>	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახლმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები
3. საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემის ინტერნაციონალიზაცია		<p>3.3 სტუდენტებისა და აკადემიური პერსონალის მობილობის დაფინანსების სქემების განხორციელება</p>	<p>აკადემიური პერსონალისა და სტუდენტების მობილობის განხორციელებული პროგრამები მობილობის პროგრამებში მონაწილე აკადემიური პერსონალისა და სტუდენტების გაზრდილი რაოდენობა</p>	<p>განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო</p>	<p>განათლების საერთაშორისო ცენტრი, ერაზმუს+, დონირები</p>	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახლმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები
		<p>3.4 პარტნიორ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან ერთად ერთობლივი პროგრამების განხორციელების ხელმეწყობისათვის საკანონმდებლო ბაზის განვითარება</p>	<p>შემუშავებული საკანონმდებლო ბაზა</p>	<p>განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო</p>	<p>განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, დონირები</p>	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახლმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები
		<p>3.5 საერთაშორისო პარტნიორებთან ერთობლივი აკადემიური პროგრამების განვითარება</p>	<p>საერთაშორისო პარტნიორებთან ერთად შემუშავებული ერთობლივი აკადემიური პროგრამების გაზრდილი რაოდენობა</p>	<p>უსდ-ები, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო</p>	<p>ერაზმუს+</p>	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახლმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები

	4.1 საერთაშორისო პარტნიორებთან/ექსპერტებთან თანამდებობით დაფინანსების უფლებური და ეფუძნებანი მოდელის გამოვლენა ადგილობრივ სოციალურ და კუონიმურ ფაქტორებზე დაყრდნობით	შემუშავებულია უმაღლესი განათლების დაფინანსების ახალი მოდელი	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	უსდ-ები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
4. ეფუძნური და ეფუძნებანი დაფინანსების სისტემის შექმნა	4.2 სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავება, დამტკიცება და განხორციელება	შემუშავებული, დამტკიცებული და განხორციელებული სამართლებრივი ჩარჩო	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	უსდ-ები, დონორები	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	4.3 დაფინანსების ახალი მოდელის პილოტირება	უმაღლესი განათლების დაფინანსების ახალი მოდელი პილოტირებულია	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, უსდ-ები, დონორები	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	5.1 ავტორიზაციის ახალი მოდელის პილოტირება	ავტორიზაციის ახალი ESG- თან თავსებადი სტანდარტის მოდელი პილოტირებულია	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები, დონორები	2017		
	5.2 ხარისხის შეფასების სისტემის დაწერვა, რომელიც უზრუნველყოფს ხარისხის გარე შეფასების შედეგების უსდ-ების მიერ გათვალისწინებას.	შემუშავებულია შესაბამისი პროცედურები	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები, დონორები	2018	2 100 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	5.3 საერთაშორისო ექსპერტების, სტუდენტებისა და დამსაქმებლის ჩართვა ავტორიზაციის პროცესში.	სტუდენტები და დამსაქმებლი ჩართული არიან ავტორიზაციის პროცესში.	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები	2017-2018		

5. შედეგზე დაფუძნებული და განვითარებაზე ირიენტირებული ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის შექმნა	5.4 აკრედიტაციის ახალი სტანდარტებისა და პროცედურების შემუშავება, დამტკიცება, დამტკიცება და იმპლემენტაცია	აკრედიტაციის ახალი სტანდარტები შემუშავებული, დამტკიცებული და დანერგილია	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები, დონორები	2017-2018	1 550 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	5.5 ეფუძებული შესაბამისი პროცედურების შემუშავება, რომელიც უზრუნველყოფს ხარისხის გარე შეფასების მექანიზმების შედეგების უსდ-ების მიერ გათვალისწინებას.	სტუდენტები და დამსაქმებელი ჩართული არიან აკრედიტაციის პროცესში.	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები, დონორები	2018		
	5.6 საერთაშორისო ექსპერტების, სტუდენტებისა და დამსაქმებლის ჩართვა აკრედიტაციის პროცესში.	სტუდენტები და დამსაქმებელი ჩართული არიან აკრედიტაციის პროცესში.	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები	2018		
	5.7 უსდ-ების დახმარება თვითშეფასებისა და შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების შემუშავებაში.	უსდ-ებში განახლებულია შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმები.	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები, დონორები	2017-2018		
	5.8 განაცხადის გაკეთება ENQA-ს წევრობაზე	ENQA-ს წევრობაზე განაცხადი გაკეთებულია.	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	2018		
	5.9 განაცხადის გაკეთება WFME-ს აღიარებაზე	WFME აღიარებაზე განაცხადი გაკეთებულია	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	2018		
	5.10 სამუშაო ჯგუფების ფორმირება, დარგობრივი მახასიათებლების შემუშავება და დამტკიცება.	განახლებული/შემუშავებ ულია რეკულერებადი სპეციალიზების დარგობრივი მახასიათებლები	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	უსდ-ები, დონორები	2017-2018		

	5.11 ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს თვით-სერტიფიცირებისათვის მომზადება	ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩო მომზადებულია თვით-სერტიფიცირებისათვის	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	დონორები	2017-2018		50 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	5.12 ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩოს თავსეადობა ევროპულ საკვალიფიკაციო ჩარჩოსთან	ეროვნული საკვალიფიკაციო ჩარჩო თავსეადობა ევროპულ საკვალიფიკაციო ჩარჩოსთან	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	დონორები	2018			
2. სტრატეგიული ამოდანა: მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის ეფექტური შესაძლებლობების შექმნა								
1. წინმსწრების ცოდნის აღიარების მოსამზადებელი სამუშაოების დასრულება	1.1 წინმსწრები განათლების აღიარების მექანიზმების შექმნა	დაწყებულია წინმსწრები განათლების აღიარების მექანიზმების შექმნავება	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, უსდ-ჟიზ	დონორები	2018			
2. დისტანციური განათლების აღიარება	2.1 დისტანციური განათლების განათლების აღიარების ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების შექმნა	დაწყებულია დისტანციური განათლების აღიარების ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების შექმნავება	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები	2018		60 000.00	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
3. არაფორმალური განათლების აღიარების მიზანმენტის დამტკიცების შექმნა	3.1 კვლევის განხორციელება	დაწყებულია კვლევა	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	დონორები, შესაბამისი დაინტერესებული მსარეები	2018			
3. სტრატეგიული ამოდანა: ხარისხიანი განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა								
	1.1 უსდ-ებთან თანამშრომლობით სპეციალური საჭიროებების მქონე სტუდენტებისთვის ადაპტირებული რესურსების შემუშავება	სპეციალური საჭიროებების მქონე სტუდენტებისთვის შემუშავებული რესურსები	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, უსდ-ჟიზ	დონორები, სხვა პარტნიორები	2018			

1. ხარისხიანი ინკლუზიური უმაღლესი განათლების უზრუნველყოფა	1.2 უსდა-ებში ადაპტირებული ინფრასტრუქტურის შექმნისთვის დაფინანსების გამოყოფა	დაფინანსება გამოყოფილია და ინფრასტრუქტურა ადაპტირებულია	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო,	უსდა-ები, დონორები	2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	1.3 პერსონალისთვის ტრეინინგების შემუშავება და ჩატარება პერვიალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე სტუდენტებისთვის სერვისის მიწოდების მიმართულებით	უსდა-ების პერსონალისთვის ჩატარებულია ტრეინინგები სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე სტუდენტებისთვის სერვისის მიწოდების მიმართულებით	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	უსდა-ები, დონორები	2018		
2. ხარისხიანი უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება	2.1 უსდა-ებში ფინანსური დახმარების სქემების შემუშავება	უსდა-ებში შემუშავებულია ფინანსური დახმარების სქემები	უსდა-ები	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	2018	კურსონი საბანკო სექტორი	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	2.2 სტუდენტური სესხების სისტემის შემუშავება და კურსონ სექტორში უპირატესი სესხების სისტემის ლოგირება	შემუშავებულია სტუდენტური სესხების სისტემა და კურსო სექტორში უპირატესი სესხების სისტემა	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	კურსონ საბანკო სექტორი	2018		

2

1.5. ცვლილებების ინიცირება კვლევებისა და ინოვაციების საბჭოს შექმნისა და მისი დებულების დამტკიცების შესახებ მთავრობის დადგენილებაში.	ცვლილებები მთავრობის დადგენილებაში კვლევებისა და ინოვაციების საბჭოს შექმნისა და მისი დებულების დამტკიცების შესახებ განხილულია და განახლებულია კვლევებისა და ინოვაციების საბჭოს უფლებური ფუნქციონირებისა და STI-ს პილიტიკის განვითარებაში მისი როლის გაძლიერების მიზნით. სხვადასხვა საკანონმდებლო აქტი, რომელიც უკავშირდება ინოვაციებისა და კვლევების საკითხებს, ტექნოლოგიების ტრანსფერს, სახლმწიფო შესყიდვებასა და STI- სთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს მიღებულია.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი; სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი; საქართველოს კონსოლიდირების მდგრადი განვითარების სამინისტრო, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო - GITA.	IPR ეროვნული ცენტრი - საქართველო	2018

67

2. საქართველოს კვლევითი უნივერსიტეტებში, მთავარ ინტეგრირებულ სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტებსა და დამუშავდებულ კვლევით დენტრებში მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინიციატივის (STI) ინიციატივებისა და კვლევითი შესაძლებლობების მოდერნიზება და განხლება.	2.1 საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ მიღებულია განათლებული ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვის სპეციალური დაფუძნებების გამოყოფა.	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ მიღებულია განათლებული ინფრასტრუქტურის და კვლევითი გეგმები და პრიორიტეტი. შემუშავებულია შესაბამისი კვეთასება და ინფრასტრუქტურის და კვლევითი უნივერსიტეტებისა და დენტრების კვლევითი შაზის კუპონირვი გაუმჯობესება.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2017-2018	19 109 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი
	2.2. შოთა რუსთაველის საქართველოს კორპუსის სამეცნიერო უნივერსიტეტის და კონკრეტული წესით გრანტების გაცემა მომდინარე კვლევითი კროექტებისათვის კვლევითი აღჭურვილობის შეძენის, განახლებისა და განვითარებისათვის. კონკრეტულია მიმდინარე კვლევით პრიორიტეტთან და ფინანსდება საუკეთესო სამეცნიერო განაცხადები.	კვლევითი უნივერსიტეტებისა და დენტრების დამუშავების სექციასთან დაკავშირებული განახლებული საკონსტიტუციო აქტი მომზადებულია (2017) კვლევითი მოწყობილობებისა და აროგანრამების განვითარებისათვის. კონკრეტულია მიმდინარე კვლევით პრიორიტეტთან და ფინანსდება საუკეთესო სამეცნიერო ფონდი	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის საქართველოს კორპუსი	2017-2018	500 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი	
3. კარიერის განვითარების მექანიზმების ოპტიმიზაცია მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინიციატივის (STI) სექტორში საერთაშორისო კონკურენტული დაუინისების სექტორის შემუშავება მაღალ კვალიტეტით მეცნიერებისა და ახალგაზრდა კადრების კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცანკერებში მოზიდვის, შენარჩუნებისა და ინტეგრირების მიზნით.	3.1. უსდ-ებში შემავალი სამეცნიერო ერთეულებისა და დამოუკიდებელი კვლევითი ცენტრების/ინსტიტუტებისთვის პროფესიული დაფუძნებების (block funding) ამოქმედება.	უსდ-ებში შემავალი სამეცნიერო ერთეულებისა და დამოუკიდებელი კვლევითი ცენტრების/ინსტიტუტების კვლევის, აკადემიური და ტექნიკური პერსონალის მხარდაჭერა.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2017-2018	56 505 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი
	3.2. სპეციალური კონკურენტული დაუინისების სექტორის შემუშავება მაღალ კვალიტეტით მეცნიერებისა და ახალგაზრდა კადრების კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცანკერებში მოზიდვის, შენარჩუნებისა და ინტეგრირების მიზნით.	ახალგაზრდა მეცნიერების მოზიდვის, შენარჩუნებისა და კვლევით უნივერსიტეტებში ინტეგრირების მიზნით საბაზისი კვლევისა და სპეციალური კროექტების გრანტის ადმინისტრირება და გაცემა (SMART EDM ლაბორატორიები ახალგაზრდა მეცნიერების მოწყილეობით, რომელმაც განათლება მიიღეს საზღვარგარეთ და თანამშრომლობენ საერთაშორისო ცენტრებთან).	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	ოულიზის ცენტრი	2017-2018	411 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები
	3.3. უნივერსიტეტებსა და სამეცნიერო ცენტრებში აკადემიური და კვლევითი პერსონალის სამეცნიერო პროდუქტულობის, პუბლიკაციების, თანამშრომლობის და კვლევითი გრანტის წერის უნარების გაუმჯობესების მიზნით კარიერული გრანტების მექანიზმების უზრუნველყოფა (სამეცნიერო პორტალი, ტრენინგები და სხვ.).	გამოცხადება და ადმინისტრირება სპეციალური მოსამაზადებელი გრადეტერსათვის მდგრადი მიპაკტ უაქტორის მქონე ეუროპური გამოქვეყნების; ჰიროზონი 2020-ში კოორდინაციონური, სამუშაო პაკეტის ხელმძღვანელად, სამუშაოს ხელმძღვანელად განაცხადის გაკეთების, ჰიროზონი 2020-ის საერთო პროექტების დაწერის (თვინინგი, გრანტის წერის მომზადება, მიზნობრივი გრანტი MSCA პროგრამების დაწერვისთვის (www. uni.org.ge) კრაზმუს+ის ერთგული ოფისის ბაზაზე).	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	კვლევებისა და ინიციატივის უროკავშირის ჩარჩო პროგრამა ცენტროკავშირის დელეგაციიდან საქართველოში	2017-2018	1 103 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები

h/t

	<p>3.4. აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალის, არაეთვე სტუდენტების სამეცნიერო უნარების, შემოქმედებითი და მიზნებს აზროვნების გაფინანსების ხელშესყობა ფორმულები და არაფორმალური განათლების კველა საფეხურზე კლივის სამეცნიერო საქმიანობაში ინტეგრირებისა და მეცნიერების კომერციალიზაციის მიზნით.</p>	<p>Евр * BSH ქვეყნებს შორის მრავალმხრივი თანამშრომლობის ხელშემწყობი გრანტები (სამეცნიერო გრანტები, მობილობა, ერთობლივი კონფერენცია / სემინარი სკოლა), მსხვილი სამუშავლო ღიანისტებების პროფესიული (გრანტები, მიზნობრივი თემატური ღონისძიებები).</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკური ფინანსირებისა და მეცნიერების სამსახური - GITA, CRDF Global, კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო</p>	<p>კვლევებისა და ინიციატივის ფინანსირების ჩარჩო პროგრამა ევროკავშირის დელეგირდან საქართველოში</p>	2017-2018	408 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	<p>4.1. სტრუქტურირებული სადოქტორო პროგრამების განხორციელება (მათ შორის საერთაშორისო პარტნიორებთან თანამშრომლობით, მაგ. ფოლკსვაგენი - რუსთაველის ფონდის ერთობლივი დაუნინარებით სტრუქტურირებული სადოქტორო პროგრამები) და ფუნდაციელური სამეცნიერო პროექტების (FR) დაფინანსება ახალგაზრდა მეცნიერთა მონაწილეობით გამორჩეული სარისხის სამეცნიერო კვლევის ხელშესყობის მიზნით.</p>	<p>4 ქართულ-გერმანული სტრუქტურირებული სადოქტორო პროგრამა დაფინანსდა საგრანტო კანკურსის საფუძველზე, რომელის ადგინისტრირებას ახდენს ფოლკსვაგენი და რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი (1.6 მოლოდინი ლარი); 100-მდე ახალი ფუნდაციელური სამეცნიერო პროექტი იქნება მასრადაჭერილი 2018 წ. და წინა წლების (2014, 2016, 2017) 240 პროექტი გრძელდება (12.5 მილიონი ლარი 2018-ში; 11.08 მილიონი ლარი - 2017-ში)</p>	<p>განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი</p>	<p>ფოლკსვაგენის ფონდი, გერმანია</p>	2017-2018	25 180 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
	<p>4.2. საერთაშორისო პარტნიორებთან დოქტორანტურის 30-მდე სტუდენტისა და 30-ერთობლივი კვლევითი სტაუნირების დაფინანსება (DAAD - რუსთაველის ფონდის სტაუნირებით დოქტორანტურის სტუდენტებისა და პოსტ დოქტორანტებისათვის).</p>	<p>დოქტორანტურის 30-მდე სტუდენტისა და 30-ერთობლივი კვლევითი სტაუნირების კვლევით უნივერსიტეტებში DAAD - რუსთაველის ფონდის ერთობლივი სასტაუნირებით პოსტ დოქტორანტებისათვის).</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი</p>	<p>DAAD, გერმანია</p>	2017-2018	880 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები
<p>4. კვლევითი და საგანმანათლებლო პროგრამების ინტეგრირების ხელშესყობა კვლევითი უნივერსიტეტების საგანმანათლებლო პროგრამებში კვლევითი დაფინანსება (კვლევითი გრანტების პოსტ დოქტორანტებისათვის).</p>	<p>პოსტდოქტორანტების 100-მდე სამეცნიერო პროექტი დაფინანსდა 2 წლით საქართველოს კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცენტრებში ცვრასტატის კლასიფიკაციონით განსაზღვრული კველა სამეცნიერო მიმართულებით.</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი</p>			2017-2018	870 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	<p>4.4. დოქტორანტების სტუდენტების დაფინანსება (კვლევითი გრანტების დოქტორანტურის სტუდენტებისათვის)</p>	<p>დოქტორანტების 100-მდე სამეცნიერო პროექტი დაფინანსდა 2 წლით საქართველოს კვლევით უნივერსიტეტებში და ცენტრებში ცვრასტატის კლასიფიკაციონით განსაზღვრული კველა სამეცნიერო მიმართულებით.</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი</p>		2017-2018	678 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;

4.5. მაგისტრატურის სტუდენტების დაფინანსება (კვლევითი გრანტები მაგისტრატურის სტუდენტებისთვის)	მაგისტრატურის სტუდენტების 80-მდე სამეცნიერო პროექტი დაუინარჩუ 2 წლით საქართველოს კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცენტრებში ევროპურის კლასიფიკატორით განსაზღვრული ჯელა სამეცნიერო მიმართულებით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2017-2018	240 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
--	--	---	--	-----------	---------	---------------------

	4.6. ბაკალავრიატის სტუდენტების დაფინანსება (კვლევითი გრანტები ბაკალავრიატის სტუდენტებისთვის)	სპეციალური ბრძანებები მოშოადება კვლევით უნივერსიტეტში ბაკალავრიატის საუსტრულო კვლევითი პროექტების დაფინანსებასთან დაკავშირებით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2018	750 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	4.7. სადოქტორო სკოლების დაფინანსების სქემების მომზადება და წარმოდგენა კვლევითი უნივერსიტეტების ან უნივერსიტეტებისა და სამეცნიერო ინსტიტუტების/ცენტრების კონსორტუმისათვის.	სადოქტორო სკოლების გრანტების საკითხი განხილულია კვლევით უნივერსიტეტებთან და აარტიკორ საკრითირისო უსტრულობებულია სპეციალური ბრძანება ქართულ უნივერსიტეტებში სადოქტორო სკოლების განვითარების დაზიანანსებასთან დაკავშირებით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2018	798 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	5.1. ეროვნულ და ინსტიტუციურ დონეზე მეცნიერების, ტექნოლოგებისა და ინოვაციების (STI) მონაცემების შეგროვებისა და მონიტორინგის ერთიანი სსტატუსის შექმნა აკადემიური და კვლევითი პროსენალის სამეცნიერო პროდუქტიულობის ანალიზისათვის.	STI მონაცემების შეგროვების ინსტრუმენტი შემუშავებული და შეთანხმებულია კვლევით უნივერსიტეტებთან და სამეცნიერო ცენტრებთან განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ; გრანტების მართვის ერთიანი სისტემის (GMUS) მოსამართებელი სამუშაოები შესრულებული და ნაწილობრივ დახურვილია.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2018	250 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	5.2. მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის მიზანებისა და სარისახს მონიტორინგის ინდიკატორების (Key Performance Indicators) ინტეგრირება საგანმანათლებლო პროგრამების ხარისხის უზრუნველყოფასა და ადამიანური რესურსების მართვის სისტემებში.	ქართული სამეცნიერო პორტალის მოსამადებელი სამუშაოები შესრულებულია და ნაწილობრივ დაწერებულია შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ; ELSEVIER და Clarivate Analytics მონაცემთა ბაზებზე წვდომა განხორციელებულია და Scopus, Web of Science, SciVal Finder, Derwent Analysis გამოყენება STI შეფასებისას.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2017-2018	2 784 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
5 მეცნიერების, ტექნოლოგებისა და ინოვაციების (STI) სექტორის მართვისა და სარისახს მონიტორინგის სისტემის შექმნა ეროვნულ და ინსტიტუციურ დონეზე.	5.3. მეცნიერების მნიშვნელობის პროფესიონალური სისტემის განვითარების ხელშეწყობა კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცნობურებში (მეცნიერების მეცნებების სტრუქტურული ერთულების რეიტინგი, როგორიცაა კლევების აღმოჩენის მომზადება რესურსებით დაფინანსებული კლევების აღმინისტრირების ერთული, ტექნოლოგიების ტრნსფრის იფილი, შესაბამისი პოლიტიკის დოკუმენტაციისა და რეგულაციების მომზადება ინტელექტუალური სკულპტის უფლებებსა და ცოდნის გადაცემის საკითხებთან, სამეცნიერო კვლევის ეთიკისა და შესაბამისობასთან დაკავშირებით).	მზნობრივი გრანტები სახელმწიფო უნივერსიტეტებსთვის: მეცნიერების მართვის პროფესიონალური სისტემის შექმნა უნივერსიტეტების ბაზაზე (კვლევის ოფისი, კლევების ინტეგრირების ერთეული, ტექნოლოგიების ტრანსფრის ოფისი, NCURA, EARMA სწევობობასთან და ერთობლივ განვითარება, ინსტიტუციური განვითარება, რეგულაციების შემუშავების მშარდაჭერა).	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2017-2018	225 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონორთა პროექტები

	5.4.თანამშრომლობის ხელშეწყობა EARMA-სასან (მეცნიერების მენეჯერებისა და ადმინისტრატორების კვროპული ასოციაცია, კვროკავშირი) და NCURA-სთან (უნივერსიტეტების მეცნიერების ადმინისტრატორების ეროვნული სამუშაო, ასევე და მეცნიერების მენეჯერების პროფესიული განვითარების ტრენინგი უნივერსიტეტებსა და ცენტრებში.	უნივერსიტეტების მეცნიერების განვითარების ერთეულების თანამშრომლები არიან EARMA-ს (მეცნიერების მენეჯერებისა და ადმინისტრატორების კვროპული ასოციაცია, კვროკავშირი) და NCURA-ს (უნივერსიტეტების მეცნიერების ადმინისტრატორების ეროვნული სამუშაო, ასევე და მეცნიერების მენეჯერების პროფესიული განვითარების ტრენინგი უნივერსიტეტების მეცნიერების მენეჯერების განვითარების მიზნით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების საგანტო		2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	6.1.ქუენის სტრატეგიული მიმრთულებების განსაზღვრა მეცნიერების, განვითარებისა და ინოვაციების სისტემით დაინტერესებული მორის დაალიგის გაძლიერების სამუშაო, ასევე მორის დაალიგის გაძლიერების სამუშაო, აკადემიური, სახელმწიფო და კურძო სექტორების ჩართულობით.	სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეებს შორის დიალოგი იმრთება მუდმივად კლუკებისა და ინოვაციების საბჭოს, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, კუონიერისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, საქართველოს ინიციატივისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს ჩართულობით, კვეყნის პროინიტებული მიმრთულებების განსაზღვრის მოსამახადებელი სამუშაოები ჩატარებულია.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების საგანტო	კონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, კვლეულისა და ინოვაციების საბჭო	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	6.2.სექტორთა შორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობით პრიორიტეტულებების დაფინანსების სექტორის შემუშავება და დივერსიფიკაციება (მათ შორის გამოყენებით კლეივებისა და სამეცნიერო დაასახორის ჩართულობით სამეცნიერო-ტექნოლოგიური ინიციატივი კვლევების დაფინანსება).	გამოყენებითი კვლევითი გრანტი რევიზირებულია და ახალი გრანტი გამოცხადებულია გამასაზღვრულ პრიორიტეტულ მიმრთულებულებების დაფინანსების შემუშავება 5-მდე კვლევითი პროექტი, რომელიც საზოგადოების გამოწვევებზე თრიინიტიტებული და ზოგიერთი კვლევითი უნივერსიტეტებისა და ინდუსტრიის თანამშრომლობით, როგორც უნივერსიტეტების/ცენტრის და კურძო სექტორის პარტნიორობით/კონსალტინგით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების საგანტო	კონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, კვლეულისა და ინოვაციების საბჭო, საქართველო.	2017-2018	1 000 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
6. სტრატეგიული პრიორიტეტული დარგებისა და შესაბამისი დაფინანსების ხელშეწყობა მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) მიმართულებით, რომელიც მიზანად ისახავს ქვეყნის მდგრად განვითარებას.	6.3.ინოვაციური და ტრანსლაციური კვლევების პოლიტიკის ხელშეწყობა ტექნოლოგიების ტრანსფერის მასარდაჭერის მეცნიზმებით კვლევით უნივერსიტეტებში IPR და ტექნოლოგიების ტრანსფერის პოლიტიკისა და რეგულაციების პოლიტიკის განვითარების საკითხებთან დაკავშირებით.	დაწერვილია ტრეინინგები და კორესპონდინგთავარი კვლევით უნივერსიტეტებში და ცნობრებში IPR და ტექნოლოგიების ტრანსფერის პოლიტიკისა და რეგულაციების პოლიტიკის განვითარების საკითხებთან დაკავშირებით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების საგანტო	კონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, კვლეულისა და ინოვაციების საბჭო, საქართველო.	2017-2018	200 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;

<p>6.4. უნივერსიტეტშია და კვლევით ცენტრებში იმსტიტუციური ტრეინინგების სქემების ხელშეწყობა კვლევის შედეგების კომერციალიზაციის პროცესის განვითარების მიზნით (ისტორიული სკოლების დაცვის ერთნაობის დაცვის ერთნაოლოგიური ცენტრთან - „საქართველოს ინიციატივისა და ტექნილოგიების სააგენტოსთან (GITA) თანამშრომლობით).</p>	<p>ტრეინინგები და ვორქშოპები მომზადებული და დანერგილია საერთაშორისო პარტნიორებთან თანამშრომლობით მთავარ კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცენტრების IPR და ტექნიკოლოგიების ტრანსფერის საკითხებთან დაკავშირებით.</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ მოთა რუსთაველის რიოველები სამეცნიერო ფონდი, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნიკოლოგიების სამსახური, საქართველოს სამინისტრო</p>	<p>ცენტრმისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, კვლევებისა და ინოვაციების სამსახური, საქართველოს სამინისტრო</p>	<p>2017-2018</p>	<p>200 000</p>	<p>სახელმწიფო ბიუჯეტი;</p>
--	--	--	--	------------------	----------------	----------------------------

	6.5. მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემაში სამეცნიერო კვლევისა და ინდუსტრიის თანამშრომლობის წარადგენური სპეციალური მიზნობრივი ღონისძიებებისა და დაფინანსების სკემების საშუალებით.	საეკიალური საშუალო ღონისძიებების მომზადება და დაფინანსება აკადემიასა და ინდუსტრიას, აკადემიასა და კერძო სკოლოს შორის თანამშრომლობის მხარდაჭერის მიზნით. Pre	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სისპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების საგენტო	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, კვლევებისა და ინოვაციების საგენ, საქპატენტი.	2017-2018	100 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	7.1. ღია კონკურსის წესით დაფინანსების სკემების შემუშავება საქართველოს კულტურული და მატერიალური მემკვიდრეობის კვლევისა და პოპულარიზაციის მიზნით.	საზღვარგარეთ და ქუყნის შეგნით არსებულისაქართველოს კულტურული და მატერიალური მემკვიდრეობის კვლევისთვის გრანტების აღმინისტრირება და გამოცადება. 8 გრანტი გაცემულია კვლევით უნივერსიტეტებზე საერთაშორისო კვლევით ცენტრებთან და ინსტიტუტებთან თანამშრომლობით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სისპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2017-2018	480 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	7.2. საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების პოპულარიზაციის მიზნობრივი საერთაშორისო კონფერენციებისა და სეზონური სკოლების მხარდაჭერა.	განახლებულია ბრძანება საქართველოს შემსწავლილი მეცნიერებების პოპულარიზაციის მიზნობრივი საერთაშორისო კონფერენციებისა და სეზონური სკოლების გათანხმება შესახებ, გამოცადებულია საგრანტო კონკურსი და კოველჩალურიად ფინანსდება 2 საერთაშორისო ღონისძიება საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების პოპულარიზაციის მიზნით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სისპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2017-2018	120 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
7. ქართული კულტურისა და ეროვნული იდენტობის დაცვასა და პოპულარიზაციაზე ირიენტირებული მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) პროგრამებისა დაფინანსების სკემების შემუშავება და განხორციელება.	7.3. საზღვარგარეთ საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების ცენტრებისა და პროგრამების განვითარება.	კონკურსის გამოცადება და 5 სტანდიტის გაცემა საქართველოს შემსწავლელ მეცნიერებებში ოქუსორდის უნივერსიტეტის კვლევითი ვიზიტის მიზნით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სისპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	ოქუსორდის უნივერსიტეტი	2017-2018	630 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დოკორთა პროექტები

<p>7.4. საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების საერთაშორისო ინტერდისციპლინური ცენტრის შექმნის მიზნით (ინსტიტუტთაშორისის და სექტორთაშორისის თანამშრომლობის საფუძველზე, რამელიც მოიცავს ყველა შესაბამის დარგს, როგორიცაა: არქიოლოგია, კულტურა, ხელოვნება, ისტორია, ლიტერატურა, კულტურული, აგრარული მეცნიერება, გეოლოგია, გეოგრაფია, ბიომარკალუროვნება, სოციალური მეცნიერებები და სხვ. ტრეინინგების კომპონენტებით და საქართველოს კორტუალური მუზეუმით) მზნაშირივი პროექტის მომზადება და დანერგვა.</p>	<p>საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების საერთაშორისო ინტერდისციპლინური კვლევითი ცენტრის კონცეფცია შემუშავებული და განხილულია შესაბამის დაინტერესებულ მთარევთან (სამნინისტროები, კვლევითი უნივერსიტეტები და ინსტიტუტები, გენერაცია, სამინისტრო, სსპ მოთა რუსთაველის ეროვნული უნივერსიტეტები/ცენტრები). განვითარების უზამევლენი შექმნილია.</p>	<p>საქართველოს განვითარების კონცენტრირებული და მომზადება და დანერგვა.</p>	<p>კულტურის სამინისტრო, კონიმიჯისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, საქართველოს ეროვნული მუზეუმი, მარითადი კვლევითი უნივერსიტეტები და დამოუკიდებელი კვლევითი ცენტრები (საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების პროცესის მიზნით).</p>	<p>2017-2018</p>	<p>ადმინისტრაციული რესურსი</p>	<p>სახლმუზიფა ბიუჯეტი;</p>
<p>2. სტრატეგიული ამოცანა: ქვეყანაში მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) როლის, სტატუსისა და ღირებულების გაძლიერება და მისი, როგორც ქვეყნისათვის სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი, ეროვნული პრიორიტეტის პოზიციონირება.</p>						

	1.1. მეცნიერების ფესტივალის პროგრამის განვითარება და მისი ინტერირება საერთაშორისო სამეცნიერო ფესტივალებთან (მაგ: ევროკავშირის კვლევისა და ინოვაციების ჩარით პროგრამა „პორიზონტ 2020“-ის ფარგლებში არსებული სამეცნიერო ფესტივალი - „მეცნიერების დაწე“).	სამეცნიერო ღონისძიებებისა და სემინარების ორგანიზება ცნობებისა და საქართველოში მოღვაწე მეცნიერების მომაწილეობით, ვორუპოების მეცნიერების პოპულარიზაციისათვის მეცნიერების ყოველწლიური ფესტივალის ფარგლებში.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ მითა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2017-2018	1 121 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	1.2. ყოველწლიურად პრემიებისა და ჯილდოების მინიჭება წლის საუკეთესო მეცნიერებისა და მეცნიერთა ჯგუფებისათვის.	20-მდე გამოჩენილი მეცნიერი დაფინანსდა 2 წლის განმავლობაში სამუნიციმებებისათვე, აგრარული, სოციალური მეცნიერებების, ინიციატივის, ჰუმანიტარიისა და საქართველოს მემსწავლელი მეცნიერებების მიმართულებით და კონკურსის საფუძვლზე, რომელსაც ყოველწლიურად აცანდებს და ადმინისტრირებს უკითხებს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ მითა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი		2017-2018	70 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
1. მეცნიერების, ტექნილოგებისა და ინოვაციების (STI)-ს პოპულარიზაცია ფინანსურული და არაფინანსური განათლების ყოველ საფეხურზე.	1.3. მიზნობრივი პროგრამების და პრემიების განხილვებისათვე, საშუალო სკოლებში მეცნიერების, ტექნილოგიებისა და ინოვაციების (STI) პოპულარიზაციის მიზნით (მაგ: პოპულარულ საერთაშორისო საექსპორტო გამოცემებთან თანამშრომლობთ, National Geographic, საჯარო ლექციები, ღონისძიებები, კამპანია).	ტელევიზიონითა და რადიოთით შეცნიერების საუკეთესო შედეგების ფართო მასშტაბობა შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდისა და National Geographic (საქართველო) თანამშრომლობის საფუძვლზე STI-ს პოპულარიზაციის მიზნით.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ მითა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	გამომცემლობა National Geographic	2018	100 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	1.4. ფართო საზოგადოებასა და მეცნიერების, ტექნილოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემასა და ფართო საზოგადოებას მიზრს არსებულ დისტანციის შემზირება საუკეთესო კვლევითი ინოვაციური პროექტების მედევნები გაზიარების გზით (პრეზენტაციების/საჯარო ლექციების ცირკულაციისათვე, საშუალო სკოლებში, უნივერსიტეტებში, საუკეთესო სამეცნიერო გრანტების და მიღწევების მიმოხილვა მედიის საშუალებით და სხვ.).	საეცვალური ტე/რადიო გადაცემის, ინტერნეტ გამოცემების/რებრიკების შექმნის კონცეფციისა და დეტალური სამუშაოდო გეგმის შემუშავება ყველაზე წარმატებული STI პროექტებისა და პოპულარული სამეცნიერო პროექტების, მთავარ რუსთველის ეროვნული სამეცნიერო გრანტების საუკეთესო მაგალითების წარმოსაჩინად. პოპულარული სამეცნიერო პრეზენტაციების/საჯარო ლექციების სერიების პროექტის მიზანად 2019 წლისთვის გამოჩენილი მეცნიერების მეცნიერების საშუალო სკოლებში ჩატარების მიზნით, კონცერენცია და გვემა განხილული იქნება შესაბამის დაინტერესებულ მთარებთან.	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო		2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;

	<p>2.1. ახალგაზრდა გამომგონებელთა და მკერდისათვის დაფინანსების ღია საგრანტო წესით დაფინანსების სქემების ხელშეწყობა სკოლის მოსწავლეებისათვის („ლეონარდო და ვინჩი“ კონკურსი) და სკოლისა და უსდ-ების მასწავლებლების კრითიკული კონკურსით პროექტებისთვის სკოლის მოსწავლეთა ჩართულობით.</p>	<p>2 წლის განმავლობაში 8-მდე პრიზი გაიცა ახალგაზრდა გამომგონებელებსა და მკერდისათვის მოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ადმინისტრირებული ღია საგრანტო კონკურსის "ლეონარდო და ვინჩი" ფარგლებში.</p> <p>2 წლის განმავლობაში დაფინანსდა 15-მდე პროექტი სკოლის მოსწავლეებისა და უსდ-ების აკადემიური პრესონალის ყოველწლიური საგრანტო კონკურსის საუკეთესობით.</p>	<p>საქართველოს განთლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შითა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი</p>	<p>TBC ბანკი</p>	<p>2017 - 2018</p>	<p>220 000</p>	<p>სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები</p>
--	---	---	---	------------------	--------------------	----------------	--

<p>2. კვლევითი კომპეტენციებისა და ინკვირიტის აზრიუნების განვითარების ხელშეწყობა, სამეცნიერო ეთიკის პოპულარიზაციის ფორმალური და არაფორმალური განათლების თითოეულ საფეხურზე.</p>	<p>2.2. STEM საგნების კვლევითი ინფორმატურულის გაუმჯობესება საშუალო სეილებში და კვლევითი უზრუნველყოფის ინოვაციური აზრიუნებისა და კვლევითი ეთიკის განვითარების მოზნით გენერაცულური პროგრამა აქტივობების შემუშავება და დაწერვა.</p>	<p>STEM საგნების კვლევითი ინფორმატურულის გაუმჯობესების კუნძულების შემუშავებულია და განიღებულია შესაბამის აზრიუნებისა და კვლევითი ეთიკის სასწავლო გეგმვითი ინტეგრირების ხელშეწყობა. სპეციალური პროგრამა მომზადებულია და ამიტებდება 2019 წლიდან.</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო</p>	<p>MCC, TPDC</p>	<p>2018</p>	<p>აღმინსიტრაციული რესურსი</p>	<p>სახელმწიფო ბიუჯეტი;</p>
	<p>2.3. საშუალო სკოლებისა და კვლევით უნივერსიტეტებში ინოვაციური აზრიუნებისა და კვლევითი ეთიკის განვითარების მოზნით ექსპრაცულური პროგრამის შემუშავება და დაწერვა.</p>	<p>მეცნიერების პოპულარიზაციის, საშუალო სკოლებში ინიციატივის აზრიუნებისა და კვლევითი ეთიკის განვითარების აზრიუნების მოზნით დოკუმენტების სერია იმპრეტა თსუს საბაზო უნივერსიტეტსა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებულ სამეცნიერო პიკნიკზე.</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო</p>	<p>თსუ, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი</p>	<p>2018</p>	<p>20 000</p>	<p>სახელმწიფო ბიუჯეტი;</p>

3. სტრატეგიული ამოცანა: საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის ინტერნაციონალიზაცია და დაფინანსების რესურსების დივერსიფიცირება

<p>1. ევროკაციონის კვლევისა და ინკვირიტის ჩარჩო პროგრამები (პორიზონტ 2020) და სხვა საკრითიშირისო სააგნიტოების დაფინანსების სერვისულებისა და მონიტორინგის მიზნით.</p>	<p>1.1 გრანტისთვის მოსამზადებელი სკემების შემუშავება (საინფორმაციო დღევები, კონსულტაციები, ტრენინგები) საქართველოში მოღვაწე მეცნიერების პორიზონტ 2020 ისა და სხვა საერთაშორისო ჩარჩო პროგრამების მონიტორინგის მიზნით.</p>	<p>10-მდე გრანტისთვის მოსამზადებელი ღონისძიებების ჩატარდა პორიზონტ 2020-ის საგრანტო კონკურსში მონაწილეობის მიზნით კონსორციუმების შექმნის ხელშესაწყობად. მეცნიერების სხვადასხვა საინფორმაციო დღევები და ვორკშოპის სპეციალურ პორიზონტ 2020-ის საგრანტო კონკურსში მონიტორინგულ თემატურ საკითხებზე. (ERC, MSCA, etc. Eap PLUS პროექტთან თანამშრომლობით). მოწოდებული კორპუსის მიერთობის და დაწერვის ადგილობრივი დაინტერესებული პირებისათვის, მკვლევარებისათვის სამეცნიერო დიასპორის ჩართულობით (Eap PLUS პროექტთან თანამშრომლობით).</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული საერთორი ფონდი</p>	<p>ERC, Eap PLUS პროექტის კონსორციუმის წევრები/პარტნიორები (ZSI, CeRRIS, BeliSA, CIP, DLR, EBN, ICARTI, INNOTSD, IPPT-PAN, NAS RA, NASU, RCISD, SPI, UKRTCHNIFORM); საქართველოს კლევითი უნივერსიტეტები</p>	<p>2017-2018</p>	<p>322 500</p>	<p>სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები</p>
<p>1.2. პორიზონტ 2020 ეროვნული საკონტაქტო პირების ქსელის გაძლიერება.</p>	<p>ეფექტური კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის ხელშეწყობა "NCPs Online" ინფორმაციისა და მონაცემთა წაკადის ახალი კონფიგურაციის წამოდგენა და პილოტირება. NCP ქსელის ტრეინინგი Eap PLUS პროექტის ფარგლებში.</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული საერთორი ფონდი</p>	<p>ERC, Eap PLUS პროექტის კონსორციუმის წევრები/პარტნიორები (ZSI, CeRRIS, BeliSA, CIP, DLR, EBN, ICARTI, INNOTSD, IPPT-PAN, NAS RA, NASU, RCISD, SPI, UKRTCHNIFORM); საქართველოს კლევითი უნივერსიტეტები</p>	<p>2017-2018</p>	<p>10 000</p>	<p>სახელმწიფო ბიუჯეტი; დანართა პროექტები</p>	

	<p>1.3. სამეცნიერო საზოგადოების ცონბადობის ამაღლება პორტატინტ 2020-ისა და სხვა ჩარჩო პროგრამების შესახებ სპეციალური ვებ-პორტალის შექმნისა და კველა მესამლო ინსტრუქციის გამოყენების გზით.</p>	<p>კონკურსის გამოცხადებებთან, პროგრამებთან, სხვა შესაძლებლობებთან დაკავშირებული მონაცემების განაზონების ტექნოლოგიური სამულების შემუშავება და პილოტირება.</p> <p>ERASMUS+ ეროვნულ იფისთან თანამშრომლობა MSCA საგრანტო კონკურსის და პროგრამების შესახებ საქართველოს უსდებები გავრცელების მიზნით ERC ვებ-გვერდისა და სხვა ონლაინ საშუალებების გამზირება, EaP PLUS პროექტის პლატფორმის საშუალებით ინფორმაციის გაურცელება EaP PLUS ვებ-გვერდზე.</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი</p>	<p>უნივერსიტეტები, კვლევითი ცნებურები, GITA; ERASMS+ პროგრამა საქართველოში - Uni.ge; საქარტენტი, ERC, EaP PLUS პროექტების კონსორტუმის წევრები/პარტნიორები (ZSI, CeRRIS, BelISA, CIP, DLR, EBN, ICARTI, INNOTSD, IPPT-PAN, NAS RA, NASU, RCISD, SPI, UKRTCHNIFORM);</p>	2017-2018	161 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები
	<p>2.1. ძლიერი სამეცნიერო დარგების კლასტერების (სამეცნიერო - საჯარო - ბიზნეს სექტორის კონსორციუმების) იდენტიფიკაცია და საზღვარგენერაცია ცონბილ მეცნიერებთან და შესაბამის სამეცნიერო ცენტრებთან მდგრადი თანამშრომლურ ურთიერთობისა და მართვების ხელშეწყობა. (კვლევითი სტაურების სქემები, ERA Chairs, ERC PI მოწევული მკვლევარები და სხვ.).</p>	<p>საერთაშორისო და ეროვნული სამეცნიერო გრანტების დარგებისა და კვეთარებების, ასევე საერთაშორისო პარტნიორების მიხედვით ანალიზი.</p> <p>ბილაურალური პროგრამების ადმინისტრირება ტრანსლიცია კვლევითი იდენტიფიკაციისა მასიური სამობისა და მონიტორინგის (CNR, CNRS PICS, STCU, ISTC, TUBITAK etc.) ანალიზის მიზადვით.</p> <p>ელექტრონულ პუტლიკაციებისა და შესაბამის მონაცემთა ბაზზეზე წილიმა, ასევე ანალიტიკური საშუალებების გამზირება ქრისტული კვლევითი უსდებებისა და ცნებურების, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, საქართველის მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიის, სიუფლის მცხოვრების მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მიერ (ELSEVIER, Clarivate Analytics მონაცემთა ბაზები).</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, კვლევითი უნივერსიტეტები</p>	<p>უნივერსიტეტები, კვლევითი ცნებურები, GITA; ERASMS+ პროგრამა საქართველოში - Uni.ge; საქარტენტი, ERC, EaP PLUS პროექტების კონსორტუმის წევრები/პარტნიორები (ZSI, CeRRIS, BelISA, CIP, DLR, EBN, ICARTI, INNOTSD, IPPT-PAN, NAS RA, NASU, RCISD, SPI, UKRTCHNIFORM);</p>	2017-2018	3 548 400	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები
	<p>2.2. მეცნიერების საერთაშორისო მობილობის გაძლიერება, საქართველოს კლევით უნივერსიტეტებსა და ცნებურებში უცხოული გამომჩნილი მეცნიერებისა და სამეცნიერო დიასტორის მოწინავე წარმომადგრენების მოზიდვის ხელშეწყობა (DI, SMART Lab პროექტები და სხვ.).</p>	<p>ყოველწლიული გადასახადების გადახდა საერთაშორისო პროგრამებში (CERN, DUBNA) ქართველი მეცნიერების საერთაშორისო კელევრით პროექტებში მონაწილეობისა და ინტერაქტურული და სხვა სამუშალებებზე წილიმის გაზიდვის ხელშეწყობად.</p> <p>პორტატინტ 2020-ის წლიური გადასახდის გადახდა. მეცნიერთათვის თანამდებობის უზრუნველყოფა ეკორეავშირის კვლევებისა და ინოვაციების სარჩევ პროგრამის ფონგლების გამოცხადებულ საგრანტო კონკურსებზე. ადგილობრივი გრანტების განხილვის მიზნით (სამიგრზაურო განაწილების საერთაშორისო კონფერენციებში, სეზონურ სკოლებში, საშუალებლო ღონისძიებებში მონაწილეობა).</p>	<p>საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, კვლევითი უნივერსიტეტები</p>	<p>EC, CERN, DUBNA, EaP PLUS პროექტების პარტნიორები (კონსორტუმი: ZSI, CeRRIS, BelISA, CIP, DLR, EBN, ICARTI, INNOTSD, IPPT-PAN, NAS RA, NASU, RCISD, SPI, UKRTCHNIFORM);</p>	2017-2018	11 165 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები

2 საერთაშორისო, გრძელვადიანი თანამშრომლობის ინსტრუმენტებისა და პროცესების განხორციელების ხელშეწყობას საქართველოს მეცნიერებებს, ტექნილოგებისა და ინიციატივის (STI) სისტემაში.	2.3. ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სფეროში ფართომასშტაბიან სამსახურის ღონისძიების ორგანიზების მხარდაჭერა საქართველოში.	სპეციალური საგრანტო კონკურსის ადმინისტრირება კვლევითი ორგანიზაციებისათვის და გრანტების გაცემა საერთაშორისო ღონისძიებების ორგანიზაციისათვის (კონფერენციები, სეინსურ სკოლები, ინტენზიუმები). 20-მდე ღონისძიება დაფინანსდა კურისტატის კლასიფიკატორით განსაზღვრულ კველა დარგში.	საქართველოს განთლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი,	EC, CERN, DUBNA, EaP PLUS პროექტის პარტნორები (კონსორიუმები: (ZSI, CeRRIS, BellISA, CIP, DLR, EBN, ICARTI, INNOTSD, IPPT-PAN, NAS RA, NASU, RCISD, SPI, UKRTCHNIFORM);	2017-2018	940 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი; დონირთა პროექტები
	2.4. საერთაშორისო კვლევით ცენტრებსა და უნივერსიტეტებში კურსდამთავრებული ან მოლაპან საქართველოს მოქალაქეობის მუნიც მეცნიერითა სამშობლოში დაბრუნებისა და ინტეგრირების ხელშეწყობა (Brain gain, repatriation schemes).	საერთაშორისო კვლევით ცენტრებსა და უნივერსიტეტებში კურსდამთავრებული ან მოლაპან საქართველოს მოქალაქეობის მუნიც მეცნიერითა მოზიდვის მიზნით საგრანტო კონკურსები გამოიცხადებულია.	საქართველოს განთლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	კვლევითი უნივერსიტეტები	2017-2018	200 000	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	2.5. სხვა საერთაშორისო შესაძლებლობების გამოყენების ხელშეწყობა (როგორიცაა მაგ. COST აქტივობებში ჩართვა, JRC (ერთობლივი კვლევითი ცენტრი) პროცესებში მონაცენებისა და ERA NET (კვროპის კვლევითი სივრცე) აქტივობებში მონაცილეობა).	პირითად დაინტერესებულ პირთათვის და პოტენციური ზემოქმედიანებისათვი COST, JRC, ERA NET, JTI და JRI აქტივობების შესახებ ინფორმაციის მიზნით მიზნით საინიციატივო დღებისა და ვორკშოპების ორგანიზება.	საქართველოს განთლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	კვლევითი უნივერსიტეტები, საქართველოს ინიციატივისა და ტექნოლოგიების სააგენტო -GITA, საქართველო	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;
	2.6. საერთაშორისო კვლევითი ცენტრების მომზადება და შექმნა საქართველოში (რომელიც მხარს დაუჭირს ერთობლივ, ბილატერალურ და მრავალმხრივ, ინტერდისიპლინურ, სექტორთაშორისი თანამშრომლობის კვლევით პროექტებს), შესაბამის ტრენინგების საერთაშორისო პარტნიორების/ცენტრების აქტივო რართვა.	საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებების ინტერდისიპლინური საერთაშორისო კვლევითი ცენტრის კონფერენცია შემუშავებულია, განხილულია დაინტერესებულ პირებთან და პოტენციურ საერთაშორისო პარტნიორებთან. ცენტრის შექმნის გზამკვლევი შემუშავებულია და შეთანხმებულია კველა შესაბამის სახელმწიფო და კურო თანამდებარებასთან.	საქართველოს განთლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	საქართველოს განთლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სსიპ შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, კვლევითი უნივერსიტეტები	2017-2018	ადმინისტრაციული რესურსი	სახელმწიფო ბიუჯეტი;

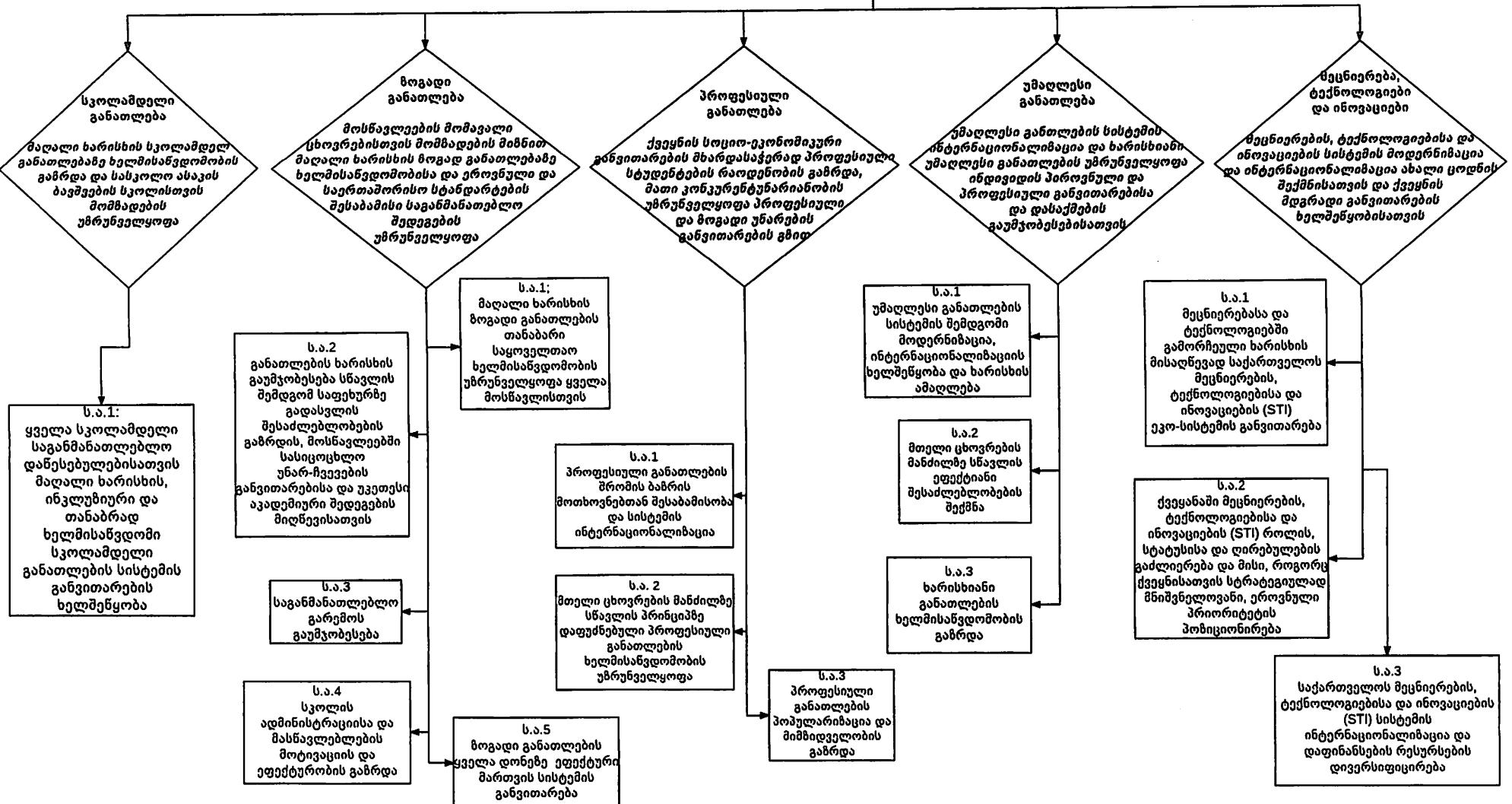

საქართველოს მთავრობის ხელვა განათლებასა და მეცნიერებასთან მიმართებაში გულისხმობს ისეთი სისტემის განვითარებას, რომელიც უმრავლეს ეროვნული და ზოგადსაკამარი დირექტორების შემოწმების განვითარების და კონკრეტულისა მოქალაქეების აღმოჩა, რომელთაც წევლით შეაქვთ ცოდნის ეკომონიკის მშენებლობასა და ძლიერი სამოქალაქო სამოცავების შამოცალისამ

განათლება და მეცნიერების ეკონომიკური და მდგრადი განვითარების ქავეტებით. უსაბაძისად, საქართველოს მთავრობის მისამ ნარმალების მიმართ განვითარება და მოქალაქეთა შესაძლებლობების სრულად რეალიზების ხელშეწყობა. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიზანი ჩარისაფალის მისტერი, რომელიც უმრავლეს მოყვანილობის შემთხვევაში, რათა მოამზადოს ინდუსტრიალური სამუშაოსა და სარისაპარ განათლებაზე თანაბარ სელმისანველობას, რათა მოამზადოს ინდუსტრიალური სამუშაოს, ხელი შეუნდა მთ დასაქმების, პიროვნულ და პრივატულ განვითარებას

სტრატეგიის საერთო შიზანი

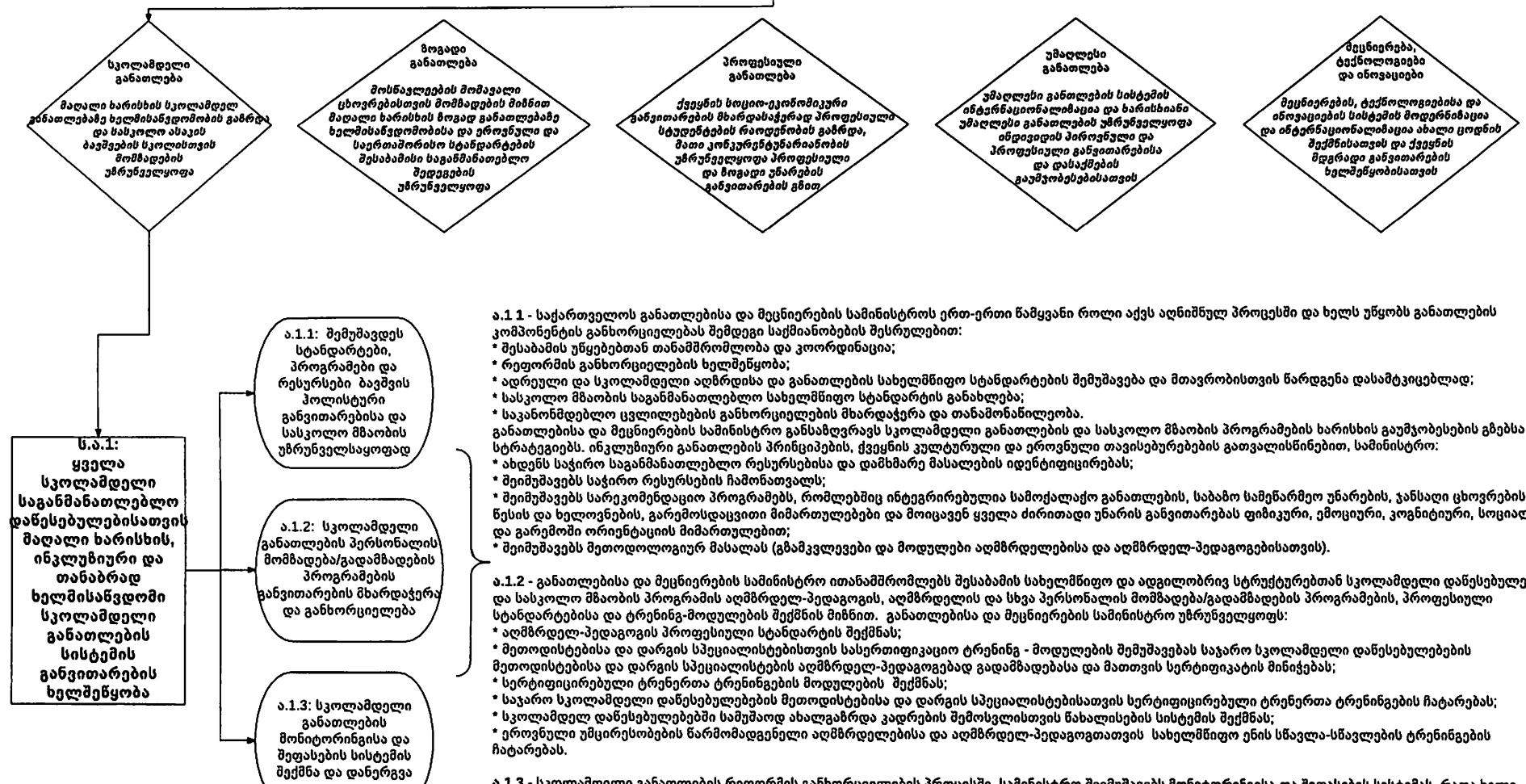
მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპზე დაფუძნებული, ხალმისაწვდომი და სარისხიანი განათლებისა და ტექნიკურების სისტემის განვითარება, რომელიც ქვეყნის უკელაქეს უმრავლეს უმრავლეს მიღწვევის შესაძლებლობით და ხელს მდგრადი შედევბის მიღწვევის შესაძლებლობით და ხელს შეუწყისის საქართველოს ჩამოცალის უმაღლესი განათლების, მეცნიერების, კვლევისა და ინოვაციების რეგიონულ ცენტრად

განათლება და შეცნობებრივი კუკინის კვართობებით და მდგრადი განვითარების ქაუკაუთხდა. შესაბამისად საკუთრებულო მთავრობის მიერ მომატებულ ადგინიშნულობა და მეტყველებული მიზანი მისამართის და მერყეობრივი სამინისტროს შესაბამისობის სისტემის რეალიზაციის სტანდარტის მიზნით. განთლივებისა და მერყეობრივი სამინისტროს მიზანი ჩატარებულის მიერ მისამართის რეალიზაცია თანახმად უზრუნველყოფს მთავრობის განვითარებისა სანიკალოს და ახარისინის მთავრობასთან დაკავშირდებოდა. ასა მთავრობის ანგარიღობები ცენტრული სამინისტროს მიერ დასახმების, პროწყვილ და პროცესუალურ განვითარებას.

ස්ථලාච්චියෙහි සාගුරුතා ජිතානි

დი ცხოვრების მანილიგ სხვალის პრინციპები
უკუ, ხელმისაწვდომი და ხასიათის მიზანთაღებისა
შემდეგი სისტემის განვითარება, რომელიც ქვეყნის
ა მოქადაქეს გზრუნველყოფას მაღალი ხარისხის
ი შევეცვლის მიზანების მსახურებელთა და ხელის
სამსახუროების ჩამოყალიბებას უზრუნველყო
დებულის, მცენირების, კვლევისა და იმუშავების

ა.1.1 - საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ერთ-ერთი წამყვანი როლი აქვს აღნიშნულ პროცესში და ხელს უწყობს განათლების კომპონენტის განხორციელებას შემდეგი საქმიანობების შესრულებით:

- განსამადის უკეთესობის მიზნით განვითაროთ და კორორდინაცია;
  - რეკორდობას განხორციელების ხელშეკრუბი;
  - აღმოფალი და სკოლისმცემლი აღწერდნის და განათლების სახელმწიფო სტანდარტების შემუშავება და შთავრობისთვის წარდგენა დასამტკიცებლად;
  - სასამართლოს განხორციელების სახელმწიფო სტანდარტის განვითარება;
  - საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელების სახარაჭეო და თანამშრომელობა.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო განსამადირევს სკოლას მდებლებს განათლებისა და სასკოლო მმატების პროგრამების ხარისხის გაუმჯობესების გზებსა და სტარტუებისას, ინკლუзურ სამართლების რეკომენდაციების, ქვეყნის კულტურული და ეროვნული თავისებურებების გათვალისწინებით, სამინისტრო:

  - ძლიერდობის სამართლებრივ განათლების მიზნების და მათგან გამომდინარე მასალების იღებითი მიზანისას;
  - შეიმუშავების სამართლებრივ განათლების მიმღებობას;
  - შეიმუშავების სარეკორდო განვითარების და მათგან გამომდინარე მასალების იღებითი მიზანისას;
  - შეიმუშავების სამართლებრივი პროგრამების, რომელიც იწყება რიებულის სამოქალაქო განათლების, საბაზო სამუნიციპალური უნარების, კანსალი ცხოვრების წილის და დამატებითი განვითარების მიმღებობით;
  - შეიმუშავების სარეკორდო განვითარების მიმღებობით განვითარების განვითარებისა და განვითარების მიმღებობით;
  - შეიმუშავების მეთადილებულ მასალას (განვითარებისა და მოღვაწეობისა და აღმზრდელ-კედაცოგებისათვის).

ၧ.၁.၂ - განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ოთანამშრომლებს შესაბამის სახელმწიფო და აღკილამორი სტრუქტურებთან სკოლამდელი დანერგებული დანიშნულების და სასკოლო მშაობის პროცესამის აღმნიდულ-ჰედაგვის, აღმზრდელის და სხვა პერსონალის მომზადებაგადაშეადგებს პროცესამების, პროფესიული

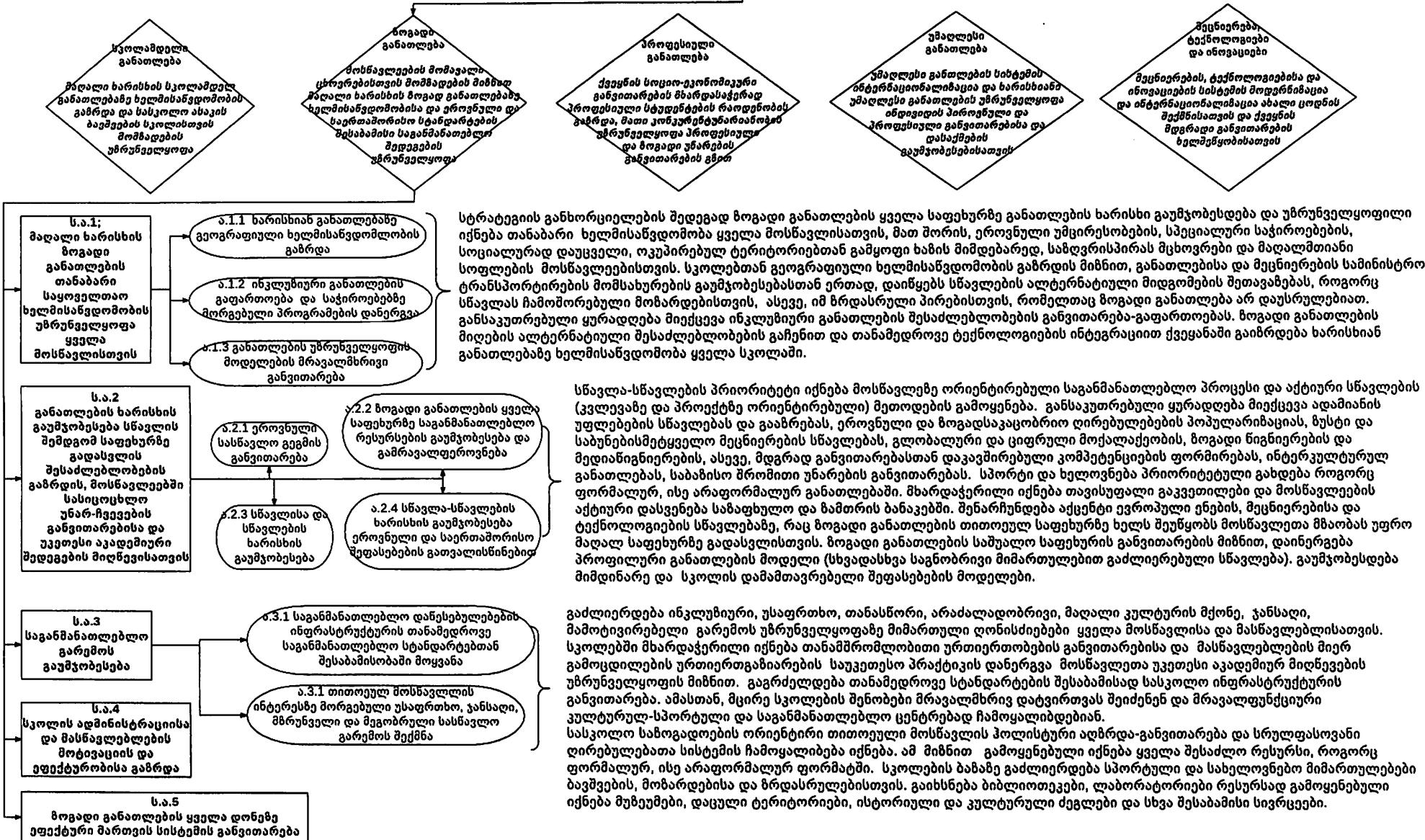
- * აღმზრდელი-პეტარების პროცესუალური მექანიზმების შრომით განხაილებისა და შეუძირების სამიზნისტრო უზრუნველყოფის;
  - * მოთოლისტებისა და დაწესის სპეციალისტების სახელმწიფო ტრენინგ - მოდულურის შემუშავებას საკარო სკოლამდელი დაწესებულებების მოთოლისტებისა და დაწესის სპეციალისტების აღმზრდელ-პეტარებისა და მათთვის სერტიფიკატის მინიჭებას;
  - * სერტიფიკირებული ტრენერთა ტრენინგების მოდულების შექმნას;
  - * საკარო სკოლამდელ დაწესებულებების მოთხოვებულებისა და დაწესის სპეციალისტებისათვის სერტიფიკირებული ტრენერთა ტრენინგების ჩატარებას;
  - * სკოლამდელ დაწესებულებების სამუშაოდ ახალგარედა კადრების შექმნისთვის წახალისების სისტემის შექმნას;
  - * ერთანაველი უმცირესობების წარმომადგენლი აღმზრდებებისა და აღმზრდებული პეტარებთათვის სახელმწიფო ენის სწავლა-სწავლების ტრენინგების ჩატარებას.

ა.1.3 - სკოლამდელი განათლების წევორომის განხორციელების პროცესში, სამინისტრო შემუშავების მონიტორინგისა და შეფასების სსტრუქტურის მიზნების და შესრულების სისტემაში ხარისხის გაუმჯობესებას და მდგრადი შედეგების მიღწევას. შესაბამისად, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო:

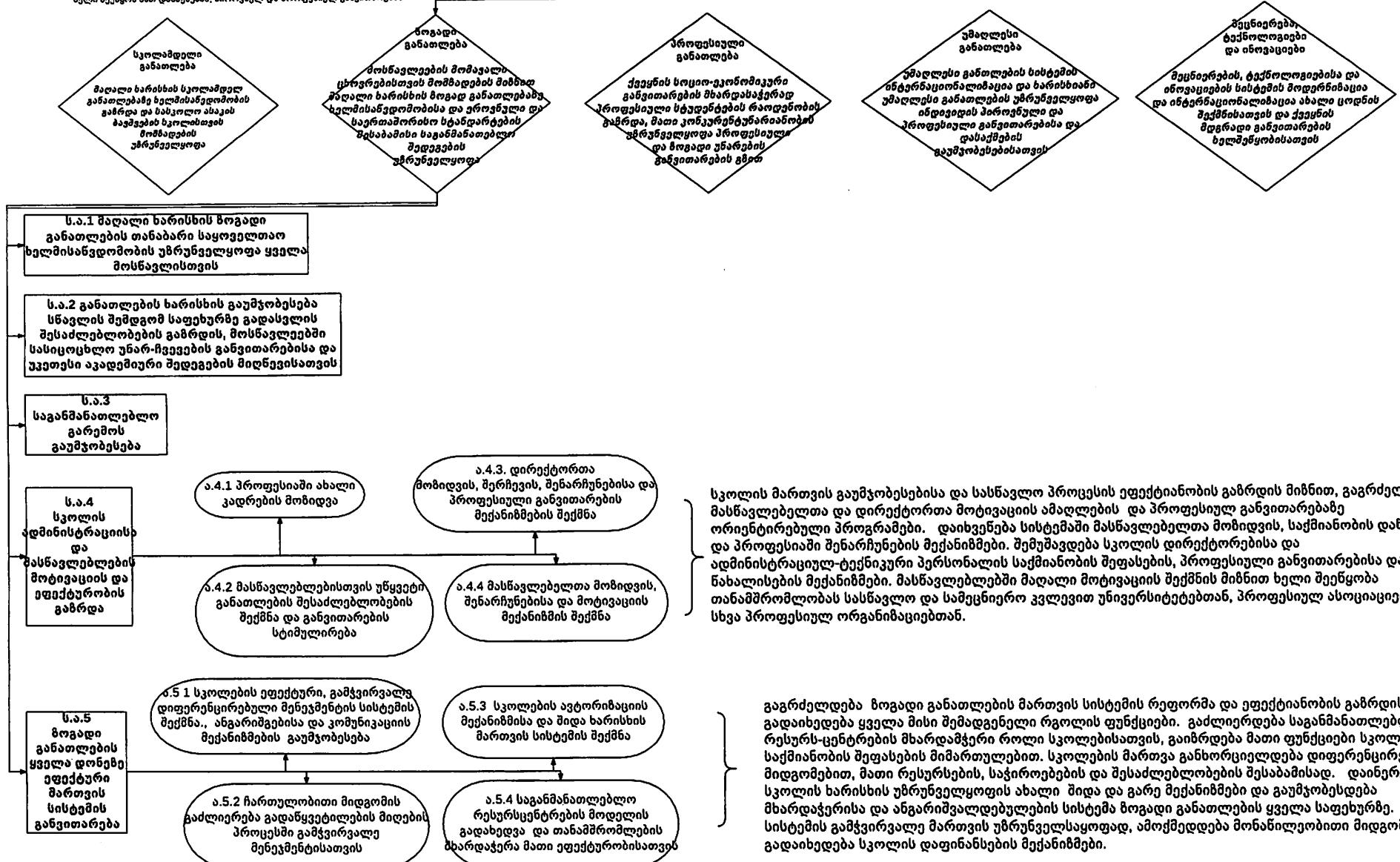
- * შეიტებულებას მონაცემთა და შეფასების ინსტრუმენტებს სკოლამდელი განათლებასა და სასკოლო მბარის პროგრამებისთვის;
  - * შეატასებს სასკოლო მბარის საგანმანათლებლო სტანდარტის დინორგვას და შეიმუშავებს რეკომენდაციებს სკოლამდელი დაწესებულებებისთვის და განაციარებს სტანდარტს;
  - * შეატასებს ადრენალინა და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სახელმწიფო სტანდარტების დანერგვას და შეიმუშავებს რეკომენდაციებს სკოლამდელი დაწესებულებებისთვის და განაციარებს სტანდარტს.

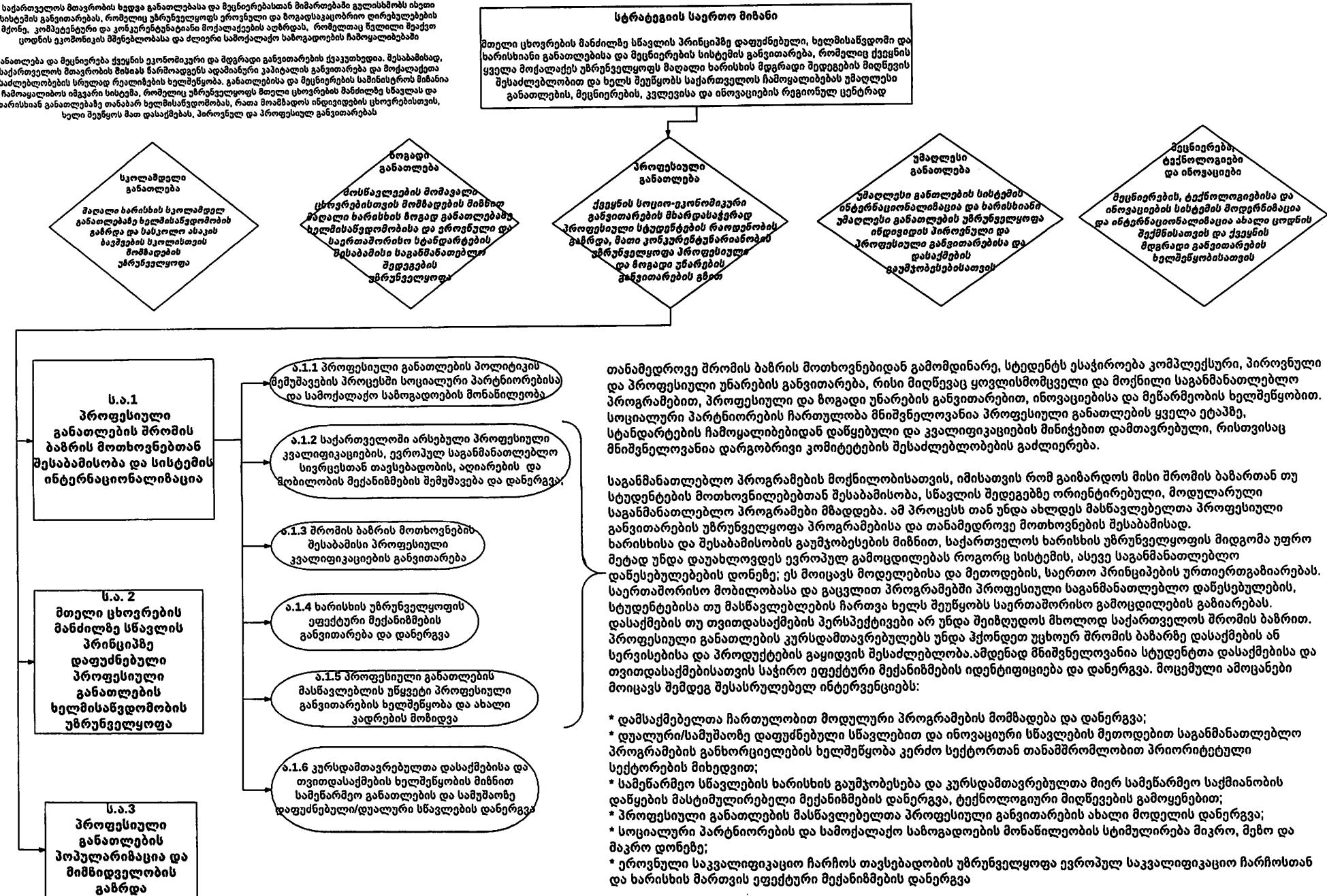
სტრატეგიის საერთო შინაგანი

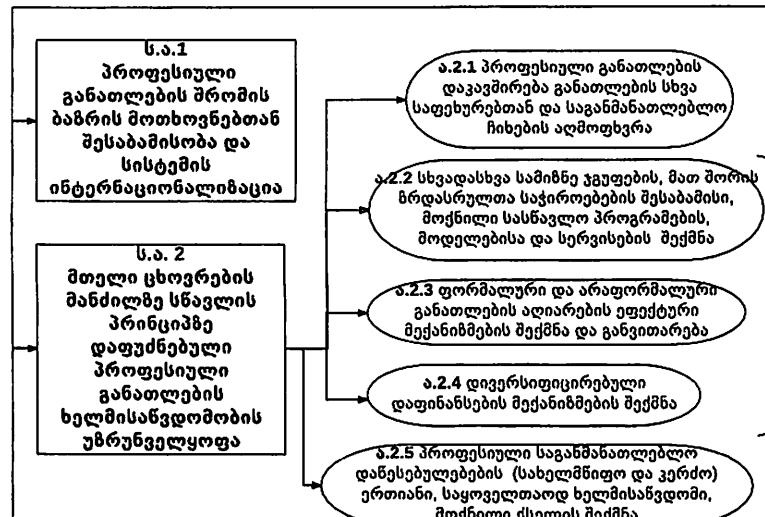
მოგლი ყავარების მანქანით სხვადასწულები და დაფუძნების
მოგლისან კულტომ და ხა ხალხისანი განათლებისა და შეკრიტების სისტემის
კონსარვაცია, რომელიც ქვეყნის ყველა მოქადაგის უზრუნველყოფის მაღალი
ინსტიტუტის მდგრად შექმნას უზრუნველყოფის შესაბამის და ხელს შეწყვების
როგორც მათ მართვის სამიზანო დანიშნულებას უზრუნველყოფის განათლების, მეცნიერების, კულტურის
და ინფორმიკის რევილუზ ცენტრად

କ୍ଷେତ୍ରାତ୍ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ

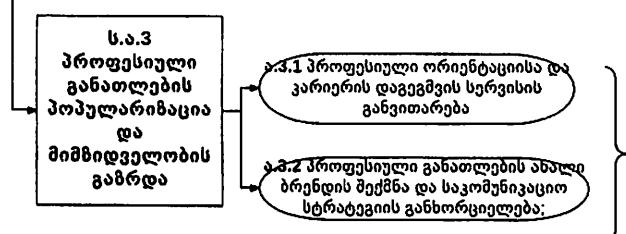

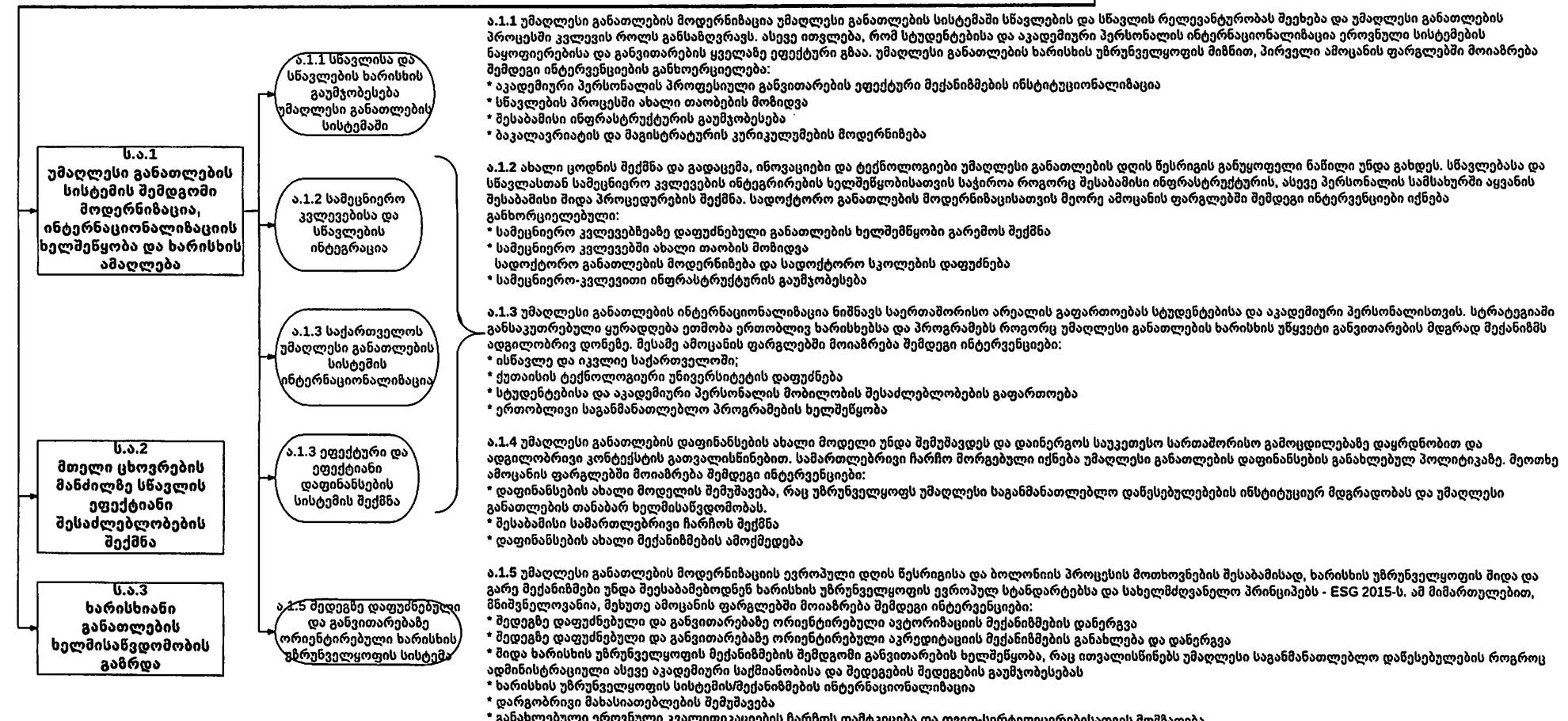
პროფესიული განათლების ე.წ „ჩიხების აღმოჩევრით“ შესაძლებელია პროფესიული განათლების განათლების ერთიან სისტემათან ინტეგრირება და მთლიანი სიცოცხლის განვითარებაში სწავლის კონცეფციის რეალიზება. არაფინანსური განათლების აღმართების სისტემის ჩამოყალიბობაში უნდა შეეწყოს კომპეტენციების გაუმჯობესების და მოწოდების სიცოცხლის განვითარებაში სწავლას. სტატუგვაიაში მინიშვნელობის აღვიდით ეთმობა საგანმანათლებლო დაწესებულებების იმპინალურ ქსელის ჩამოყალიბებას. რომელიც გააურთიანებს ხარისხსანი რესურსების, მრომის ბაზრის შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამებით აღჭრული დაწესებულებებს. უნდა ჩამოყალიბდეს მოქნილო მიღორმა; რეგულარული და სხვადასხვა ტიპის კურსები ხელმისაწვდომი უნდა გახდეს აღილობრივ სკოლებში თუ სხვა დაწესებულებებში ან საკომუნიკაციო სისტემის ხელმისაწვდომობის მიღვიდოთ შეძლებული ელექტრონული კურსები, სატრადიციულო კონფერენციები, მონაცემების კურსები. ასევე, სტრატეგიული განაცავებული აღვილი მოწოდების პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მენეჯმენტის გაუმჯობესებას და დაუინანსების ეფექტური მექანიზმების შემუშავებას. მოცულო ამოცანების ფარგლებში განხორციელდება შემდეგი ინტერვენციები:

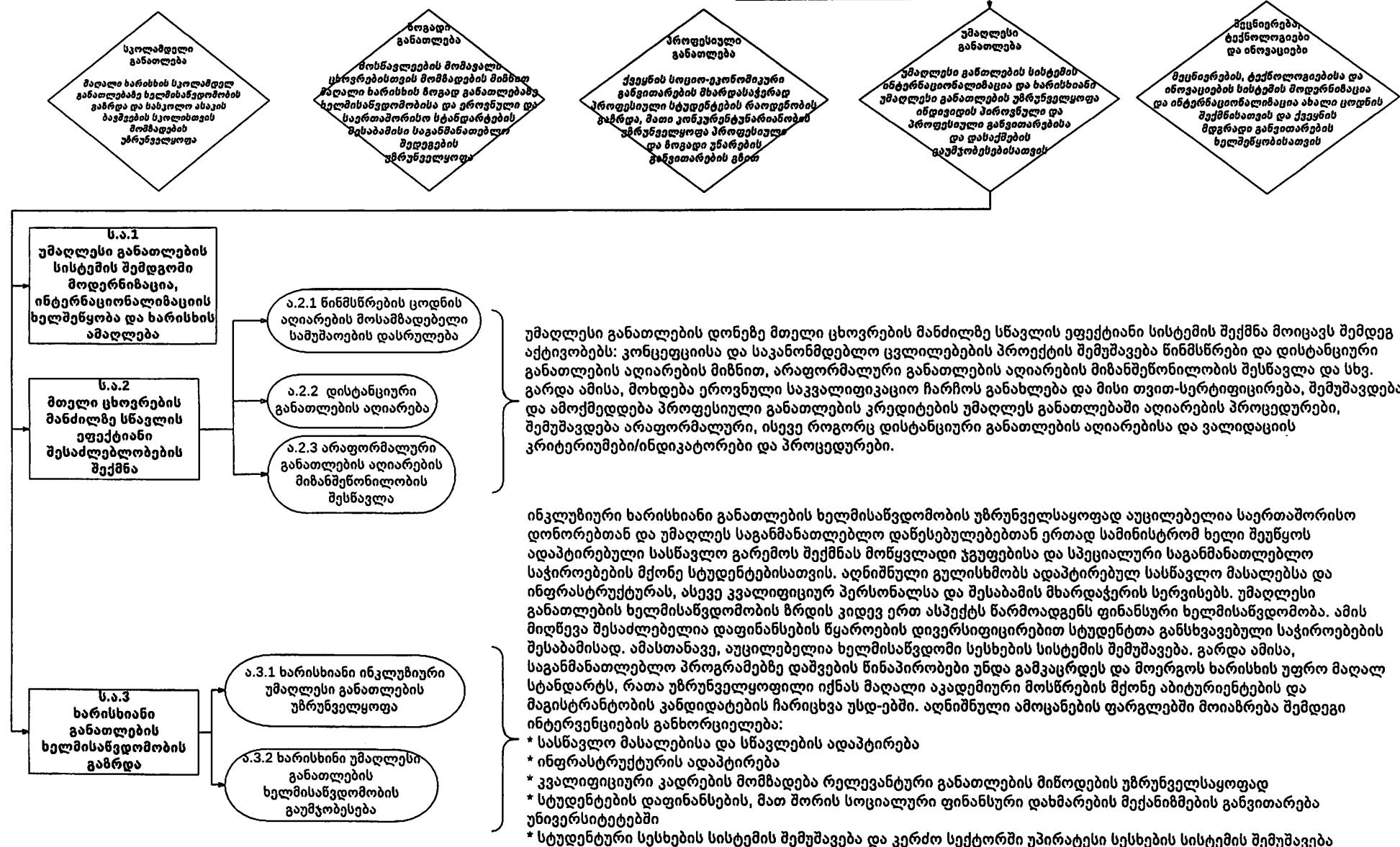
- საკანონმდებლო ცვლილების ინციდენტება და საგანმანათლებლო ჩიხების აღმოჩევრა უწყვეტი განათლების პრინციპის დაცვით;
- ზოგადი განათლების მიღების შესაძლებლობა პროფესიულ განათლებასთან ერთად და უმაღლეს განათლებასთან კავშირის უზრუნველყოფა;
- პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ქსელის გეოგრაფიული დაფარვის გაუმჯობესება;
- მრავალურთა განათლების სისტემის ჩამოყალიბება და მოწყვლადა კვლეულისათვის დამატებითი ხელმენყობი სერვისების მიწოდება, საჭიროების გათვალისწინებით;
- მომზადება-გადამზადების პროგრამებს შემუშავება და დანერგვა დამსაქმებელთა მოთხოვნების შესაბამისად;
- პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიწოდებისა და ინტერაციულურული რესურსის გაუმჯობესება და ადაპტირება;
- კერძო პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიწოდებისა და ინტერაციულურული რესურსის გაუმჯობესება;
- კერძო პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიწოდების პილოტირება და დაწერვება;

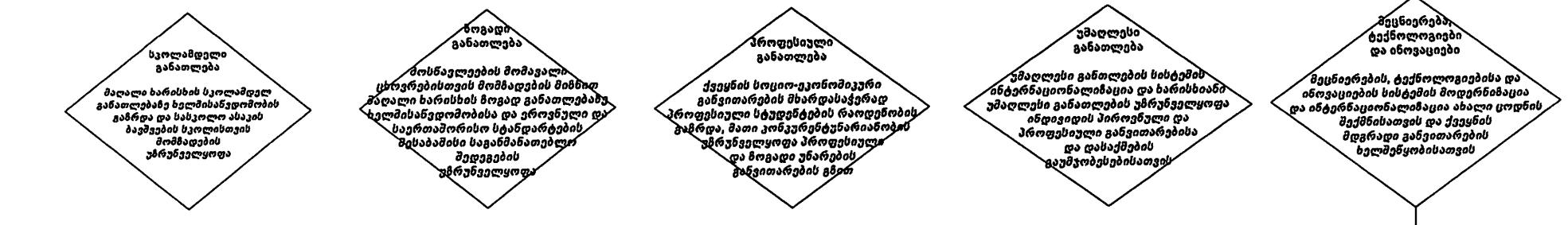

სტრატეგიის მიზანია პროფესიული განათლების სტატუსისა და იმიჯის გაუმჯობესება, მისი რებორნინგება, რომელიც ზოგად და უმაღლეს განათლებასთან შედარებით მეორეხარისხოვნად განხილებება. სტრატეგიის მიზანია პროფესიული განათლება გასდევს პირის კარიერული განვითარების რეალური, პრესტიული და ღირებული გზა. პროფესიული განათლების პრატიკარობასა და მიმზიცველობაზე გავლენას ახდენს სხვადასხვა ფაქტორი, როგორიცაა: პროფესიული სტუდენტების ნარჩატებით დასაქმების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება, ყონისიერების ამღანების კამანიგების წარმონა პროფესიული განათლების პერსექტივებისა და უპირატესობის შესახებ, ეფექტური პროფესიული ორგანიზაციისა და კონსულტაციის სისტემის ჩამოყალიბება, სისტემის მოქმიდობისა და გამტარიანობის გაუმჯობესება და სხვა. რეგულარულად ჩატარდება ცნობიერების მხარდაჭერი ღონისძიებისა სამიზნი გუგულების და ასევე პროფესიული განათლების მიმართ მოსახლეობის დამკაიდებულების შევლის მიმწოთ. მოცულები ამოაცანების ფარგლებში განხორციელდება შემდეგი ინტერვენციები:

- საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება და პროფესიული განათლების იმიჯის გაუმჯობესება;
- ახდენ ბრენდის გამოყენებით ნარჩატების სამსახურის კურსების მშენებით.

სტრატეგიის საცართო შიმანი

მთელი ცხოვრების შანძლილობების წრადების დაფუძნებული, ხელმისაწვდომი და ხარისხიანი განთთლებისა და მეცნიერების სისტემის განვითარება, რომელიც ქვეყნის ყველა მოქალაქეს ბრძოლებულების მართვისა და ინიციატივის სამართლებრივი მიზანების მიღებას მიზანდება. ასეთი სტრატეგიული მართვის და ინიციატივის სამართლებრივი მიზანების მიღებას უძლევის მესამებრძობითი და ხელის შემცირების საკრიტიკულო მართვად შემცირებების უძლევის განთთლების, მეცნიერების, კვლევისა და ინიციატივის რეგიონულ ცენტრების დაწესების მიზანით.

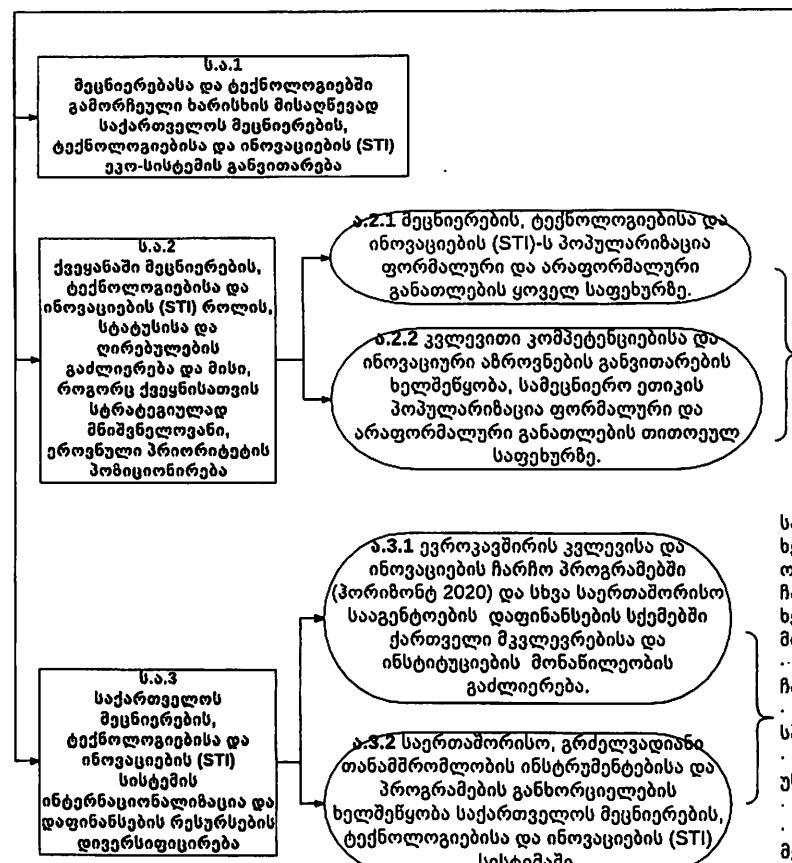
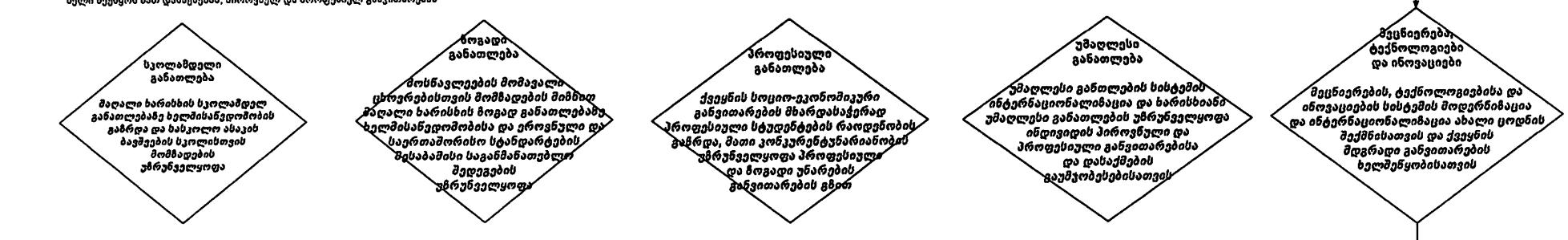
სტრატეგიის საერთო შიდგანი

STI სისტემის ერთ-ერთი მთავარი გამოწვევა საქართველოში არის ღია ეკონომიკური ფუნქციონირება, რაც გარემოს დაცვის საჭიროებიდან გამომდინარეობს და ამ მიზარულებამ ხარისხის გაუმჯობესებამ მოვარჩევას. შესაბამისად, კონკრეტული ამონანების და აქტივობის აღნაშენული მისაღწევის დროში მოცუადეს: ა) ადგიანინგრ რესურსისა და კვლევის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას (როგორც სისტემური ნებისმიერი პროცესი), ბ) ამსათანავე, მნიშვნელოვანია ემპლირულ მონაცემებზე დარღვნობით და დიალოგის საფუძველზე პოლიტიკურ დფის ნესტიგი განისაზღვროს სტრატეგიული, პრიორიტეტული მიმართულებები საქართველოს ეროვნული იდენტობისა და კულტურული დირექტულებების მენარჩინების პარალელურად. აღნიშნული ამოვანების ფარგლებში მოიარება შემდეგი ინტერვენციების განხორციელება:

- მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და შათი განვითარების შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებების ინიცირება.
- უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებების ინიცირება.
- ინოვაციების შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებების ინიცირება.
- გრანტების შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებების ინიცირება.
- საქართველოს განვითარებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ მიზრასტრუქტურის განვითარებისათვის სპეციალურ დაფინანსების გამოყოფა.
- უსდ-გბში შემავალი სამეცნიერო ერთეულებისა და დამოუკიდებელი კვლევითი ცენტრების/ინსტიტუტებისთვის ბლოკური დაფინანსების მიღებელება.
- სპეციალური კონკურენტული დაფინანსების სქემების შემუშავება დამსახურებული მეცნიერებისა და ახალგაზრდა კადრების კვლევით უნივერსიტეტებსა და ცენტრებში მოზიდვის, შეარჩენებისა და ინტეგრირების მიზნით.
- სტრუქტურირებული სადოქტორო პროგრამების და ფუნდამენტური სამეცნიერო პროექტების (FR) დაფინანსება ახალგაზრდა მეცნიერთა მონაწილეობით მაღალი ხარისხის კვლევის ხელშეწყობის მიზნით.
- საერთაშორისო პარტნიორებთან ერთობლივი კვლევითი სტიმული და გრანტების დაფინანსების სქემები;
- ქვეყნის სტრატეგიული მიმართულებების განსაზღვრა მეცნიერების, განვითარებისა და ინოვაციების სისტემით დამტკიცებული პირის დიალექტის გაძლიერების საშუალებით, მათ შორის სამთავრობო, აკადემიური, საერთო და კერძო სექტორების ჩართულობით.
- სტრუქტურული და საერთაშორისო თანაბრძოლობით პრიორიტეტული მიმართულებების დაფინანსების სემების შეუშავება და დივრისტიფიკაციება.
- კონკურენციული დაფინანსების სქემების შემუშავება საქართველოს კულტურული და მატერიალური მემკვიდრეობის კვლევისა და პოპულარიზაციის მიზნით.
- საქართველოს გამსაზღვრებების პოპულარიზაციის მიზნობრივი საერთაშორისო კონკრენციებისა და სტრონულ სკოლების მშენებელები.
- სამიარადამო საძარაულოთა მსამართის აღმოჩენის მიზნობრივი საერთაშორისო კონკრენციებისა და სტრონულ სკოლების მშენებელების აღმოჩენისა თა პროგრამის ანონიმური განვითარების მიზნით.

სტრატეგიის საერთო მიზანი

მოთვის უხოველებელი მანანის დრო საკულტო პრინციპის და უფლებულების საკულტო მდგრადი განვითარება, რომელიც კეთილ
და ხარისხური განვითარებისა და მცირებულების სასრული განვითარება, რომელიც კეთილ
ყველა მოქალაქეს უზრუნველყოფს მაღალი სარიცხვის მოგრძობას და განვითარების
შესაბამისობრივ და დაბაზ შესრულების მიზნების მიზნების და
ასათოლობრივ და მარინირებულ კონკრეტულ განვითარების მიზნების და
ასათოლობრივ და მარინირებულ კონკრეტულ განვითარების მიზნების და

ცუდის ეკონომიკის ერაში, ინვაზიური და კოიტკული აბროვნება და საბოგადოების სწორი დამკიდებულება STI სექტორის მიმართ აუცილებელი ფაქტორის ქვეყნის ნარმატებული განვითარებისთვის. მეცნიერებული და კვლევითი განვითარების მიზანის არა მარტივი სმოლურისა და ტერიტორიული პროდუქტებს, არამედ, მეცნიერების მიერ იღების, მინიჭების, პრინციპებისა და მეთოდების ჩამოყალიბების შესწავლას. აღნიშნული ამოგანგის მოიაზრება შემდგარი ინტერვენციების განხოცელება:

შეცნობილის ფუნქციალის პროგრამის შემუშავება და მისი ინტეგრირება საერთაშორისო სამეცნიერო ფესტივალებთან

မြတ်သွေ့လျှပ်စီးပါန် အမြတ်ဆင့် မြတ်သွေ့လျှပ်စီးပါန် အမြတ်ဆင့်

- მიმობრივი პროგრამების და პროექტების განხორციელება საშუალო სკოლებში STI-ს პოპულარიზაციის მიზნით.
- STEM საგნების კვლევითი ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება საშუალო სკოლებში და კვლევითი უნარების, ინოვაციური აზროვნებისა და კვლევითი ეთიკის კურსიულუბში ინტეგრირების ხელშეწყობა.
- საშუალო სკოლებსა და კვლევით უნივერსიტეტებში შემუშავებულია კურსიულუმს გარე აქტივობები ინოვაციური აზროვნებისა და კლოვნის განვითარების მიზნებთ.

საქართველო უფრო და უფრო უსვამს სახს გლობალური ცოდნისა და ინოვაციების განვითარების მიზნებისას. რათა ხელმისაწვდომი გაფხვილება და გამოიყენებოთ გლობალური ცოდნა და დაუკავშირდეთ მინისტრებთვან ინოვაციურ ორგანიზაციებს ახალ ბაზრებზე, საკარო და კერძო სექტორის პრეტივობები უნდა გაზიდეს საერთაშორისო. STI სისტემაში ჩართულმა ძირითადმა შხარებმა უნდა მოიძიონ ყველაზე ძესაფერისო გარეუმო ინოვაციისთვის, გამოყენების პერსონალი, ხელსაყრდელი ბინენს განვითარებოთ და მიიღონ წევდობას სტრატეგიულ კლიენტებსა და ბაზრებზე. აღნიშვნული ამოცანების ფარგლებში მოიხსენება შემთხვევაში ინტერვენციების განხორციელება:

- გრანტისთვის მოსამაში გადახდების სექტორის შემთხვევაში ქართველი მეცნიერების პორტფოლიო 2020-ისა და სხვა საერთაშორისო მარშრუტების მოწყვეტილობის ხელშეწყობის მიზნობრივობა.

- სამეცნიერო სამოგადოების ცნობადობის ამაღლება პორტფოლიო 2020-ისა და სხვა ჩარჩო ძროგრამების შესახებ სპეციალური კებ-პორტალის შექმნისა და ყველა შესაძლო ინსტრუქტის გამოყენების გზით.
- მეცნიერების საერთაშორისო მობილობის, უცხოელი გამოშენილი მეცნიერების მოწილეობისა და საქართველოს კვლევით ურიკერძოებებისა და ცენტრული სამეცნიერო დასპონორის ხელმძღვანელი.
- ფინანსურისტურის მიზანების შემთხვევაში საერთო და ურიკერძოების შესართველოში.
- საერთაშორისო კვლევით ცენტრულებასა და ურიკერძოების კურსდამთავრებული ან მოღვაწე ქართველ ახლაგამრდა მეცნიერთა სამშობლოობი დაღრუნება და ინტეგრირება.
- საერთაშორისო კვლევით ცენტრულების მომზადება და ჩამოყალიბება საქართველოში, ტრეინინგებში საერთაშორისო პარტნიორების/ცენტრების აქტივური ჩართვა.

განათლებისა და მეცნიერების სტრატეგიის ლოგიკური ჩარჩო

მიზნის მიმართება	მიზნის და ამოცანის ფორმულირება	ინდიკატორები	შემოწმების საშუალება	კრიტიკული ვარაუდი
სპეციფიკური მიზანი - სკოლამდელი განათლება	მაღალი ხარისხის სკოლამდელ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და სასკოლო ასაკის ბავშვების სკოლისთვის მომზადების უზრუნველყოფა	სკოლამდელი დაწესებულებების რაოდენობა, სადაც განათლების კომპონენტი დანერგილია	სკოლამდელი რეესტრი	ყველა დაინტერესებული მხარე თანამშრომლობს და აქტიურად არის ჩართული პროცესებში
სტრატეგიული ამოცანა - სკოლამდელი განათლება	სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებისთვის მაღალი ხარისხის, ინკლუზიური და თანაბრად ხელმისაწვდომი სკოლამდელი განათლების სისტემის განვითარების ხელშეწყობა	სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებების რიცხვის ზრდა, რომლებიც ახორციელებენ სასკოლო მზაობის პროგრამას	მუნიციპალური სტატისტიკა	სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მზაობა და აღმზრდელ პედაგოგთა მოტივაცია
სპეციფიკური მიზანი - ზოგადი განათლება	მოსწავლეების მომავალი ცხოვრებისთვის მომზადების მიზნით მაღალი ხარისხის ზოგად განათლებაზე ხელმისაწვდომობისა და	მოსწავლეების აკადემიური შედეგების გაუმჯობესებული მაჩვენებელი	შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი (NAEC) - CAT-ის შედეგები; PISA, PIRLS, TIMSS კვლევის შედეგები	შესაბამისი ფინანსური რესურსები მობილიზებულია ამ მიმართულებით

	ეროვნული და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი საგანმანათლებლო შედეგების უზრუნველყოფა			
სტრატეგიული ამოცანა 1 - ზოგადი განათლება	მაღალი ხარისხის ზოგადი განათლების თანაბარი საყოველთაო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში სავალდებულო განათლების დონეზე სწავლის მიტოვების მაჩვენებლის კლება	განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მონაცემები	ყველა დაინტერესებული უწყებისა და საზოგადოების ჩართულობით უზრუნველყოფილი იქნება საკითხის პრიორიტეტულობა
		სკოლის მიღმა დარჩენილ ბავშვების სკოლაში ინტეგრაციის მაჩვენებლის ზრდა	განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მონაცემები	
სტრატეგიული ამოცანა 2 - ზოგადი განათლება	განათლების ხარისხის გაუმჯობესება სწავლის შემდგომ საფეხურზე გადასვლის შესაძლებლობების გაზრდის, მოსწავლეებში სასიცოცხლო უნარ-ჩვევების განვითარებისა და უკეთესი აკადემიური შედეგების მიღწევისათვის	ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების კურსდამთავრებულთა შედეგების გაუმჯობესება	შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის (NAEC) სტატისტიკა	ამ მიმართულებით მობილიზებული იქნება ყველა საჭირო ადმინისტრაციული, ადამიანური და ფინანსური რესურსი

სტრატეგიული ამოცანა 3 - ზოგადი განათლება	საგანმანათლებლო გარემოს გაუმჯობესება	% თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების პროცენტული ზრდა	განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის (EQE) ავტორიზაცია	სახელმწიფოს მხრიდან გაგრძელდება ამ მიმართულებით დაფინანსების გაზრდა
სტრატეგიული ამოცანა 4 - ზოგადი განათლება	სკოლის აღმინისტრაციისა და მასწავლებლების მოტივაციის და ეფექტურობის გაზრდა	მასწავლებელთა პროფესიული განვითარებისა და წინსვლის სქემაში ზედა საფეხურზე გადასულ მასწავლებელთა რაოდენობის ზრდა	განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მონაცემები	შემუშავდება და განხორციელდება წახალისების ეფექტური მექანიზმი
სტრატეგიული ამოცანა 5 - ზოგადი განათლება	ზოგადი განათლების ყველა დონეზე ეფექტური მართვის სისტემის განვითარება	სკოლების მონიტორინგის შედეგების გაუმჯობესება	ხარისხის ეროვნული ცენტრის ავტორიზაცია	სამინისტროს მიერ უზრუნველყოფილი იქნება ეფექტური შიდა და გარე კოორდინაცია
სპეციფიკური მიზანი - პროფესიულ განათლება	ქვეყნის სოციო-კონიკური განვითარების მხარდასაჭერად პროფესიული სტუდენტების რაოდენობის გაზრდა, მათი კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფა პროფესიული და ზოგადი უნარების განვითარების გზით	პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ჩარიცხვის მაჩვენებლის ზრდა	განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მონაცემები	ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებასთან ერთად, პროფესიულ განათლებაზე მოთხოვნა გაიზრდება, აღმოიფხვრება საგანმანათლებლო ჩიხები
სტრატეგიული ამოცანა 1 - პროფესიული	პროფესიული განათლების შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და სისტემის	პროფესიული პროგრამების კურსდამთავრებულთა	Tracer -ის კვლევის შედეგები	კერძო სექტორთან თანამშრომლობა გაღრმავდება

განათლება და მომზადება	ინტერნაციონალიზაცია	დასაქმების მაჩვენებლის ზრდა დუალური პროგრამების რაოდენობის ზრდა		
სტრატეგიული ამოცანა 2 - პროფესიული განათლება და მომზადება	მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპზე დაფუძნებული პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	პროფესიული განათლებიდან განათლების შემდგომ საფეხურზე სწავლის გაგრძელების მაჩვენებლის ზრდა; ზრდასრულთა განათლების პროგრამებში მონაწილეობის მაჩვენებლის ზრდა	განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მონაცემები, Tracer -ის კვლევის შედეგები	საზოგადოებაში ამაღლდება ცნობიერება მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის მნიშვნელობასთან დაკავშირებით
სტრატეგიული ამოცანა 3 - პროფესიული განათლება და მომზადება	პროფესიული განათლების პოპულარიზაცია და მიმზიდველობის გაზრდა	საზოგადოებრის ცნობიერების დონის ზრდა პროფესიულ განათლებასთან დაკავშირებით	კვლევის შედეგები	სკოლებში დაინერგება პროფესიული განათლების კომპონენტი
სპეციფიკური მიზანი - უმაღლესი განათლება	უმაღლესი განათლების ინტერნაციონალიზაცია და ხარისხიანი უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის	მაღალი აკადემიური ქულების მქონე სტუდენტების რაოდენობის გაზრდა	გამოცდებისა და შეფასების ეროვნული ცენტრის მონაცემები	სახელმწიფო გააგრძელებს მაღალი აკადემიური ქულების მქონე სტუდენტთა დაფინანსებასა და უცხოეთში ქართული

	<p>უზრუნველყოფა ინდივიდის პიროვნული და პროფესიული განვითარებისა და დასაქმების გაუმჯობესებისათვის</p>			უნივერსიტეტების პოპულარიზაციას
	<p>უმაღლესი განათლების სისტემის შემდგომი მოდერნიზაცია, ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა და ხარისხის ამაღლება</p>	<p>უცხოელ სტუდენტთა რაოდენობის გაზრდა;</p>	<p>განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მონაცემები, განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის მოცემები</p>	
სტრატეგიული ამოცანა 1 - უმაღლესი განათლება	<p>უმაღლესი განათლების სისტემის შემდგომი მოდერნიზაცია, ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა და ხარისხის ამაღლება</p>	<p>უცხოენოვანი აკრედიტებული პროგრამების რაოდენობა</p>	<p>განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის EQE - მონაცემები</p>	<p>გაგრძელდება განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსა და უნივერსიტეტებს შორის მჭიდრო თანამშრომლობა</p>
		<p>ახალგაზრდების რაოდენობა, რომლებიც ჩართული არიან სწავლებასა და კვლევაში</p>	<p>მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის TPDC - მონაცემები განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის EQE - მონაცემები უმაღლესი საგანმანათლებლო და კვლევითი</p>	

			დაწესებულებების სტატისტიკა	
სტრატეგიული ამოცანა 2- უმაღლესი განათლება	მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის ეფექტიანი შესაძლებლობების შექმნა	წინარე სწავლის აღიარების შემთხვევების რაოდენობა პროფესიულიდან უმაღლეს განათლებაში	Tracer კვლევა; განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის EMIS მონაცემები განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის EQE მონაცემები	შეიქმნება ყველა საჭირო ფორმალური მექანიზმი
სტრატეგიული ამოცანა 3- უმაღლესი განათლება	ხარისხიანი განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა	მოწყვლადი ჯგუფების წარმომადგენელი და სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე სტუდენტების რაოდენობა უმაღლეს განათლებაში	განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის EMIS მონაცემები; უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტატისტიკა; განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის EQE მონაცემები	ამ მიმართებით გამოყოფილი იქნება საკმარისი ფინანსური რესურსი
		სტუდენტების რაოდენობა, რომლებიც სარგებლობენ დაფინანსების სხვადასხვა შესაძლებლობებით	უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტატისტიკა; განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის EQE მონაცემები	

სპეციფიკური მიზანი - მეცნიერება, ტექნოლოგია და ინოვაციები	მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების სისტემის მოდერნიზაცია და ინტერნაციონალიზაცია ახალი ცოდნის შექმნისათვის და ქვეყნის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობისთვის	პუბლიკაციების რაოდენობის ზრდა საერთაშორისო მონაცემთა ბაზის სტატისტიკა	საერთაშორისო მონაცემთა ბაზის სტატისტიკა	სახელმწიფო მაქსიმალურად ხელს შეუწყობს მეცნიერების განვითარებას ფინანსური მექანიზმებითა და საერთაშორისო კავშირების ხელშეწყობით
		პატენტების რაოდენობის ზრდა	საქატენტი	
		ციტირების ინდექსის ზრდა	საერთაშორისო მონაცემთა ბაზის სტატისტიკა	
სტრატეგიული ამოცანა 1 - მეცნიერება, ტექნოლოგია და ინოვაციები	მეცნიერებასა და ტექნოლოგიებში გამორჩეული ხარისხის მისაღწევად საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) ეკო- სისტემის განვითარება	შიდა, სექტორებს შორის და ინტერდისციპლინარული ერთობლივი პროექტებისა და პროგრამების რაოდენობა	ეროვნული სამეცნიერო ფონდის, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს GITA სტატისტიკა.	შენარჩუნდება საკითხის პრიორიტეტულობა უნივერსიტეტებსა და კვლევით ცენტრებში
სტრატეგიული ამოცანა 2 - მეცნიერება,	ქვეყანაში მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და	ახალგაზრდა მკვლევრების რაოდენობა	ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ახალგაზრდა მეცნიერთა (პოსტ	გაგრძელდება სკოლებსა და უნივერსიტეტებში

ტექნოლოგია და ინოვაციები	ინოვაციების (STI) როლის, სტატუსისა და ღირებულების გაძლიერება და მისი, როგორც ქვეყნისათვის სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი, ეროვნული პრიორიტეტის პოზიციონირება		დოქტორანტების) კონკურსის სტატისტიკა; განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის QE მონაცემები უმაღლესი საგანმანათლებლო და კვლევითი დაწესებულებების სტატისტიკა;	მეცნიერების, კვლევებისა და ინოვაციების პოპულარიზაცია
		სამაგისტრო და სადოქტორო კვლევითი პროექტების რაოდენობა	ეროვნული სამეცნიერო ფონდის დოქტორანტებისა და მაგისტრანტების კონკურსების სტატისტიკა;	
სტრატეგიული ამოცანა 3 - მეცნიერება, ტექნოლოგია და ინოვაციები	საქართველოს მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების (STI) სისტემის ინტერნაციონალიზაცია და დაფინანსების რესურსების დივერსიფიცირება	STI დაფინანსების ზრდა საერთაშორისო და კერძო წყაროებიდან	უმაღლესი საგანმანათლებლო და კვლევითი დაწესებულებების სტატისტიკა;	გაღრმავდება საერთაშორისო თანამშრომლობა ევროპის კვლევისა და ინოვაციების ჩარჩო პროგრამასთან და საერთაშორისო კვლევით ცენტრებთან